

SISUKORD

AASTAARUANNE 2010	4
Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu paikkondlikud konsulendid	18
Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigalerii näitused 2010	19
Raamatupidamisbilanss	20
2010. a. tulemiaruanne	21
PAIKKONDADE KÄSITÖÖÜHENDUSTE AASTAARUANDED	22
HARJUMAA JA TALLINN	22
HIIUMAA	24
IDA-VIRUMAA JA NARVA	26
JÕGEVAMAA	29
JÄRVAMAA	32
KIHNU	34
LÄÄNEMAA	35
LÄÄNE-VIRUMAA JA JÄNEDA	37
PÕLVAMAA	39
PÄRNUMAA	40
RAPLAMAA	43
SAARE- ja MUHUMAA	46
SETOMAA	49
TARTUMAA	51
VALGAMAA	53
VILJANDIMAA	56
VORMSI	58
VÖRUMAA	59
ALALIITUDE AASTAARUANDED	61
Alaliitude Nõukoda	61
Eesti Lapitöö Selts	61
Erivajadustega käsitöömeistrid	62
Kangakudujad	62
Käsitöö kolleksionäärid	63
Käsitöömeistrid	63
Mänguasjameistrid	64
Pitsimeistrid	64
MTÜ Rahvarõivas	65
Väikeettevõtjad	67
KOOSTÖÖPARTNERID JA KOOLID	68
Tallinna Ülikool	68
Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia	69
Eesti Käsitööõpetajate Selts AITA	71
Eesti Tööõpetajate Selts	72
Tarbekunsti ja oskuskäsitöö erialasid õpetavad kutseõppeasutused	74
Erivajadustega käsitöömeistrite koolitamine	74

TEGEVUSPLAAN 2011	75
Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigalerii 2011. aasta näitused	80
Keskaja küla Niguliste mäel – arhailise käsitöö meistrikojad.....	81
Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu arengukava	83
aastateks 2011 – 2015 projekt.....	83
AASTARAAMATU LISAD:.....	90
1. Teataja nr. 24 (kevad).....	
2. Teataja nr. 25 (sügis).....	
3. Mardilaat 2010	
4. Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu infovoldik 2010/2011	

Aastaraamatu panid kokku Leen Jõesoo ja Liivi Soova

Keeleliselt toimetas Maie Leetoja

Esikaane kujundus Kadi Pajupuu, **foto** Holger Orek

Täname kõiki, kes andsid oma panuse aastaraamatu valmimisele

Head lugemist!

Head kolleegid ja koostööpartnerid!

Teie ees on käsitööliidu üheksateistkümnenda taastegutsemisaasta ettevõtmiste aruanne. Madalseis majanduses on ka meie valdkonnale jätnud oma pitsi ja sellest tulenevalt mitmed planeeritud ettevõtmised oodatust väiksemas mahus korda saadetud või ka päris ära jäänud. Suures plaanis võime aga rõõmu tunda, sest käsitöövaldkond on jätkuvalt tõusuteel. Käsitöölaadad maakondades ja meie suurimad ettevõtmised – mardilaat ja keskaja päevad – koguvad tunnustust nii kvaliteetse ja huvitava käsitöö kui huviliste arvu suurenemise pärast. Kõige enam rõõmustab suurenev huvi käsitöökursuste vastu. Head õpetajad ja hoolsad õpilased! Käsitööliit on oma Tallinna koolitusbaasi laiendanud uude käsitöökeskusesse Lühike Jalg 6a. Seekord pakutakse kursusi ja meistrikodasid kõrvuti linnakodanikega ka Tallinna külalistele.

Aruandeaasta peateema oli **puutöö** ja seda jäävad meenutama nii edukad kursused arhailise puutöö kui pärandtehnoloogia alal koostöös TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia ja Eesti Haabja Seltsiga. Valmis õppe-eesmärgiline DVD *Küübitegu. Vanade tehnikate uus elu*, Eevi Asteli raamat *Kasetoht tarbeesemena* ning toimusid mitmed näitused, õpitoad ja kursused üle Eesti. Puutööaastal avati Eesti kunagises puutöönduse keskuses Avinurmes puutööait ja elulaadi keskus. Milline tore kokkusattumus! Aastateemale pani punkti konkursi *eesti-oma-puu* traditsiooniline võidutööde näitus rahvakunstigaleriis.

III käsitööettevõtjate foorum oli sedakorda Haapsalus, peateemaks käsitöömeistri kutse-eetika. Kohalolijad said ülevaate nii Haapsalu salli võidukäigust kui koolitusest Läänemaal. Käsitööettevõtja aastaauhinnaga krooniti OÜ Hiiu Vill.

Aruandeaasta oli omamoodi Muhu käsitöö aasta. **XV käsitööpäevad Muhu- ja Saaremaal** olid täis äratundmisrõõmu. Omaette väärtus on kohalike meistrite juhendamisel Muhu tikandit proovida ja seltsimajas näha ülevaadet saare eri ajastute rahvarõivaist kohalike endi esitluses. Mardilaadal aga esitlesid Anu Kabur, Anu Pink ja Mai Meriste raamatut *Meite Muhu mustrid*. Oleme rõõmsad, et käsitööliidu poolt laureaadiks esitletud autoritekollektiiv sai Kultuurkapitali rahvakultuuripreemia.

2010 juunist oleme Põhjamaade käsitööliikumise juhid ja valmistume oma senise tegevuse suurimaks väljakutseks – meie korraldada on rahvusvaheline konverents *Ornament – võti maailma* novembris 2011 ja rahvusvaheline meistrikoda mardilaadal.

Kaante vahel on juhatuse poolt esitatud aasta- ja finantsaruanne, tegevusplaan aastaks 2011 ja täiendatud arengukava projekt aastateks 2011-2015. Kõik need dokumendid on saadetud asjaosalistele eelnevalt tutvumiseks ja kinnitame need volikogul 12. veebruaril 2011. Aastaruanne sisaldab ka ülevaate meie liikmete, alaliitude ja koostööpartnerite tegemistest aastal 2010. Lisas leiate aruandeaastal ilmunud käsitööliidu *Teatajad*, *Mardilaada lehe* ja voldiku.

Liivi Soova,

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu juhatuse esimees

EESTI RAHVAKUNSTI JA KÄSITÖÖ LIIT

AASTAARUANNE 2010

Kutsumus ja kohustus

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit (edaspidi ERKL) väärtustab, hoiab ja arendab paikkondlikke eripärasid arvestades rahvuslikke käsitöötraditsioone kui kultuurinähtust ja elatusallikat.

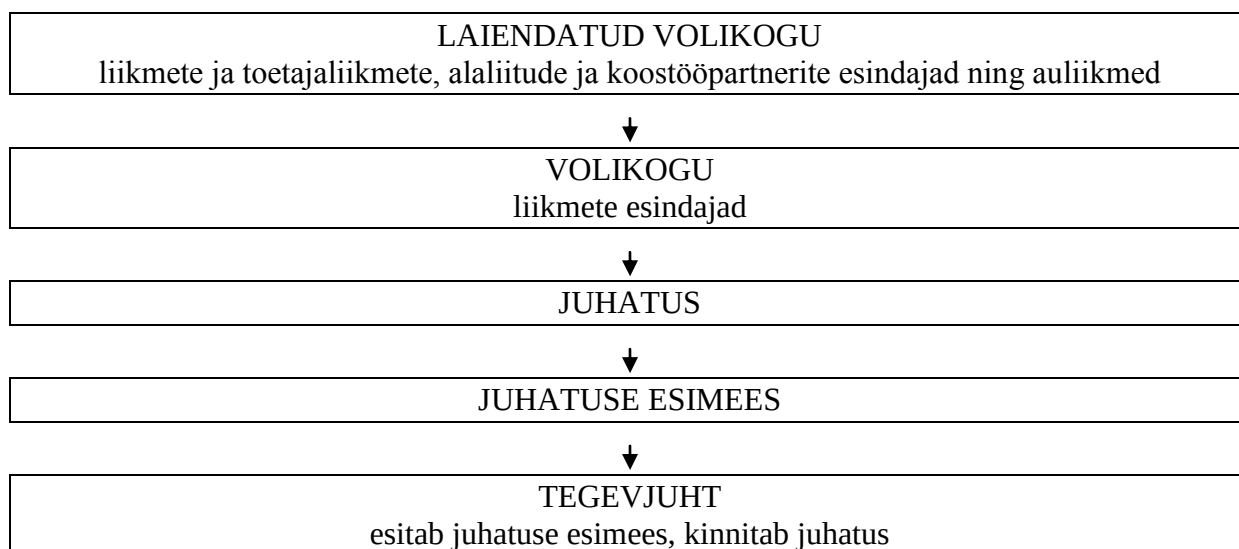
Olulisem aruandlusaastal

- **Aastateema – puutöö.**
Näitused, koolitused, infopäev, puutöölaager Karuskosel, mardilaada peateema.
- **XV käsitööpäevad Muhu- ja Saaremaal.**
- **Käsitöökonkurss *eesti-oma-puu*** (õppepäevad, konkurss, näitus, kataloog).
- **Käsitöö väikeettevõtjate III foorum Haapsalus**
- **ERKL-i arengukava aastateks 2011-2015**

Traditsioonilised ettevõtmised

- **XI keskaja päevad**
- **XIV mardilaat**

ERKL-i struktuur

Liikmed

- **Auliikmed** – Erna Aljasmets, Saima Loik, Anu Raud, Ingrid Rüütel
- **ERKLi liikmed**
Paikkondlikud keskseltsid: Harjumaa ja Tallinna Keskselts, Ida-Virumaa Käsitööselts, Kesk-Eesti Käsitööselts, Läänemaa Käsitööliste Ühendus, Lääne-Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts, Maarja-Magdaleena Gild, Tartumaa Käsitöö Keskselts, Viljandimaa Rahvakunstiühing, Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Keskselts, Seto Käsitöö Kogo.
Paikkondade käsitööühendused ja keskused:
Aila Näpustuudio, Haapsalu Käsitööselts, Hiiumaa käsitööselts, Huviselts *Põimik*, Jäneda Käsitöökeskus, SA Kihnu Kultuuriruum, Muhu Käsitööselts *Oad ja Eed*, Narva Klubi Käsitöö, Näputüüselts, Põltsamaa Käsiseokoda, Põltsamaa Käsitööselts, Põlva Käsitööklubi, Pärnumaa Rahvakunsti- ja Käsitöökeskus, Rahvakunsti Klubi, Raplamaa Seltsing *Süstik*, Räpina Käsitöökoda, Saaremaa käsitööühendus *Kadakmari*, Tallinna Käsitöökeskus, Tartu Käsitööklubi, Vormsi Käsitööselts.
- **Toetajaliikmed** – 33 käsitööga tegelevat ettevõtjat.

Alaliidud

Alaliitude nõukoda – esimees Lembe Maria Sihvre, asetäitja Anu Randmaa.
Lapitöömeistrid – Anni Kreem, Eesti Paeliit – Eino Tomberg, Eesti Seppade Ühendus – Gunnar Vares, erivajadustega käsitöömeistrid – Anneli Säre, kangakudujad – Veinika Västrik, käsitöömeistrid – Kristi Teder, käsitöö kollektsionäärid – Ulve Kangro, MTÜ Rahvarõivas – Anu Randmaa, mänguasjameistrid – Lembe Maria Sihvre, pitsimeistrid – Eeva Talts, siidimaalijad – Aita Rõemus, Vildikoda – Liina Veskimägi-Ilste, väikeettevõtjad – Mari-Liis Makus.

ERKL-i liikmelisus

- Eesti Folkloorinõukogu
- Eesti Vabaharidusliit
- Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsatsioon (EVEA)
- Euroopa Rahvakunsti ja Käsitöö Föderatsioon
- Põhjamaade Käsitööliit

Koostööpartnerid

Kutsevalifikatsiooni SA Kutsekoda, Laulu- ja Tantsupeo SA, Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus

Koolid: Eesti Kunstiakadeemia, Tallinna Rahvaülikool, Tallinna Ülikool, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool. Kopli Ametikool, Kuressaare Ametikool

Seltsid: Eesti Käsitööõpetajate Selts AITA, MTÜ Eesti Rahva Muuseumi Sõprade Selts, Eesti Tööõpetajate Selts

Muuseumid: Eesti Põllumajandusmuuseum, Eesti Rahva Muuseum (koostööleping 2006), Eesti Vabaõhumuuseum, Heimtali Muuseum, Hiiumaa Muuseum, Obinitsa Seto Muuseumitarõ, Setu Talumuuseum

Volikogu, juhatus ja töötajad

Volikogu

Käsitööliidu laiendatud volikogu oli koos 13. veebruaril 2010.

Osalejaid 37. Paikkondadest ei olnud esindajat Hiiumaalt, Kihnust, Lääne-Virumaalt ja

Võrumaalt.

Vastuvõetud otsused:

Juhatuse töö 2009. a. hinnati ühehäälselt heaks; kinnitati aastaaruanne 2009 ja tegevusplaan 2010. Revisjonikomisjoni aruande esitas Marge Tadolder. Finantsaruanne kinnitati ühehäälselt.

Liikmemaks otsustati jätta endiseks: 200 krooni paikkonnad ja 1000 krooni toetajaliikmed.

UUS: Institutsioonipõhine juhatus. Volikogu otsustas, et aastast 2012 hakkab ERKL-i juhtima institutsioonipõhine juhatus, kuhu kuuluvad järgmiste institutsioonide esindajad:

1. Paikkondade käsitööühendused
2. Alaliitude Nõukoda
3. MTÜ Rahvarõivas
4. MTÜ Vaselised
5. ERM-i esindaja
6. Kõrgkooli esindaja
7. Koostööpartnerite esindaja
8. Tulevikus ka käsitööettevõtjate esindaja.

Volikogul jääb õigus otsustada, millised institutsioonid ERKL-i juhatusse oma esindaja saadavad. Aastast 2012 esitab institutsioon oma kandidaadi ERKL juhatusse ja kandidaat peab saama volikogu heakskiidu.

Üleminekuperioodil (kuni aastani 2012) kuuluvad juhatusse: Liivi Soova (juhatuse esimees), Virve Tuubel (ERM), Kristina Rajando (Vormsi käsitööselts), Eeva Talts (pitsimeistrite alaliit, Pärnumaa käsitöökeskus), Ulve Kangro (käsitöökollekttsionääride alaliit, avatud Setu pitsi meistriskoda Rāpinas), Kersti Loite (Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts), Anu Randmaa (MTÜ Rahvarõivas), Lembe-Maria Sihvre (Alaliitude Nõukoda), Ave Matsin (TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia), Liina Veskimägi-Iliste (Tallinna Käsitöökeskus, MTÜ Vaselised).

ERKL juhtimise sisuline töö tehakse ära komisjonides.

Juhatuse koosolekud 2010. aastal: 15. jaanuaril (Tallinnas), 16. märtsil (ERM, Tartus), 24. aprillil (käsitööpäevadel Saaremaal), 5. augustil (Tallinnas), 7. oktoobril (Tallinnas).

2010. a. töötasid käsitööliidus

Liisa Tomasberg – tegevjuht

Leen Jõesoo – arendusjuht (alates juunist lapsepuhkusel)

Liina Veskimägi-Iliste – projektijuht (laadad)

Lembe Maria Sihvre – projektijuht (kultuuriprogramm, juuni–detsember)

Mari-Liis Makus – projektijuht (väikeettevõtjad, august–detsember)

OLULISEMAD TEGEVUSED ARUANDLUSAASTAL

Alus: ERKL-i arengukava aastateks 2008 - 2011

EESMÄRK 1. ERKL on hästitoimiv organisatsioon, mille võrgustik koosneb paikkondlikest keskseltsidest, käsitöökeskustest ja valdkondi esindavatest alaliitudest. Igas paikkonnas toimib infopunkt.

Kindel struktuur, ladus koostöö

Mõõdikud:

- paikkondlike keskseltside arv
- käsitöökeskuste arv

- alaliitude arv
- noorteorganisatsioonide arv
- paikkondlike infopunktide arv
- toimiv andmebaas

Olulisemad tegevused

Käsitööliidu arengukava (2008-2011) analüüs, arengukava uuendamine/täiendamine aastateks 2011-2015. Töörühm koosseisus Liivi Soova, Leen Jõesoo, Liina Veskimägi-Ilste, Liisa Tomasberg, Lembe Maria Sihvre tegi juhatusel ettepanekud muutuste sisseviimiseks olemasolevasse arengukavasse. Käesoleva aastaraamatu lõppu on lisatud volikogule kinnitamiseks juhatuse poolt heaks kiidetud arengukava projekt.

Juhatus teeb ettepaneku vaadata arengukava edaspidi üle igal aastal ja vajadusel teha sinna muudatusi.

Käsitööliidu struktuuri ülevaatamine ja täiendamine. Juhatusel ettepanekul toetatakse jätkuvalt keskseltside loomist paikkondadesse. Paikkondadena arvestame 15 maakonda, millele lisanduvad Kihnu, Vormsi, Muhumaa, Setomaa. Narva ja Jäneda käsitööklubisid käsitleme kui käsitöökeskusi. Lähiaastatel aktsepteerime erandjuhtumil ka kahe või rohkema paikkonna/maakonna seltsi otsekuulumist ERKL liikmeks.

Paikkondades on suurimad muudatused toimunud **Pärnumaal**. Pärnumaa käsitööliikumise juhiks, meie liikmeks sai MTÜ Maarja-Magdaleena Gild.

ERKL on kutsunud üles astuma käsitööettevõtjaid meie **toetajaliikmeks**. Toetajaliikmeid on reklaamitud *Teatajas* ning mardilaadal. Täiendatud on **toetajaliikmete andmebaasi** ja tutvustatud nende tegemisi meie kodulehel ja *Teatajas*. Käsitööliidule laekuv info edastatakse toetajaliikmetele. Väikettevõtjate alaliidu etteotsa on sügisest asunud Mari-Liis Makus, kes on valmistanud ette ja esitanud juhatusel kinnitamiseks esialgse plaani väikettevõtjate teavitamiseks ja koolitamiseks lähiaastatel.

2010. aasta lõpu seisuga on ERKL-il 33 toetajaliiget.

Alaliitude Nõukoja koosolek toimus 13. veebruaril. Aruandeaastal alaliitude nimekiri uute tulijatega ei täienenud. Esile tasub tõsta MTÜ Rahvarõivast, kes on alustanud oma tegevuse kajastamist veebilehel ja esitanud kultuuriministeriumile taotluse rahvarõivaprogrammi ellukutumiseks lähima kolme aasta jooksul. Traditsiooniliselt kõrgetasemeline oli kangakudujate laager ja käsitöömeistrite suvelaager. Mänguasjameistrite suur ühisenäitus oli väga menukas ja ideed tekkisid uute suurte koostööprojektide tarbeks.

Erivajadustega käsitöömeistrid esinesid ülevaatenäitusega rahvakunstigaleriis, juba mitmendat aastat taotlesid nad ka osaoskuseksamiga kutsetunnistust.

Ühisüritusi ei ole sellel aastal korraldanud viltijate alaliit.

Alaliitude tegevust on kajastatud infolehes *Teataja* ja olulisematest ettevõtmistest on huvilisi informeeritud veebilehe www.folkart.ee kaudu. Alaliitude aruandeid vaata alates lk 61.

2010. aastal sai meie käsitöökeskus täiendavad ruumid Tallinnas aadressil Lühike Jalg 6a, kuhu loodi **Allikamaja käsitöökeskus** ja **uus koolituskeskus**. Koolituskeskust juhib Maiken Mündi.

Senised Tallinna käsitöökeskused: Eesti Käsitöö Maja ja Platsiveere Meistrid on jätkanud tegutsemist.

Teavet käsitööliidu ettevõtmiste kohta on jagatud kõigil suurematel ettevõtmistel Tallinnas

ja paikkondades ning olemasolevates infopunktides. Vt. *Teatajate* tagakülge. Paikkondlike infopunktide võrgustik ei toiminud aruandeaastal vastavalt käsitööliidu ootustele. Peamine takistus on endiselt materiaalse vahendite puudumine paikkondades.

Juhatuse liikmed osalesid käsitööpäeval ja ettevõtlusfoorumil, jagades teavet käsitööliidu ettevõtmiste kohta.

Käsitöövaldkonna andmete kogumist **rahvakultuuri andmekogusse** juhib Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus. Koostöös maakonna rahvakultuurispetsialistidega kogutakse ja täpsustatakse ka käsitöövaldkonna andmeid. Andmebaas on rakendatud tööle. Andmed leitavad aadressil <http://www.rahvakultuur.ee> . Käsitöövaldkonna andmete kättesaadavus ei ole veel kõigis paikkondades piisav ja andmebaasis olev ei anna rahuldavat ülevaadet kogu rahvakunsti- ja käsitöövaldkonnast.

Käsitööliidu juhatuse poolt on valminud **ettepanekud käsitöö konsulentide süsteemi loomiseks** Eestis, toetudes Põhjamaade käsitööorganisatsioonide ja 30. aastate Eesti kogemusele. Vt. aastaaruande lisa 1 lk 18.

Väga oluliseks peame Riigikogu majanduskomisjoni esimehe Urmas Klaasi eestvedamisel kokku kutsutud nõupidamist (osalesid EASi juhatuse esimees Üleri Alamets, Kultuuriministeeriumi kantsler Siim Sukles, Majandusministeeriumi kantsler Marika Priske, ERKL juhatuse esimees Liivi Soova, juhatuse liige Liina Veskimägi-Iliste) kus otsiti võimalusi konsulentide süsteemi rahastamiseks Eestis. Esimest korda analüüsis käsitöövaldkonna tegevust nii kõrge komisjon ja tunnistas ühehäälselt konsulentide süsteemi loomise vajadust. Kahjuks ka sellel koosolekul ei leitud veel lahendust. Ometi peame kõrgete institutsioonide esindajate kohtumist oluliseks tähiseks eesmärgi poole liikumisel.

EESMÄRK 2. ERKL on oma valdkonna tuntud ja tunnustatud institutsioon Eestis ja Euroopas.

Meil on palju sõpru, oleme nähtavad

Mõõdikud:

- kuulumine valdkonnaga seotud olulistesse ühendustesse Eestis ja Euroopas, osalemine juhtorganite töös
- koostööpartnerite arv
- koostöölepingute arv
- süsteem enda nähtavaks tegemiseks, meediaplaani olemasolu
- toetav meediakajastus - ERKL-i tegevust kajastavad saated, ilmunud artiklid

Olulisemad tegevused

Koostöö Eestis ja Euroopas. Aruandeaastal kuulusid meie esindajad järgmiste liikmesorganisatsioonide ja koostööpartnerite tegevust juhtivatesse organitesse:

- Kultuuriministeeriumi juures tegutsev vaimse kultuuripärandi nõukogu (Ave Matsin)
- Kutsequalifikatsiooni SA Kutsekoda kutsenõukogu (Liivi Soova)
- Eesti Folkloorinõukogu (Liina Veskimägi-Iliste)
- Eesti Vabaharidusliit (esindaja volikogus Kaja Leedjärv)
- Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon (esindaja volikogus Kersti Loite)
- Eesti Rahva Muuseumi nõukogu (nõukogu liige Liivi Soova)
- MTÜ Eesti Muuseumiühing (Virve Tuubel)
- MTÜ ERM Sõprade Selts (Virve Tuubel)

- Mulgimaa kultuuriprogramm (Ave Matsin)
- MTÜ Fenno-Ugria Asutus (Liisa Tomasberg)
- Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse juures töötav tarbekunsti ja oskuskäsitöö õppekava rühma nõukogu (Ave Matsin, Eeva Talts)
- Tallinna Kopli Ametikooli nõukogu (nõukogu liige Liivi Soova)
- Euroopa Rahvakunsti ja Käsitöö Föderatsioon (juhatuse liige Liivi Soova)
- Põhjamaade Käsitööliit (juhatuse liige Liivi Soova)

Juhatuse poolt volitatud esindajate kaudu jätkus koostöö kõigi ühenduste ja institutsioonidega, mille liige ERKL on. Esindajad on osalenud nimetatud organisatsioonide aastakoosolekutel ja võtnud osa volikogude ja nõukogude tööst.

2010-2013 on Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit Põhjamaade Käsitööliidu juht. Sellest tulenevalt toimuvad igal aastal Eestis rahvusvahelised seminarid/konverentsid. Aruandeaastal on käsitööliidu esindajad võtnud osa kõigist Euroopa Föderatsiooni (Rootsi, Jokmökk) ja Põhjamaade käsitööliidu (Oslo, Helsingi) üritustest. Mõlema organisatsiooni juhatusse kuulub ka ERKL juhatuse esimees Liivi Soova.

Valmistumine ehteaastaks 2011 on **soodustanud koostööd meie pikaajaliste partneritega:** Käsitööõpetajate Selts AITA, Eesti Tööõpetajate Selts ETS, Eesti Rahva Muuseum, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, Rahvakultuuri Arendus ja Koolituskeskus.

Ehteaastaks valmistumine on ka käsitööliidu puhul kinnitanud kuldreeglit, et ühine tegevus arendab suhteid ja paneb koostöö õigele rajale.

Oluliseks tähiseks peame 2010. aastal alanud **koostööd Laulu- ja Tantsupeo SA-ga.** 2011. aastaks planeeritud ühistegevused peaksid sillutama edaspidist koostööd ja ühe meie olulise eesmärgi täitumist, et mõistaksime rahvakunsti ühtse tervikuna laulu, tantsu ja käsitööd.

Kevadsemestril jätkus koostöö **Eesti Rahva Muuseumi Sõprade Seltsiga.**

Koos Sõprade Seltsi Tallinna osakonna ja Tallinna Rahvaülikooliga jätkus kevadpoolaastal Tallinnas Eesti Rahva Muuseumi kogusid tutvustav loengutesari:

21. jaanuar. Piret Õunapuu (ERMi teadur). Pakri rootslaste kultuuripärandist.

26. märts. Ange Vosman (ERMi audiovisuaalse kogu arhivaar). Koostöö annab kogule lisa, kasutajal kasu sees.

20. mai. Taavi Elts (ERMi teadur). Igapäevaelu audiovisuaalsest arhiivist ERM-is.

Vastavalt võimalustele oleme jätanud oma **tegevuse tutvustamist meediakanalite kaudu.** Põhiliselt on käsitöövaldkonna laiem tutvustus seotud suuremate ettevõtmistega (keskaja päevad ja mardilaat).

Käsitööliidu tegevuse kajastamisel on olulisel kohal koduleht www.folkart.ee. Seni väga kehvast tasemelt olnud ingliskeelne versioon on ka täienenud ja ajakohastunud. 2010. aastal liitus käsitööliit ka **sotsiaalvõrgustik Facebookiga.**

Kirjastustegevus. Ilmusid infoleht *Teataja* nr. 24 (kevad) ja nr. 25 (sügis), *Mardilaada leht* 2010, reklaamvoldik 2010/2011, keskaja päevade ja mardilaada flaiidid 2010.

Hindame kõrgelt tihenunud **koostööd ajakirjaga Käsitöö.** Aruandeaastal on ajakirjas avaldatud pidevalt informatsiooni käsitööliidu suuremate ettevõtmiste kohta.

EESMÄRK 3. Rahvusliku käsitöö säilimine on tagatud läbi elukestva õppe, järelkasvu toetamise ja mitmekesise koolitustegevuse kaudu.

Õppida on mõnus, see viib asja edasi

Mõõdikud:

- erinevatele sihtgruppidele (paikkondlike keskseltside ja alaliitude juhid, meistrid, huvilised, õpetajad) suunatud koolituste arv
- koolitustel osalenute arv
- kutsekeskuste arv
- kutsestandardite arv
- väljaantud kutsetunnistuste arv
- õppekirjandus (loengukonspektid, kursusematerjalid)

Olulisemad tegevused

Juhtide kool (17. septembril). Peateemad:

Ehted (helmed, paelad, pitsid, rätid jne.) Eesti Rahva Muuseumis. Reet Piiri.

Rahvuslikud ehted (kaela- ja rinnaehted, sõrmused). Jana Reidla.

Ehteaasta 2011 erinevate etappide tutvustus.

III Käsitööettevõtjate foorum Haapsalus.

Käsitööettevõtjatele. Planeeritud veebilehe koolitus EAS-i kaudu jäi korraldamata. Leidsime, et teema on sedavõrd üldine, et ei ole vajadust eraldi käsitööalaste inimeste kokkukogumiseks, vaid sobivad ka EAS-i poolt pakutavad nn. üldkoolitused.

Valmistati ette õppereise Soome, Ungarisse ja Moskvasse 2011. aastaks.

ERKL-i koolituskeskus. Aasta tõi kaasa mitmeid uusi ja väga hästi vastuvõetud kursusi. Samas olime sunnitud osalejate vähesuse tõttu jätma ära rohkem kui kümme kitsateemalist kursust. Kõik soovijad said nõustatud individuaalkorras.

Jätkusid 2008. aastal hoo sisse saanud rahvarõivakursused, mille põhisihiks on ühe konkreetse eseme valmistegemine.

Käsitööliit korraldas kursusi ka programmi *Täiskasvanute koolitus vabahariduslikes koolituskeskustes* 1.1.0603.08-0002 raames.

2010. aastal valmistasime lisaks ette uusi õppeklasse Allikamaja käsitöökeskuses, kus edaspidi on võimalik saada koolitust eestimaalastel ja lühikursuseid ka turistidel. Koolituskeskuse kursusi hakkab kureerima Maiken Mündi.

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu kursused 2010

Kevad

	Kursus	Juhendaja	Maht	Osalejad
1.	Kangakudumine algajatele	Hille Ahun-Vaarpuu	32	11
2.	Kangakudumine edasijõudnutele	Eva-Liisa Kriis	32	10
3.	Lillelised ehted	Terje Ennomäe	8	13
4.	See vahva õmblemine	Kübe Koppelman	16	12
5.	Waldorfnukk	Maaja Kalle	24	10
6.	Keraamilise mosaiigi jätkukursus	Leena Kuutma	12	8
7.	Nukukursus Peenikesed preilid	Lembe Sihvre	8	10

8.	Nööbid, nööbid, nööbid	Terje Ennomäe	4	9
9.	Rahvusliku mustriiga maalitud kalossid	Eve Burmeister	6	12
10.	Vormime villa II	Liina Veskimägi-Iliste	4	12
11.	Ürgne jõud vildis	Eve Tiidolepp	8	12
12.	Nõelvilditud rahvuslikud sõled	Eve Burmeister	8	10

162

129

Programm Täiskasvanute koolitus vabahariduslikes koolituskeskustes

1.1.0603.08-0002

Kevad

1.	Tekstiilmaterjalid	Monika Järg	16	12
2.	Puutöö õppepäevad	Indrek Tirrul, Jaan Keerdo, Andres Ansber	20	40
3.	Kirivööde kudumine kangastelgedel	Riina Salm	10	10
4.	Meie rahvarõivas	Reet Piiri	6	10

52

72

Rahvarõiva Nõuandekoja kursused

Kevad

	Kursus	Juhendaja	Maht	Osalejad
1.	Helmetega tikitud taskud ja vööd	Liisi Junolainen	8	11
2.	Kirivöö (I grupp)	Maret Lehis	16	11
3.	Kirivöö (II grupp)	Maret Lehis	12	10
4.	Kirivöö (III grupp)	Maret Lehis	12	10
5.	Kõlapooga valmistamine	Maiken Mündi	8	15
6.	Lihtne pilutikandiga särk	Aili Lillemets	12	jäi ära
7.	Meeste võrkvöö	Silja Nõu, Gerli Kannik	12	9
8.	Pastlavalmistamine	Rein Leht	12	jäi ära
9.	Pikk-kuubede valmistamine	Kübe Koppelman	20	3
10.	Rahvarõiva üldkursus	Nõu, Jürisson	32	10
11.	Sitsijaki õmblemine	Koppelman, Topaasia	12	jäi ära
12.	Sõbade valmistamine	Silja Nõu	12	6
13.	Säärepaelad	Silja Nõu	4	8
14.	Säärepaelte valmistamise lisatund	Silja Nõu	4	2
15.	Kangakudumise lisakursus	Anne-Ly Sootna	5	5
16.	Rahvarõiva jätkukursus	Silja Nõu, Vilve Jürisson	12	4
17.	Tülltikandiga rätik kaapotkleidile	Silja Nõu	16	jäi ära

209

104

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu kursused 2010

Sügis

	Kursus	Juhendaja	Maht	Osalejad
1.	Vilditud ornament	Liisa Tomasberg	8	13
2.	Nuno-vildi tööproovid	Liisa Kallam	8	12
3.	Ürgne jõud vildis	Eve Tiidolepp	8	12
4.	Vilditud müts	Liina Veskimägi-Iliste	5	12
5.	Meriinovillast sall	Liina Veskimägi-Iliste	5	13
6.	Rahvuslikud nõelvilditud sõled	Eve Burmeister	10	7
7.	Shibori	Piret Valk	12	9
8.	Kangatrüki kursus	Piret Valk	12	12
9.	Uued kuued mööblile	Eva-Liisa Kriis	12	8
10.	Traditsioonilise mosaiigi kursus	Leena Kuutma	12	13
11.	Kalosside maalimine	Eve Burmeister	6	6
12.	Vatid, troid ja vamsad	Riina Tomberg	16	5
13.	Haapsalu sall	Aime Edasi	8	15
14.	Nõeltehnika kursus	Carolin Freiberg	12	5
15.	Kangakudumine algajatele	Hille Ahun-Vaarpuu	28	12
16.	Setu pits algajatele	Ulve Kangro	12	11
17.	Kangakudumine edasijõudnutele	Eva-Liisa Kriis	36	jäi ära
18.	Punupaelad	Jaan Keerdo	8	jäi ära
19.	Ulve Kangro meistrikläss	Ulve Kangro	12	10
20.	Süstikpits algajatele	Ulve Kangro	6	10
21.	Niplispits algajatele	Kristiina Halberg	24	8
22.	Niplispitsi klubi	Kristiina Halberg	24	18
23.	Meisterdame jõuluks küünla I	Ulve Kangro	4	10
24.	Meisterdame jõuluks küünla II	Ulve Kangro	4	7
25.	Pakendikursus	Ulve Kangro	3	13
26.	Spaatooted jõulukungiks	Inga Silm	4	14
27.	Tohutööd	Jaan Keerdo	8	6

307

261

Rahvarõiva Nõuandekoja kursused

Sügis

	Kursus	Juhendaja	Maht	Osalejad
3.	Kirivöö kursus I	Maret Lehis	16	9
4.	Kirivöö kursus II	Maret Lehis	12	10
5.	Kurutamine, nõöbi tegemine	Kübe Koppelman	4	8
7.	Käiste õmblemine	Kübe Koppelman	16	4
9.	Meeste pükste õmblemine	Vilve Jürisson	12	1
10.	Muhu tikand	Silja Nõu	24	13
11.	Naiste ja meeste särkide tikkimine	Silja Nõu	12	6
12.	Naiste ja meeste särkide õmblemine	Kübe Koppelman	12	6

15.	Rahvarõiva üldkursus: konstrueerimine	Vilve Jürisson	12	6
17.	Rahvarõiva üldkursus: töö muuseumis ja kirjaliku töö ettevalmistus	Silja Nõu	16	11
21.	Säärepaelte valmistamine	Silja Nõu	4	5
23.	Tanude ja käiste tikkimine	Silja Nõu, Aili Lillemets	16	12
24.	Tanude õmblemine	Silja Nõu	8	5
25.	Triibuseeliku kanga kudumine	Anne-Ly Sootna	16	6
1.	Kaaruspaela tegemine	Anu Randmaa	4	Jäi ära
2.	Kampsuni ja vati õmblemine	Vilve Jürisson	16	Jäi ära
6.	Kõlapook ja - vöö	Maiken Mündi	16	Jäi ära
8.	Lappidest vardakoti õmblemine	Kübe Koppelman	4	Jäi ära
13.	Niplispits tanule ja käistele	Kristiina Halberg	16	Jäi ära
14.	Põlled õmblemine	Kübe Koppelman	8	Jäi ära
16.	Rahvarõiva üldkursus: jooniste ja skeemide koostamine	Silja Nõu	4	Jäi ära
18.	Rahvarõivaste hooldamine	Ulve Kangro	4	Jäi ära
19.	Seeliku õmblemine	Maia Liis Urve	12	Jäi ära
20.	Sitsjaki õmblemine	Kübe Koppelman	12	Jäi ära
22.	Tagide tegemine	Silja Nõu	8	Jäi ära

284 102

Lisaks on käsitööühenduste juhtidele, meistritele, huvilistele ning õpetajatele täiendkoolitusi korraldatud ka alaliitude kaudu: alaliitude kursused, suvekoolid ja käsitöölaagrid. Vt. *Teataja* nr. 24 ja 25 ja alaliitude aruanded.

Kõigil suurematel rahvakunsti- ja käsitöölaagritel on korraldatud meistrikodasid ja õpitubasid lastele.

Koolitustegevuse teavitamine. Koolituse korraldamine ja teavitamine on integreeritud Tallinna Rahvaülikooli koolitustegevusega. Koolitusala info on kättesaadav nii ERKL-i kui Rahvaülikooli kodulehel ning infovoldikutes. Koolitust on propageeritud kõigil käsitööliidu suurematel ettevõtmistel ning raadio ja ajalehe reklaamide kaudu. Teave on kättesaadav ka Vabaharidusliidu teabekanalite kaudu.

Projekt *Käsitööga tööle 2*

Projekti *Käsitööga tööle 2* nr. 1.3.0102.09-0036 rahastab Euroopa Sotsiaalfond.

Maist 2009 kuni septembrini 2012 teeb Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit koostööd TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, Tartu Ülikooli Ettevõtluskeskuse ja MTÜ-ga Virtuaalturg projekti *Käsitööga tööle* raames.

Projekti üldesmärgiks on õpetada töötutele käsitööalast tootearendust, ettevõtlust ja internetikeskkonna kasutamist ning luua seeläbi uusi töökohti.

Projekt viiakse läbi Kärklase, Pärnus, Rakveres, Tartus, Viljandis, Võrus.

Projekti sihtrühmaks on 180 eelneva käsitööoskusega töötut inimest, sealhulgas üle pooleteistaastaste laste emad.

Koolituste piirkondlikud tugisikud on Helgi Põllo (Kärklase), Eeva Talts (Pärnus), Kersti

Loite (Rakveres), Virve Tuubel (Tartus), Kristi Jõeste (Viljandis), Maarika Sepp (Võrus).
Projekti kohta vt. Lähemalt *Teataja* nr 25 lk 7 ja meie kodulehelt.

Meistriõpe. Kutseksamite korraldamine. Rahvakunsti- ja käsitöömeistri kutsetunnistust antakse välja kuuel erialal: tekstiil, sepatöö, kivitöö, nahatöö, puutöö, keraamika. Võimalik on taotleda II-V kutsetaset, alates 2008. aastast lisaks erivajadustega käsitöömeistritele osaoskustunnistust.

Kutsekomisjoni koosseis 2010. aastal: Liisa Tomasberg (Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit – esimees), Anu Randmaa (MTÜ Rahvarõivas – aseesimees), Inna Soonurm (Riiklik Eksamikeskus), Kadi Pajupuu (Tekstiilikunstnike Liit), Kersti Laanmaa (Keraamikute Liit), Pille Kivihall (Nahakunstnike Liit), Mare Johandi (Kutsekoda), Priit-Kalev Parts (TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia), Heigo Jelle (Seppade Ühendus/Eesti Kunstiakadeemia).

2010. aastal väljastati 36 kutsetunnistust neist 8 osaoskustunnistust erivajadustega käsitöömeistritele. Kutsetunnistuste jaotumine oli järgmine: Rahvarõivameister IV tase 5, Tekstiilimeister III tase 6, Tekstiilimeister II tase 11, Sepp II tase 6, Keraamik II glasuuripealse maalimise osaoskuste kutse 1, Tekstiilimeister II siidi maalimise osaoskuste kutse 4, Tekstiilimeister II kangakudumise osaoskuste kutse 3.

Kutsetunnistuse saamise võimalusi on tutvustatud käsitööliidu koolitustel ja seminaridel. Teavet saab nii ERKL-i kui Kutsekoja veebilehe ja infolehe *Teataja* kaudu.

EESMÄRK 4. Traditsioonide ja järjepidevuse väärtustamise, tegijate tunnustamise ja tegevuse mitmekesistamise kaudu on säilinud elujõuline rahvuslik käsitöö.
Käsitööalased ettevõtmised on saavutanud ühiskonnas laia tuntuse.

Koos tehtud, hästi tehtud

Mõõdikud:

- vaimse pärandi (erinevate käsitöötehnikate) kaardistus paikkondade kaupa
- Pärandihoidja auhind
- erinevate stipendiaatide hulk
- mardilaada ja keskaja päevade toimumine
- paikkondlike käsitöölaadade arv
- käsitöönäituste arv
- aastateemaga seotud ettevõtmiste arv
- iga-aastased käsitööpäevad
- käsitöö populariseerimisele ja uute toodete väljatöötamisele suunatud konkursside arv, osalejate arv
- avaldatud trükiste arv

Olulisemad tegevused

Pärandihoidja auhinna 2009 said **Eevi Astel, Helgi Põllo, Aldo Järvsoo**. Autasud anti üle 13. veebruaril 2010 volikogule järgnenud koosviibimisel Estonia talveaias.

2010. aasta pärandihoidjateks on nimetatud **Asta Tagel** (elutöö preemia), **Vaike Reemann** (elutöö preemia) ja **Mari Viik** (puutöönduse traditsioonide kandja ja edasiviija). Autasu antakse välja Estonia talveaias 12. veebruaril 2011.

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu fond SA Eesti Rahvuskultuuri Fondi juures. Aastal 2010 stipendiume ei jagatud, kuna fondi tootlus oli väga väike.

Stipendiumid käsitöömeistritele. ERKL-i juhatuse ettepanekul on taotletud stipendiume ja toetusi nii suurettevõtmiste korraldamiseks kui käsitöömeistrite tegevuse toetuseks erinevatelt fondidelt ja institutsioonidelt (Kultuurkapital, Tallinna Kultuuriväärtuste Amet, Hasartmängumaksu Nõukogu, EAS).

Kultuurkapitali rahvakultuuri aastapreemia 2010 sai autorite kollektiiv Anu Kabur, Anu Pink, Mai Meriste raamatu *Meite Muhu mustrid* eest.

Meie suurürituste – **mardilaat ja keskaja päevad** – korraldamine toimus senistest traditsioonidest juhitudvalt. Kuna meie laatadele on soovijaid palju, siis saame teha valikuid ja hoida laatade üldilmet kõrgetasemelisena.

Keskaja päevadel uus üritus Keskaja öhtu koostöös Tallinna Lillefestivaliga, traditsiooniline karneval. Aastateema kohaselt oli rõhk meistrikodades nn. meestetöödel – Rändav Lodjakoda äratas suurt tähelepanu.

Mardilaadal jätkasime 2009. aastal sisseviidud ja ennast õigustanud muudatustega. Laat kestab kolm päeva (neljapäevast laupäevani), kus reede öhtul toimub käsitöö öö.

Vt. aastaraamatu lisadest *Mardilaada Leht*.

Paikkondlike traditsiooniliste **rahvakunsti- ja käsitöölaatade** korraldamine. Vt. *Teataja* nr 24 ja 25.

Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis korraldati 23 heatasemelist näitust sh. 12 personaalnäitust, 8 väljapanekut erinevatelt institutsioonidelt, 2 välisnäitust: Poola rahvuslike nukkude näitus ja Baltica raames Leedu-Läti-Eesti rahvarõivaseelikute näitus *23 kaunist seelikut*. Traditsiooniks on saanud aastateema konkursi (*eesti-oma-puu*) võidutööde näitus. Näha oli nii autorite individuaalloomingut, paikkondlike ühenduste tegemisi kui toimus ka kaks rahvusvahelist näitust. Rahvakunstigalerii näituste loendit vt. aastaaruande lisa 2 lk 19.

Meie käsitöömeistrid näitustega välismaal. Novembris-detsembrini toimus Pihkva rahvaloomingumajas eesti käsitöömeistrite näitus *Käsitöö – traditsiooniline ja kaasaegne*. Näitus sai väga hea hinnangu. Plaanis on jätkata koostööd Pihkva käsitöömeistritega. Etno Tuba MTÜ auhinnatud näitus *Oh laula ja hõiska* tiirutab juba terve aasta Soomes.

Käsitöö propageerimine aastateema – puutöö – kaudu.

Käsitööliidu aastateema – puutöö – raames korraldati nii pikemeid koolitusi kui ka õpitubasid, anti välja õppekirjandust ja DVD. Puutöö oli keskaja päevade ja mardilaada kandvaks teemaks ning loomulikult viidi läbi samateemaline konkurss ja anti välja konkursikataloog.

Hea meel on, et puutööaasta raames on sündinud uusi traditsioone ja puutööaasta on toonud käsitööliidule palju uusi sõpru nii puutöö tubade juhendajate, tööõpetus- ja käsitööõpetajate, mitme kõrgkooli üliõpilaste ja õppejõudude kui ka puutöömeistrite – ettevõtjate näol.

Esile tasub tõsta, et juba teist aastat järjest pakume kevadeti koostöös TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku ehituse osakonnaga ja MTÜ Eesti Haabja Seltsiga täiendõpet arhailise puutöö alal. Oma põhiliseks missiooniks selliste koolituste läbiviimise juures peame esemelise pärandkultuuri hoidjate omavahelise võrgustiku loomist ja oskajate meistrite kogemuste talletamist ning edasi andmist. Samuti puutöömeistrite ning puidutöötlemist õppivate üliõpilaste koondamist kogemuste vahetamiseks ja töötubades osalemiseks-õpetamiseks.

Teema-aasta raames on koostöös Eesti Rahva Muuseumiga Eevi Astelil valminud muuseumi kogudes olevaid tohutuid tutvustav väljaanne *Kasetoht tarbeesemena*. Vaike Reemanni eestvedamisel ning tema artikli põhjal *Küübid ERMi kogudes* on väljaantud DVD *Vanade tehnikate uus elu. Küübitegu*. Materjalid on üles filminud ja monteerinud Maido Selgmäe.

Peame puutööaastat igati kordaläinuks ja kiidame eestvedajat Liisa Tomasbergi.

2010. aastal valmistati ette ja kuulutati välja **aastateema 2011 – ehe-ehe**: Õppepäevade, trükiste, konkursi, ehtetelgi, ehtekodade planeerimine ja ettevalmistus.

Konkursside korraldamine

- 2010. aasta konkurss **Eesti-oma-puu**.
Konkursile esitati 67 autorilt või autorite kollektiivilt kokku 97 tööd. Žürii koosseisus Mari Viik (žürii esimees), Indrek Tirrul, Einar Maarits, Ele Praks, Kadri Jäätma valis välja kaks võidutööd. Rahvusliku puutöönduse vallas oli võitjaks Ilmar Tiideberg oma kanneldegaga ning disaini vallas Kadri Tomasson seelikutriipudega lauamänguga. Vt. lähemalt *Teataja* nr 25 lk 2.
- Kangakudujate alaliit viis läbi konkursi **Minu (vana)ema põrandavaip**. Vt. Kangakudujate alaliidu aruanne.
- Valmistati ette 2011. aasta **konkurssi eesti-oma-ehe**. Kinnitati konkursi juhend, toimus õppepäev Juhtide koolis.

XV käsitööpäevad peeti **Muhu- Ja Saaremaal 23.-24. aprillil**. Käsitööpäevadel tutvuti kohalike käsitöömeistritega. Soovijatel avanes võimalus kätt harjutada Muhu tikandis, juhendajateks oma ala parimad asjatundjad. Käsitööpäevad olid väga hästi korraldatud!
Vt. *Teataja* nr 25 lk 5.

EESMÄRK 5. Aastal 2011 eestlane väärtustab ja oskab tähele panna unikaalset eesti käsitööd, mis on üheks eestluse identiteedi aluseks

Oma on armas

Mõõdikud:

- unikaalsete käsitööesemete tunnustamine kvaliteedimärgiga
- tootearenduspreemiate arv
- konkursside võidutööde jõudmine käsitööturule
- käsitööliidu poolt tunnustatud käsitööpoodide ja avatud meistrikodade arv
- ERKL-i toetajaliikmete (väikeettevõtjate) arv

Olulisemad tegevused

III väikeettevõtjate foorum korraldati Haapsalus 9. oktoobril. Peaettekande tegi pikaaegne käsitöövaldkonna koolitaja ja nõustaja, tekstiilikunstnik ja disainer Monika Järg. Tõstatati meie valdkonna jaoks oluline probleem – käsitööettevõtja vastutus ja kutse-eetika. Päeva teises pooles tutvustati Läänemaa ettevõtjaid ja koolitajaid. Haapsalu ettevõtluspäeval tõstatati käsitöö edendamisele nii oluline teema – käsitööalane õpe kutse- ja rakenduskõrgkoolides. Foorumist loe täpsemalt *Teataja* nr. 25 lk. 4.

Haapsalu foorumil anti välja **käsitööettevõtja aastaauhind**, mille pälvis OÜ Hiiu Vill.

Tunneme heameelt, et kvaliteetsemaks ja huvitavamaks on muutunud meie suurettevõtmistel pakutav käsitöömeistrite toodang. Käsitöömeistrite innustamiseks valime omalt poolt suurürituste parimaid.

Meie suurürituste parimateks on 2010. a pärjatud

Keskaja päevadel

Anni Urb – nukumeister

Jana Wolke – rõivameister

Rändav Lodjakoda – parim meistrikoda

Mardilaadal

Parim toode – Monika Plaseri käsitsi kedratud lõngast ehted

Parim väljapanek – Linakaubamaja OÜ Setka

Parim meister – puutöö spetsialist Andres Ansper

XIV mardilaadal taastati traditsioon tutvustada moeetendusega laadal müüdavaid rõivaid ja aksessuaare. Etendus mõjus värselt ja oli heaks reklaamiks tootjatele. Kavatsame moeetendusest kujundada traditsiooni.

Aruandeperioodile planeeritud **kvaliteedimärgi süsteemi väljatöötamine jäi täitmata**. Leiame, et kvaliteedimärk kui selline on Eestis vajalik, kuid praegusel majanduslanguse perioodil puudub ressurss ja tahe teema lõpuleviimiseks. Piiratud vahendite juures ei ole kvaliteedimärgi süsteemi väljatöötamine väikeettevõtluses kõige peamiseks ülesandeks. Näeme hetkel ka ohtu, et kuigi oleme suutelised looma kvaliteedimärki, oleme võimetud hiljem kontrollima selle täitmist, jättes seega teema poolikuks.

Käsitööettevõtjatest **ERKL-i toetajaliikmeid** reklaamitakse veebilehel www.folkart.ee ja meie trükistes. Veebilehel oleme 2010. aastast seadnud sisse uue süsteemi, kus väikeettevõtjad on leitavad nii tähestikulises kui valdkonnapõhises järjekorras sh. viimases on otseavatavad ka väikeettevõtjate kodulehtede lingid (kellel olemas).

Viis käsitööettevõtjat osalesid Euroopa suurimal **kunsti- ja käsitöömessil Milanos** detsembris. Osalemist valmistati ette mitu aastat käsitööliidu büroos. Juhatuse liikmed olid eelnevalt käinud tutvumas messi töökorraldusega. Peame osalemist suureks saavutuseks.

Peamiselt materiaalsetel põhjustel jäid 2010. aastal korraldamata väikeettevõtjatele suunatud õppereisid. Küll aga tehti ettevalmistusi reisideks Soome, Moskvasse ja Ungarisse aastal 2011.

Käsitööettevõtluse tutvustamiseks ilmus trükis ***Viljandimaa käsitöö 2010 (Ring ümber käsitöö) Viljandimaal***. Valmistati ette ka kordustrükk Tallinna käsitööpoodide reklaamiks turistidele (ilmub veebruaris 2011). Seni juba välja antud käsitöökaardid on leitavad meie kodulehel.

Välja anti **konkursi eesti-oma-puu võidutööde kataloog**, kus tutvustatakse ka tööde autoreid.

Projekt Käsitööga tööle 2 TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia eestvedamisel on tublisti edendanud käsitööettevõtlust. Mitmed projektis osalejad on saanud julgustust oma toodetega väljatulemiseks. Vt *Teataja* nr 25 lk 7.

Parimaks rahvakunstigalerii näituseks valiti Eve Tiidolepa isikunäitus.

Käsitöö kui kultuurinähtus ja elatusallikas

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu paikkondlikud konsulendid

Rahvuslike käsitöötraditsioonide edasikestmiseks peame vajalikuks riiklikult toetatud üle-eestiliste käsitöökonsulentide süsteemi loomist, kus igas paikkonnas on tööl igakuist sissetulekut saav konsulent. Analooogne süsteem toimib kõigis Põhjamaades ja toimis ka Eestis kuni 1941. aastani.

Konsulendi ülesandeks on viia ellu käsitööliidu eesmärgid ja ülesandeid paikkonnas vastavalt meie arengukavale: andmepanga pidamine, paikkondlike teabepäevade organiseerimine, käsitööliidu aastateemaga seotud ürituste korraldamine, käsitöökonkursside paikkondlike eelvoorude läbiviimine, näituste korraldamine, paikkonna esinduse osalemine käsitööpäevadel ja väikeettevõtjate foorumil.

Konsulente koolitaksid käsitööliit (Juhtide kool tegutseb aastast 1999) ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia.

Käsitööliidus peaks töötama 19-20 paikkondlikku käsitöökonsulenti:

1. Ida-Virumaa (võimalusel Narva eraldi)
2. Harjumaa
3. Hiiumaa
4. Jõgevamaa
5. Järvamaa
6. Kihnu
7. Läänemaa
8. Lääne-Virumaa
9. Põlvamaa
10. Pärnumaa
11. Raplamaa
12. Saaremaa ja Muhumaa
13. Setomaa
14. Tallinn
15. Tartumaa
16. Valgamaa
17. Viljandimaa
18. Vormsi
19. Võrumaa

Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigalerii näitused 2010

AEG	NIMI	KORRALDAJA
5. detsember. – 1. veebruar	Puuaastaring	TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia
2. – 15. veebruar	Rahvarõivas ja rahvuslik rõivas	MTÜ Rahvarõivas
16. veebruar – 1. märts	Rahvarõivas ja rahvuslik rõivas	MTÜ Rahvarõivas OÜ Kodukäsitöö
2. – 15. märts	Seto käsitöö	MTÜ Seto Käsitöö Kogo
16. – 29. märts	Mänguline mood	Eve Sisa
30. märts – 12. aprill	Aia alla vaadates. Muhi käsitöö	Oad ja Eed
13. – 26. aprill	Ülevaade Virumaa käsitöö hetkeseisust	Virumaa Kunsti- ja Käsitöö Selts
27. aprill – 10. mai	Niplispitsinäitus	Perekond Halberg
11. – 24. mai	Poola rahvuslikud nukud	ERKL
26. mai – 14. juuni	Konkursi <i>eesti-oma-puu</i> võidutööd	ERKL
15. – 28. juuni	Isikunäitus Keret Altpere. Autoritekstiilid	Keret Altpere
29. juuni – 12. juuli	Eesti-Läti-Leedu rahvarõiva seelikud Baltica festivali raames	ERKL
13. – 26. juuli	Linnutee. Klaasehted	Mari-Liis Makkus
27. juul – 9. aug	Vildinäitus	Liina Veskimägi Vildiveski ja co
10. – 23. august	Hiiumaa tekstiile	Kadri Kuusk, Aet Reha ja Tiiu Valdma
24. august – 6. september	Isikunäitus Eve Tiidolepp	Eve Tiidolepp
7. – 20. septemb	Eesti pottmüts	OÜ Pileum
21. september – 4. oktoober	Loomise lugu. Nukunäitus	Etno Tuba Lembe-Maria Sihvre
5. – 18. oktoober	Õpilastööde näitus	Tallinna puuetega noorte töökeskus JUKS
19. oktoober – 1. november	Isikunäitus Piret Kändleri keraamika	Piret Kändler
2. – 15. november	Näitusmüük Linane liin	Võru Vestra
16. – 29. november	Isikunäitus: Ulve Kangro	Ulve Kangro
30. november – 13. detsember	Ainult haamriga. Sepised	OÜ Sepikoda
14. detsember – 2. jaan.	Haapsalu sallid	Haapsalu Käsitööselts

Raamatupidamisbilanss

seisuga 31.detsember 2010.a.

TUH.KROONIDES (komakohata)

	Lisa nr	Majandusaasta lõpp 31.detsember 2010.a.	Majandusaasta algus 31.detsember 2009.a.
AKTIVA			
KÄIBEVARA			
RAHA JA PANGAKONTOD	1	122	63
NÕUDED JA ETTEMAKSED			
LÜHIAJALISED NÕUDED	2	34	116
ETTEMAKSED	3	21	
NÕUDED JA ETTEMAKSED KOKKU		55	116
KÄIBEVARA KOKKU		177	179
AKTIVA KOKKU		177	179
PASSIVA			
KOHUSTUSED			
VÕLAD JA ETTEMAKSED			
OSTJATE ETTEMAKSED VÕLAD TARNIJATELE		17	4 24
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	4	17	28
KOHUSTUSED KOKKU		17	28
NETOVARA			
EELMISTE PERIOODIDE AKUMULEERITUD TULEM		150	148
ARUANDEPERIOODI TULEM		10	3
NETOVARA KOKKU		160	148
PASSIVA KOKKU		177	179

2010. a. tulemiaruanne

TUH.KROONIDES (komakohata)

	Lisa nr	2010.a.	2009.a.
TULUD			
1. LIIKMETASUD			
1.1 Mittesihotstarbelised Liikmemaksud		29	30
Liikmetasud kokku		29	30
2. ANNETUSED JA TOETUSED			
2.1 Mittesihotstarbelised annetused ja toetused Valitsuse sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		620	665
2.2 Sihotstarbelised annetused ja toetused Valitsuse sihtfinantseerimine projektideks Õppemaksud		819 363	914 245
Annetused ja toetused kokku		1831	1824
3. Muud põhitegevuse tulud		14	6
TULUD KOKKU	5	1845	1860
KULUD			
Sihotstarbelised kulud:			
projektide otsesed kulud	6	-652	-772
stipendiumid		-18	-14
koolituse otsesed kulud		-72	-67
Sihotstarbelised kulud kokku		-742	-853
Mitmesugused tegevuskulud		-122	-150
Tööjõukulud:			
palgakulu		-723	-637
sotsiaalmaksu kulu		-238	-211
töötuskindlustuse kulu		-10	-6
Tööjõukulud kokku		-971	-854
KULUD KOKKU		-1835	-1857
ARUANDEAASTA TULEM		10	3

PAIKKONDADE KÄSITÖÖÜHENDUSTE AASTAARUANDED

HARJUMAA JA TALLINN

Käsitööühendused

- Anija valla käsitööklubi
- Etnotuba
- Rahvakunstiklubi
- Seltsing AMFORA – portselanimaal
- Tallinna Käsitöökeskus

Infopunktid

- Keila Kultuurikeskus
- Anija valla Kultuurikeskus
- Tallinna Käsitöökeskus Pikk 15 Platsiveere meistrid. Vildikoja. (Saadaval Käsitööliidu *Teatajad* ja voldikud)
- Kose Päevakeskus

Harjumaa ja Tallinna Käsitöö Keskseits

Asutamise aasta 2008, 13. november.

Ajalugu - Harjumaa ja Tallinna Käsitöö Keskseits on Harjumaa Kultuurikorraldajate Liidu üks osakond. Keskseits on jagatud neljaks piirkonnaks, mida juhivad käsitöö kuraatorid: Põhja-Harjus Liina Veskimägi-Illiste, Ida-Harjus Margit Aasmaa, Lääne-Harjus Külliki Kurmiste ning Lõuna-Harjus Erge Loorits, kes koondab kokku kogu keskseitsi tegevuse.

Keskseitsi 2010. aastaks püstitatud ülesanded ja tulemid.

1. Harjumaa ja Tallinna käsitöötajate kaardistamine, mille tulemiks on hetke ülevaade Harjumaa paikkonna käsitööst ja tegijatest. Kaardistamine jätkub.
2. Harjumaa piirkonnad (Põhja-, Lõuna-, Ida- ja Lääne-Harju) leiavad oma piirkonna valdadest kontaktisiku. Tulemina infovõrgustiku laienemine.
3. Harjumaa ja Tallinna käsitöösündmuste kalendri koostamine. Tulemina said suuremad tähtsündmused aasta alguses käsitööliidu kodulehele ning listidesse. Muud sündmused on näha aruandes.
4. Koolitused, õppe-eesmärkidel väljasõidud. Koolituste soovid ning vabariikliku info edastamine koolituste kohta e-maili teel. Piirkondades toimusid õpitoad.
5. Võeti osa Saaremaal ja Muhemaal toimunud vabariiklikest käsitööpäevadest. Aastateema 2010 puutöö oli läbiva teemana kajastatud Harjumaa käsitööpäeval Neeme külas ning teemakohase väljapanekuga oli kohal Harjumaa muuseum.
6. Rahvamajade lipule jäädvustati Harjumaa Kultuuriseltsi logost päis.
7. Harjumaa ja Tallinna Käsitöö Keskseitsi koduleht aadressil www.harjukultuur.ee

Kontaktisik Reet Suurkask, 6079 230, 5556 4919, kasereet@hotmail.ee

Oru rahvamaja, Kose vald, Harjumaa

Suuremad ettevõtmised Harjumaal 2010

- Aasta tähtsündmuseks oli Harjumaa käsitööpäev 27. juunil Jõelähtme vallas Neeme külas.
- Edukas oli TÕNI (Täiskasvanud Õppija Nädala) raames toimunud teine käsitööpäev

Keila Kultuurikeskuses - piletirahaga koguti projektile omafinantseeringu osa potkedra soetamiseks. Rahvast käis palju ja töötoad olid täis. Tutvustati tarbekunsti õppimise võimalusi Keila Kultuurikeskuses ning ringid said uusi liikmeid.

Laadad, sündmused

29. mai. Keila päeva laat, oli võimalus müüa käsitööd.

Aprillis Harjumaa Muuseumi õuel käsitööpäev: Niitvälja nahakoda, Rossi sepad, ketilülide se pistamine.

10. juuli. Harjumaa V käsitööpäev Neeme külas Jõelähtme vallas (näitus müük, töötoad, Harjumaa muuseumi väljapanek vastavalt aastateemale 2010 puutöö (põhirõhk puutööriistadel).

20.-21. august. Padise Püha Bernardi päevade käsitöölaat

11. detsember. Kose jõuluturg (Kose Spordimaja)

28. detsember. Keila advendilaat

Näitused

Mai. Sirleti keraamikanäitus *Kingid emale* Keila Kultuurikeskuses (Keila KK)

Märts. Anneli Treimanni isikunäitus *Hingelinnud* - erinevad käsitööliigid Keila KK

Märts. MTÜ Värvimäng - laste siidimaalid ja keraamikanäitus Keila KK

Märts. Näitus *Moeking* - vanad jalatsid uues kuues lusti ja lõbuga Keila Sotsiaalkeskuses

Märts-aprill. Reet Õunloo maalitud portselani näitusmüük Villa Benitas

Aprill. Kose valla käsitöönäitus Kose Päevakeskuses, Oru Külakeskuses, Kose-Uuemõisa raamatukogus.

Aprill. Tiina Mäestu isikunäitus *Ise tegi* - vaibad, vitspunutised, siidimaal, keraamika, nahk, portselanimaal Keila Sotsiaalkeskuses

Aprill. *Lihavõtted portselanis ja keraamikas* Keila KK

Aprill-mai. Reet Õunloo maalitud portselani näitusmüük Padise mõisas

Mai. Keila Sotsiaalkeskuse kunsti- ja käsitööringide hooaja ülevaatenäitus *Mõeldud- tehtud* Keila Sotsiaalkeskuses

Mai-juuni. *Harjumaa kaunimad käsitööd* Keila KK ja Harjumaa Muuseumis

Nov.-dets. *81 jõulusokki* Keila KK

Dets. Keraamika ja portselani näitus *Jõulud tulekul!* Keila KK

Koolitused, töötoad

Jaan.-nov. Maris Viirese ehete meisterdamise 16 töötuba Keila KK

Jaan.-mai. Liisel Leppiku portselanimaali kursus edasijõudnutele Keila KK

13. märts. Portselanimaali lihavõttetöötuba lastele ja täiskasvanutele Keila KK

29. sept. L. Leppiku portselanimaali kursus edasijõudnutele *Kuldne sügis* Keila KK

1.-2.okt. Eakate festivalil paberikottide voltimise töötuba

4.okt. TÕNi nädala 1. käsitööpäev Keila Kultuurikeskuses

Alates oktoobrist igal kolmapäeval Kose Päevakeskuses käsitöö töötuba

Probleemid, mis on paikkonnas takistuseks

Viimasel ajal on probleeme tasuliste töötubade täituvusega, põhjus ikka inimeste praegune rahaline seis!

Koostööpartnerid: Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, Eesti Lapitöö Selts, Harjumaa Muuseum

2011 tulekul

Harjumaa Muuseumilt järgmise aasta infoks:

Hea villa näitus 13. jaan.- 27. märts koos kahe töötoaga. Näituse ja töötoad korraldab MTÜ Hea Villa Selts.

Näitus *Puutööriistad* Harjumaa Muuseumi kogust 8.sept.- 13.nov., õppepäev puutööriistade kasutamisest koos praktilise tegevusega esemete parandamisel ja restaureerimisel.

3. käsitööpäev okt.alguses.

28. mai Keila Päev – laadal võimalus müüa käsitööd.
Väiksemaid asjad detailselt paika panemata- need tulevad töö käigus.

MTÜ Tallinna Käsitöökeskus

Tallinna Käsitöökeskuse asutamisaasta 1999.

Ajalugu: Tallinna Käsitöökeskus loodi Eesti Kodutööstuse Edendamise Keskseks struktuuri muutumisel Tallinna ja Harjumaa liikmete soovil. Hetkel põhisuunad: tegutseb käsitöömeistrite klubi, korraldatakse kangakudujate infopäeva, viltimisega seotud projektide korraldamine ja läbiviimine.

Kontaktisik Liina Veskimägi-Ilste, 56 674 671, liina@folkart.ee

Estonia pst. 5a Tallinn

2010. aasta

Käsitöömeistrite klubi, kevadine ülevaatenäitus Tallinna Rahvaülikooli ruumides, juht Juta Luts. Vildinäitusnäitus rahvakunstigaleriis 27.7.-9.8.

Kangakudujate infopäeva (Pärnu) projekti finantseerimine- rahastuse leidmine, koostöö kangakudujate alaliiduga.

Osalemine ERKL käsitööpäevadel Muhus ja Saaremaal.

Osalemine töötubadega keskaja päevadel ja mardilaadal.

Osalemine ettevõtluspäeval Haapsalus.

2011. aasta tegevusplaan

Käsitööklubi korraldab regulaarselt kokkusaamisi Tallinna Rahvaülikoolis. Väljund- kevadine käsitöönäitus lahtiste uste päevadel.

Osalemine käsitööpäevadel Põltsamaal ning teistel ettevõtmistel.

Ehtekoja ettevalmistamine ja korraldamine Tallinnas Allikamaja käsitöökeskuses 22.10.

Kangakudujate õppepäeva ettevalmistus ja osalemine.

MTÜ Rahvakunsti Klubi

Kontaktisik Mare Sihvre, 56921601, mare.sihvre@gmail.com

Kalevipoja 10, Tallinn

2010. aasta

Toimus 7 rändnäitust Harjumaal ja Tallinna: jaanuaris tekinäitus Pirita Sotsiaalkeskuses, veebruaris Viimsi vabaajakeskuses, mais projekti *Dialog vaibakunsti kaudu* Keskraamatukogu venekeele osakonna fuajees ja tekinäitus Akadeemilise raamatukogu fuajees, septembris tekinäitus Lindakivi galeriis, oktoobris tekinäitus Lasnamäe Linnaosas, novembrist jaanuarini tekinäitus Kesklinna Sotsiaalmajas. Lõpetasime kaks suurt projekti- *Dialog vaibakunsti kaudu* ja Grundvigi täiskasvanute töötoad Euroopas. Keskaja päevad ja mardilaat.

HIIUMAA

Käsitööühendused

kindlalt teada - MTÜ Hiiumaa Käsitööselts, MTÜ Ajaloolised Võtted, MTÜ Klubi Lossihoov. Kindlasti on veel teisi mittetulundusühendusi, kelle tegevus seotud käsitööga, kuid meil puudub nende kohta info.

Käsitööettevõtjad

- FIE – 4 - kindlalt teada, et tegutsevad edasi, ülejäänud kas on oma tegevuse lõpetanud või pole meile teada.
Lisandusid: FIE Heli Hahndorf – käsitöösebid, Heltermaa käsitöömaja (avatud suveperioodil), FIE Nele Eller – Käsitöösalong Kärđlas Uuel tänaval.
- OÜ 4 – OÜ Hiiu Vill, OÜ Tuulepesa, OÜ Pitsu, OÜ Koosloome

Käsitöökauplused

- Tuulepesa pood
- OÜ Pitsu pood Heltermaa mnt.
- Hiiumaa muuseumi müügiletid – FIE Ülle Lorits
- Hiiumaa Turismiinfokeskuse müügilett
- Heltermaa käsitöömaja
- FIE Nele Eller Käsitöösalong
- Info pole täiuslik, kuna puudub sellekohane täpne info. Paljud ettevõtjad on oma tegevuse lõpetanud, samas on juurde tulnud uusi, kelle tegevus pole veel laialt tuntud.

MTÜ Hiiumaa Käsitööselts

Asutamise aasta 1998

Ajalugu. Loodud viie asutajaliikme poolt. Seltsi eesmärgiks on Hiiumaale omaste käsitöötraditsioonide jätkamine, käsitöö kui omaette kunsti viljelemine ja propageerimine, kohalikust materjalist tehtavate Hiiumaale omaste käsitöötoodete idee otsimine ja kavandamine, oma liikmetele igakülgse abi osutamine. Aktiivne tegevus ei käivitunud, kuna liikmed olid väga tegevad oma ettevõtluses.

2002. a. muutus seltsi tegevus aktiivsemaks, valiti uus juhatus ja lisandus 19 uut liiget. Ajavahemikul 2002-2008 lisandusid veel 5 liiget, lahkus 2. Seltsi juhtis kolmeliikmeline juhatus.

2009 ja 2010 aasta on olnud seltsile edukas, lisandunud on ligi kakskümmend uut liiget. Hea meel on just noorema põlvkonna huvi kasvu üle.

2010. a. lõpuks oli käsitööseltsil 40 liiget. Välja on kujunenud traditsioonilised ettevõtmised – käsitöölaadad suvel ja talvel, väiksemad koolitused liikmetele, käsitöö kvaliteedimärgi – Hiiumaa Roheline Märk – ellukutsumine ja korra aastas tunnustamine, käsitöökonkursi *Uus kingitus* läbiviimine jõululaada ajal.

Kontaktisik Margit Kääramees – juhatuse esimees, 52 44 820, margit@hiiumaa.ee

Kadri Kuusk - juhatuse liige, 51 29 263, kadri@muuseum.hiiumaa.ee

Reg.aadress: Vabrikuväljak 8, Kärđla, Hiiumaa

Postiaadress: Mäeotsa talu, Orjaku küla, Käina vald, Hiiumaa 92114

2010. aasta

- 16.-17. juuli käsitöö näitus-müük *Suvesepistused* Tuuru majas.
- 17. juuli XI käsitöö- ja omatoodangulaat Kärđlas, Vabrikuväljakul.
- 14.-17. juuli Üleriigilised seppade päevad ja noorseppade laager Hiiumaal.
- 11.-13. november Hiiumaa esindamine mardilaadal Tallinnas – töötubade korraldamine.
- oktoober-november Hiiumaa Rohelise Märgi konkursi väljakuulutamine ja läbiviimine.
- november-detsember käsitööde ideekonkursi *Uus kingitus* läbiviimine.
- 17.-18. detsember XI käsitöö jõululaat Kärđla Kultuurikeskuses.

- Käsitöö jõululaadal käsitöökonkursi ja Hiiumaa rohelise märgi võitjate väljakuulutamine.

Probleemid. Käsitööselti juhatus liikmed on kõik väga hõivatud oma põhitegevusaladel ja seetõttu ei ole võimalik tegeleda järjekindlalt seltsi asjadega.

Keeruline on tegevusi läbi viia, kuna rahastused tuleb leida projektipõhiselt ja projektide tegemiseks, läbiviimiseks ning aruandluseks kipub juhatuse liikmetel aega nappima.

Käsitöölised pole väga aktiivselt kaasa löömas seltsi tegevustes laatadevälisel ajal, rohkem armastatakse nokitseda omaette kui ühiselt.

Rõõmustav. Õnneks on paljud külaseltsid hakanud ise erinevate käsitööaladega tegelemist, mis loob saare erinevates piirkondades elavatele huvilistele paremad kaasalöömise võimalused.

Koostöö

- Koostöös Kärkla kultuurikeskusega korraldati kaks käsitöölaata – suvel ja jõulude ajal.
- MTÜ Hiiumaa Turismiliiduga koostöös viidi läbi Hiiumaa meene ning Uue kingituse käsitöökonkursid detsembris.

2011. aasta tegevusplaan

- Aprill – käsitöötoodete moedemonstratsioon kohvikus Rannapaargu.
- 16. juuli 10.00 – 16.00 Suur Käsitöö- ja Omatoodangu Laata Kärklas, Vabrikuväljakul.
- Näitus-müük Tuuru maja saalis enne laata ja laada ajal.
- Üleriigilised noorseppade päevad enne laata ja laada ajal.
- Oktoober – käsitööliste väljanäitus koos kohaliku toidu laadaga, kuupäev selgitamisel
- 22. oktoober - Ehtekodade korraldamine Hiiumaal.
- Mardilaadal osalemine novembrikuus.
- Käsitöökonkursid *Uus kingitus* ja Hiiumaa meene oktoober – detsember 2010.
- 16.-17. detsember Käsitöö Jõululaat Kärkla kultuurikeskuses.
- Koolitused (kevadel, sügisel).
- Hiiumaa Roheline Märgiga uute kvaliteetsete toodete tunnustamine.

IDA-VIRUMAA JA NARVA

Käsitööühendused

1. Jõhvi Seltsimaja käsitööring
<i>Nobenäpp</i>	6. Pagari Seltsimaja käsitööring Aseri
käsitööring
2. Jõhvi Pensionäride Ühenduse ring
<i>Jõhvi Kudum</i>	7. Toila Selts <i>Merekivi</i>
3. Kiviõli Pensionäride Liidu
käsitööring	8. Voka käsitööring
4. Illuka käsitööring „Maarjahein“	9. Toila käsitööring
5. Lüganuse naisteklubi	10. Sonda Perenaiste Selts (seltsing)
	11. MTÜ Narva Käsitööklubi
	12. MTÜ Ida-Virumaa Käsitööselt

Käsitööettevõtjad

1. MTÜ <i>Maadaam</i>	4. Evelyn Hints FIE
2. Leonhard Bogdanov FIE	5. Jekaterina Jegorovtseva FIE
3. Kaie Taim FIE	6. SA E. Strauss

Käsitöökauplused

1. Käsitöökauplus Jõhvi Kaubakeskuses (Isetegija OÜ)
2. *Kingituste Kiirabi* Kaubanduskeskus Tsentraal Jõhvis (FIE Evelyn Hints)
3. FIE Karin Kaup (müügil kangad ning palju käsitöötarvikuid)

4. Elulaadikeskus (Avinurme)
5. Puiduait (Avinurme)
6. Sasipesa OÜ (Iisaku)

Infopunktid

Jõhvi Seltsimajas ja Narva Käsitööklubi

MTÜ Ida-Virumaa Käsitööselts

Asutamine: 2000. a.

Seltsi eesmärgiks on rahvuslike käsitöötraditsioonide järjepidevuse säilitamine Ida-Virumaal, seltsi liikmete harimine, käsitöölase tegevuse propageerimine ja vastavasisulise teabe levitamine seltsi liikmeskonna hulgas. Käsitöölaste teabepäevade, näituste, konkursside ja teiste ettevõtmiste organiseerimine.

Üldkoosolek 16.oktoobril 2010.a.

Juhatuse koosolekud: 8. jaanuar, 14. märts, 2. ja 8. aprill, 25. aprill, 30. september, 5. detsember 2010. a.

Kontaktisik Anne Uttendorf, 33 64 772, 55 47 273, anne.uttendorf@gmail.com

Kooli 2, Jõhvi, 41533 Ida-Virumaa

2010. a. suuremad ettevõtmised

Tähtsündmused

XII käsitöölaad *Viru nikerdaja* Jõhvi Gümnaasiumis 10.-11.aprillil..

Näitus *Ise tehtud, hästi tehtud* Purtse Kindluses 2.mai – 8.august.

Näitused

Näitus teemal KÕÖK Viru nikerdajal 10.-11. aprillil 2010.a (väljapanek konkursside töödest).

Näitus *Eesti rahvuslik käsitöö* VIII vähemusrahvuste kultuurifestivalil *Rahvuskultuuride loomepada* Jõhvi Kontserdimajas 26.septembril..

Konkursid

Konkurss *Kohvikannusoojendaja* täiskasvanutele käsitöölaadal „Viru nikerdaja“

Konkurss *Pajalapp* lastele ja noortele.

Konkurss *Mehed köögis* meestele ja poistele.

Koolitused

Käsitööpäev *Klaasimaal* Jõhvi Seltsimajas 23.jaanuar..

Käsitööpäev (erinevad tehnikad) Jõhvi Seltsimajas 27.vebruar.

Käsitööpäev näituse *Ise tehtud, hästi tehtud* avamisel Purtse kindluses 16.mai..

Õppepäevad *Kirivöö kudumine* Jõhvi Seltsimajas 23.-24.oktoober.

Väljasõidud

7.november – väljasõit mardilaadale

Muud

Õpitoad Tuhamägede tantsupeol 6.vebruar..

Avatud õpitoad peremessil *Terve pere* 31.jaanuar..

Avatud meistritekojad Jõhvi mihklilaada ajal 2.oktoobril.

Avatud õpitoad kultuurifestivalil *Rahvuskultuuride loomepada* 25.septembril..

Avatud õpitoad Iisaku külalaadal (Iisaku muuseum), Sillamäe ja Narva üritustel (Tatjana Petšeritsa, Meedy Hielo, Olga Kublitskaja)

Õpitubade teemad viltimine, õletööd, klaasimaal, niplispits, erinev näputöö lastele.

Tähtsamad sündmused aastal 2011

9.-10.aprill XIII käsitöölaad *Viru nikerdaja* Jõhvi Spordihallis

9.-10.aprill Rahvusvaheline niplispitsiseminar Jõhvi Spordihallis
Mai - juuni Osalemine üleriigilisel konkursil *eesti-ehe-ehe*
25.-26.juuni Osalemine üleriigilistel käsitööpäevadel Põltsamaal
14. august Käsitööpäev Karjamäe hobitalus /seebi keetmine/
25. september Osalemine IX vähemusrahvuste kultuurifestivalil *Rahvuskultuuride loomepada*
Jõhvi Kontserdimajas
1. oktoober Osalemine mihklilaadal Jõhvi kiriku juures
10. detsember Jõululaat Jõhvi Seltsimajas

MTÜ Narva Klubi Käsitöö

Ajalugu

MTÜ Narva klubi KÄSITÖÖ on asutatud 09.01.2001; hetkel aktiivseid osalisi 16.

MTÜ peamised tegevused:

- Eestis elavate rahvuste rahvuslike käsitöötraditsioonide säilitamine;
- integreerimine Eesti ühiskonda Eesti kultuuri ja rahvaloominguga tutvustamise kaudu;
- erinevate kultuuri- ja rahvusühingutega sidemete loomine, hoidmine ja tugevdamine Eesti piires ja välismaal;
- käsitöö propageerimine linna-, regionaal-, vabariiklike ja rahvusvahelistest näitustest osavõtmise kaudu;
- ühingu liikmete aktiivse osavõtu toetamine linna sotsiaalsete ja kultuurialaste arenguprogrammide realiseerimisel;
- käsitöö ja käsitöönduste meisterlikkuse täiustamine, aga ka nende arengusuundade otsimine.

Kontaktisik Olga Kublitskaja, 55 31 658, estonianlace@gmail.com

www.hot.ee/olgalace

Aastaaruanne 2010

1. IV Eesti rahvusvahelise pitsiseminari ettevalmistusetapp 1.06.2010 – 30.10.2010 ja tööetapp 30.10.2010 – 30.05.2011. IV rahvusvahelise pitsiseminari korraldamine 2011. aasta aprillikuus Jõhvis ja Narva Muuseumis. Osalejad Eestist, Venemaalt, Soomest ja Lätist.
2. Eesti esindamine Narva pitsistuudio meistriklassi näitusega Soomes, märtsikuus 2010 ja Venemaal, septemberikuus 2010;
3. Pärnu rahvusvahelistel hansapäevadel, juuni 2010;
4. Kuressaare linnas, juuli 2010;
5. Narva linnuse Põhjaõues pitsipäevadel, august 2010;
6. Jõhvi linnas, september 2010;
7. Sillamäe Muuseumis, november 2010;
8. Tallinna linnas, mardilaadal, november 2010.
9. 2006. aastal lõi niplispitsi töökoja Narva linnuse 17. sajandi Põhjaõues, 17. sajandi käsitöömeetodite demonstreerimine. Loomingulise käsitöökoja korraldamine Narva linnuse Põhjaõue hoovis eesmärgiga arendada Ida-Virumaa turismi juunist septembrini 2010.
10. 2010. aastal on juubeliaasta- Narva niplispitsi stuudio saab 20-aastaseks ja Narva Käsitööklubi saab 10-aastaseks.
11. Aasta tegija 2010 mittetulundussektoris IDA-VIRUMAAL oli parim MTÜ Narva Klubi Käsitöö.

JÕGEVAMAA

Käsitööühendused

1. MTÜ Käsateokoda	10. Puurmani käsitööselts Kati
2. Kiwwja Lapiselts	11. SA Kalevipoja Koda
3. Põltsamaa käsitööselts	12. Kaarepere kunstiring
4. Emadeklubi	13. Pajusi käsitööring
5. MTÜ Kamari Haridusselts	14. Võisiku- Kundrussaare Küla Selts
EWA
6. Adavere Mõisa Selts	15. Lõuna –Eesti Rahvarõivaste
Piirkondlik Nõuandekoda
7. Käsitöökoda Kuldne Õlg	16. SA Jõgeva Linna Sotsiaalmaja
8. Lustivere Kultuurimaja käsitööring	
9. Põltsamaa Kultuurimaja
kangakudumisring	

Käsitööettevõtjad

1. FIE Katre Arula – lapitöö, disain,
õmblemine	7. Palamuse Klaasikoda
2. OÜ Alasi – sepsed	8. Sohvi äri – käpiknukkude
valmistamine
3. FIE Kadri Vaikloo – linaised rõivad	9. Carinee OÜ- käsitööehited
4. J.K. Sandras OÜ – silmus- ja
masinkudumine	10. FIE Ingrid Juuse – nukud, vaibad
5. Siimusti Keraamika OÜ	11. FIE Taimi Puus – rahvuslik käsitöö
6. FIE Jaan Kabin – puutöö	12. Tabivere Ehtelaegas – käsitööehited
	13. Äksi villatööstus

Käsitöökauplused

1. OÜ Puuhabe käsitöökauplus – käsitöötarvete müük, Kesk 1 Põltsamaa
2. MTÜ Käsateokoda – rahvuslik käsitöö, lapitööd jm. Põltsamaa Lossihoovis
3. FIE Eha Alt – käsitöötarvete müük, Jõgeva linn
4. Ethel Hakkaja kunstiäri – kunsti ja käsitöö müük, Põltsamaa Lossihoovis

Infopunktid

1. OÜ Puuhabe käsitöökauplus, Kesk 1 Põltsamaa
2. MTÜ Käsateokoda, Põltsamaa Lossihoovis

MTÜ Käsateokoda

Asutamise aasta 2009 aprill

Ajalugu: MTÜ Käsateokoda asutati selleks, et korraldada käsitöölaatasid, töötubasid, näitusi, koolitusi ning anda hoogu käsitööelule Jõgevamaal. Juhatusse ja üldse ühendusse kuuluvad Katre Arula ja Kersti Pook. Koos on avatud töö-, näituse- ja kaupluseruumid Põltsamaa Lossihoovis.

Kontaktisik Katre Arula, 5513147, katre.arula@mail.ee

MTÜ Käsateokoda Lossi 1a Põltsamaa 48103, 53923749

www.teokoda.ee

Käsateokojas Põltsamaa Lossihoovis toimuvad läbi aasta näitused ja koolitused, müüakse rahvulikke käsitööd, lapitööd, kangastelgedel kootud esemeid ja muud põnevat käsitööd.

2010. aasta

Suuremad ettevõtmised

Põltsamaa lossipäeva käsitöölaat 03. juuli 2010

Põltsamaa jõululaat 11. detsember 2010

01.02. - 28.02. Rahvarõivanäitus Käsiteokojas *Kuub, mitte Mulgi* Tartu Rahvõiva Kooli ülevaatenäitus.
 Käsiteokoda on Jõgevamaa Aasta Tegu 2009 nominent.
 02.03. – 28.03. Juveliir Keiu Kullese näitus Käsiteokojas *Kihelkondlikud ehted*
 13.03. Osalemine ETV telesaates *Sõida maale*.
 28.03. Koolitus Käsiteokojas *Kihelkondlikud ehted ja nende kandmisviis* - läbiviija juveliir Keiu Kuller.
 04.04.- 30.04. Käsiteokojas Liina Veskimägi-Illiste vildinäitus *Sireli-Sireli*.
 04.04. Nunovildi koolitus Käsiteokojas - õpetab Liina Veskimägi-Illiste.
 16.04. Kultuuriminister Laine Jänes visiidil Jõgevamaal, tutvumine Käsiteokojaga
 18.04. Koolitus *Pihunukud*– õpetaja Maaja Kalle.
 01.05.31.05. Käsiteokoja näitus *Rahvuslik tekstiil puidus* - meistriteks Käsiteokoja vabatahtlikud toetajaliikmed.
 Konkursil *eesti-oma-puu* näitus *Rahvuslik tekstiil puidus* MTÜ Rahvõivas eripreemia
 09.05. Kirjandusfestival Primavista Lossihoovis - rahvusliku paela punumise töötuba/käsitöökohvik.
 28.08. Lossiõõ :T-särgist heegeldamise töötuba – juhendaja Käsiteokoda käsitöökohvik
 02.10.-02.11.. Eve Tiidolepa vildinäitus.
 02.10. Koolitus lõiketehnika viltimistöös – koolitaja Eve Tiidolepp.
 11.12. Kinkekottide ja jõulukaartide valmistamine ETV saates *Sõida maale*.
 17.12. ETV saade *Ringvaade* alternatiivne kingituste pakkimine (taaskasutuspakendid)
 21.12-23.12. Jõulukohvik Käsiteokojas.
 21.12-23.12. Töötoad: kinkekottide, jõulukaartide, kuuseehete ja märkide valmistamine – juhendaja Käsiteokoda.

Koostöö erinevate organisatsioonidega

Põltsamaa Lossipäeva käsitöölaad 11. juuli – peakorraldaja MTÜ Käsiteokoda Põltsamaa Lossihoovis. Koostööpartnerid Põltsamaa Lossi Arendus SA, Põltsamaa Kultuurikeskus, Põltsamaa Käsitööselt, Põltsamaa Emadeklubi, Põltsamaa Kunstikool ja Põltsamaa Kunstiselt, palju vabatahtlikke käsitöösõpru. Lossipäeva lava kaunistuseks valmisid T-särkidest heegeldatud kaunistused, mille valmimisele aitasid kaasa paljud vabatahtlikud.
 Põltsamaa jõululaad 12. detsember – peakorraldaja MTÜ Käsiteokoda Põltsamaa Kultuurikeskuses. Koostööpartnerid Põltsamaa Kultuurikeskus, Põltsamaa Emadeklubi, Põltsamaa lasteaed Mari, Põltsamaa lasteaed Tõruke, Põltsamaa Lossi Arendus SA, Põltsamaa Linnavalitsus, Põltsamaa Käsitööselt.
 Kirjandusfestival *Primavista* Lossihoovis- Jõgevamaa Keskraamatukogu, Põltsamaa Linnavalitsus.
 Koolituste ja näituste läbiviijad: Keiu Kuller, Liina Veskimägi-Illiste, Maaja Kalle, Tartu Rahvõiva Kool, Eve Tiidolepp.

2011. aasta tegevusplaad

Suuremad ettevõtmised

- 25. juuni Põltsamaa **Lossipäeva käsitöölaad** Lossihoovis.
- 25. -26. juuni **Üle-eestilised käsitööpäevad Põltsamaal** *Lapitöö eri*. Toimuvad ehte-aastale pühendatud üritused *Ehime linna* – lapitööde näitus üle kogu linna ligi 30 vaateaknal.
- 10 lapitöönäitust Eesti Lapitöö Seltsilt. Suurejooneline lapirõivaste moedemonstratsioon lossihoovis 25. juunil Jõgevamaa II käsitöökonverents *Lapitöö – kunst või käsitöö...?* 26. juunil.

- **22. oktoober Ehtekoda Põltsamaal** Lossihoovis Käsiteokojas ja konvendisaalis ning Jõgeval restorani Kosmos saalis. Toimuvad loengud rahvuslikest ehetest (Keiu Kulles), näitused õpilaste ja täiskasvanute konkursitöödest, ehte valmistamise töötoad ja ehtelaat.
Osalevad: Juvelier Keiu Kullese (Tallinn) meistriklasse, OÜ Carinee, Anna-Helena Saarso (Keila), Käsiteokojade meistrid, Põltsamaa Käsitööselts, Urve Pallo (Põltsamaa), Põltsamaa Emadeklubi, koolinoored tervest piirkonnast, Jõgeva Linna Käsitööklubi.
- Dets. 2011 Käsitöö jõululaat Põltsamaa Kultuurikeskuses.

Näitused

3.01.-19.02. Näitus *Lilleline* - tikitud rahvuslikud kampsunid, taskud ja pätid

06.02. Tikkimise koolitus – juhendab Kersti Pook

20.02-11.03. Näitus *Ulve Kangro Setu pitsid*

20.02. Setu pitsi koolitus – juhendab Ulve Kangro

15.03.-29.04. Eesti Moekunstnike Ühenduse näitus *Kudum ja vilt*

Mai. Kristi Jõeste näitus *Kirjatud teekond*

Mai Koolitus *Vana kampsuni uus elu* – juhendab Katre Arula

Juuni. Katre Arula iskunäitus *Lapikirjaline*

MTÜ Põltsamaa Käsitööselts

Ajalugu

Eelkäijate jälgede talletamine, materjalide kogumine (fotod, väljakirjutised, koopiad jms.), mis valgustaksid Põltsamaa ja endise Põltsamaa kihelkonna käsitööringide, koduste tegijate, käsitööõpetajate ja ringijuhtide tööd. Lisaks leidub värkstoas rahvuslikku käsitööd puudutavat kirjandust, õppematerjale, esemeid, töövahendeid.

Aastaid on korraldatud käsitöölaatasid ja -näitusi, õppesõite ja ühiskülastusi.

Kindla koha on saanud kursused, õppepäevad vanade käsitöötehnikate elustamiseks.

Käsitööselti tegevus on olnud avatud kõigile, nii linna kui ümbruskonna rahvale. Alati on oodatud ka need, kelle majanduslik seis ei ole kiita. Korraldanud oleme kaks vabariiklikku käsitööpäeva: kangakudujatele ning vöökudujatele.

Kontaktisik: Anne Ütt, 55612312, anneytt@hotmail.ee

2010. aasta

Näitused

Tikatus (juuli - august Värkstoas)

Tikand ja geomeetria (november Põltsamaa raamatukogus ja Kamari Haridusselti külamajas)

Koolitus

Kursused: Setu pitsil vägi sees (käsitööselti värkstoas), niidigraafika saladusi (käsitööselti värkstoas), niidigraafikas jõulukaardid (värkstoas ja Kamari Haridusseltis).

Õpikojad: rahvuslike võõde ja paelate valmistamine, tikkimine, jõulukaartide tegemine jms.

Esku-Kamari kooli perepäeval, Pajusi mõisapäeval, Põltsamaa valla külapäeval Lustiveres,

Põltsamaa Kultuurikeskuses ettevõttopäeval, Põltsamaa lossihoovis käsitöölaadal,

lastekaitsepäeval, värkstoas.

Õppe- ja huvireis Viljandimaale – Olustvere käsitöökojad, Viljandis Bonifatiusse Gild,

Viljandi Käsitöökoda, Kondase Keskus, Tarvastu Käsitöökoda.

Osavõtt vabariiklikest õppepäevadest, kursustest, seminaridest, alaliitude koolitustest

(kangakudujad, rahvarõivameistrid).

Selti töö ja tegevus Põltsamaa kihelkonna rahvarõivaste teemal:

- nõustamine

- uute õppematerjalide koostamine (rahvarõivaseelikute värvikaartide koostamine, 18. saj. särgilõigete valmistamine)
- seltsi nelja liikme õppimine Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse Rahvarõiva Koolis Tallinnas ja Tartus, 18. ja 19. sajandi rahvarõivaste valmistamine
- seltsi liikme osalemine 6-kuulisel tikkijate koolitusel Tallinnas ja Tartus,
- osalemine rahvarõivapäeval Eesti Rahva Muuseumis, õppepäeval Kihnus

Põltsamaa Emadeklubi

Kontaktisik Marje Aigro 5541102, marje@apk.edu.ee

2010. aastal

toimus Põltsamaa Emadeklubi majas ja ka väljaspool tegevusi igas eas inimestele.

Näitused

Kangakudumisnäitus (kostüümikangas, pontšod, suurrättid, sallid...) Põltsamaa Emadeklubis, juhendaja Viivika Sopp

Kursused

Jaän.- juuli Kangakudumise jätkukursus edasijõudnutele, juhendaja Viivika Sopp

Jaän.- juuli Triibuseeliku kudumise jätkukursus, juhendaja Imbi Karu

Töötoad

Jaän.-juuli *Kingitus südamest* – töötoad lastele Emadeklubis, Kamari Haridusseltsis, Eskus, Lustiveres, Põltsamaa ÜG-s.

Jaän.-aprill Näputööklubi eakatele, vahetati käsitööoskusi, õpiti uusi käsitöövõtteid.

Õpitubased on läbi viidud Põltsamaa valla päeval Lustiveres, lastekaitsepäeva üritustel – ÜMERA 800, Kamari lastelaagris, puuetega inimeste perepäeval Pajusi mõisas, Pajusi mõisa päeval, Sadala külade päeval, Kalevipoja kalafestivalil Kasepää, Paunvere laadal, Saue vallas Maidla seltsimajas.

Kokku osales Emadeklubi korraldatud õpitubades üle 2300 inimese.

HEA UUDIS!

7. detsembril 2010 koguneti ka Jõgeval, et asutada Jõgeva Linna Käsitööklubi naistele. Eestvedajaks viltimistö harrastaja Tiia Meitus, 53969831, tiia72@hotmail.ee.

JÄRVAMAA

Käsitööühendused

1. Huviselts Põimik	4. Oisu käsitööseltsing Käbedad
2. Järvamaa rahvakunstiühing
Veimevakk MTÜ	5. Seltsing Lapihood
3. Kesk-Eesti Käsitööselts, Rahvariide
Nõukoda	6. Sõrandu külaselts
	7. Türi Lapinguseltsing

Käsitööettevõtjad

1. Külli Kudumid Türi FIE Thea Vesman Türi – viltimine, vaipade kudumine, taimedega värvimine
2. FIE Salme Andre Paides – siiditrükk tekstiilile
3. Uue- Auna käsitöötal, Kuno Horn puutöö, Heli Kasak tekstiilitöö
4. Kunstnik Resa Tiitsma nukutuba

Käsitöökauplused

1. Paide käsitööpood (Ene Kuldre)
2. Paide Art Shop (Marje Jürisoo)
3. Türi Käsitöötuba (Imbi Karu)

Kesk-Eesti Käsitööselts

Ajalugu

Asutatud 2002. a. juunis Järva maakonnas.

Seltsi põhitegevuseks on meie esivanemate käsitöödratsitsioonide alalhoidmine, nende õpetamine järeltulevatele põlvetele, pidev liikmete enesetäiendamine. Vanade käsitöövõtete ja mustrite kasutamine tänapäeval. Näituste korraldamine.

Kontaktisik Imbi Karu, 56956639, imbi.karu@mail.ee; Silvia Aarma, Reet Maimre
Järvamaa, Türi vald, Türi-Alliku küla Alliku tee 4-2

2010. a. suuremad tegemised

Näitused

- *Kaunistagem kodu kolme värviga* – veebr, Paide Kultuurikeskuses
- *Selle talve näputöö*, mais Türi Lillelaadal
- Keraamikaringi näitus, septembris Türi sügisnäitusel
- *Pitsilised*, juunis – augustis Särevevere mõisas

Projektid

- Üks päev villaga- rahastaja Türi vald
- Järvamaa tikandid - rahastaja Kultuurkapital
- Jätkub Leader programm *Kaunis kodukandi käsitöö*.

Käidi õppereisidel ja käsitööpäevadel. Osaleti rahvarõivalaagris, kangakudujate infopäeval jne.

Suurimaks kordaminekuks pean Järvamaa käsitööharrastajate päeva traditsiooni jätkumist. Järgmised päevad toimuvad Väätsal, Koigis jne.

Probleemiks on siiani seltsi tegevuseks vajalike ruumide leidmine ning renditud ruumide ülalpidamiseks raha hankimine. Loodame, et valla abiga saame sel aastal sellest üle.

Üldiselt tegutseme oma seltsiga vastavalt olemasolevatele võimalustele ja vajadustele ning teeme koostööd muuseumitega, teiste seltsidega ja käsitööhuviliste ning toodete tarbijatega.

2011. a. suuremad tegemised

- Näitused – kavas on korraldada ehte, keraamika ja tekstiilinäitusi.
- Projektidest jätkub Leader programmi abiga projekti *Kaunis kodukandi käsitöö* läbiviimine, KOP-i abiga *Helmetikand* jne.
- Oktoobris Vabariiklike kangakudujate infopäeva korraldamine Säreveres.
- 22.oktoobril ehte ja käsitööharrastajate päev Väätsal.
- Õppereisid
- Õppepäevade korraldamine

KIHNU

Käsitööühendused

Konkreetsed ühendused puuduvad, käsitöötegijaid on esindanud ning Kihnu käsitööd tutvustanud folklooriansambel *Kihnumua*

Käsitööpoed

Suveperioodil Lohu käsitööpood,
Talvel müük Kihnu Muuseumis

Kontaktisik Mare Mätas, 50 71 453

Kihnu naised teevad endiselt palju käsitööd, millest suurema osa moodustavad riideesemeid oma pere tarbeks: kōrdid, kindaid, sokid.

Kihnu muuseumi eestvedamisel toimus 2010 aasta alguses vōōkudumise kursus, mis oli vāgagi edukas. Sūgisel toimus kudruste (kaelaehete) valmistamise kursus. Mōlemad kursused olid suunatud saareelanikele traditsiooniliste oskuste edasiandmiseks ning toimusid kohalike meistrite juhendamisel. Kihnu muuseumis on toimunud õpitubasid ka külalistajatele, suurt huvi pakkus külastajatele käsitōō ning vōrgukudumise õpitubade lābiviimine Kihnu Mere Peo raames. Kihnu Mere Peo raames toimusid kihnu kāsitōō ning rahvusliku toidu laat, mille vastu oli külastajate huvi suur.

Kihnu Kultuuri Instituut korraldas kāsitōōkursuseid Manija saare külakeskuses, kus õpetajateks tuntud Kihnu meistrid.

Kārt Summatavetilt ilmus Kihnu kāsitōōd tutvustav raamat *Rosali Karjam. Minu ajalugu*.

Kāsitōōd mūiakse saarekülastajatele aastaringselt Kihnu muuseumis, suveperioodil lisaks Lohu kāsitōōpoes, vāhemal māāral mujal (Kihnu kauplustes, Pārnus). Kihnlased on pahased kehva kvaliteediga, jāmehade varraste ning lōngadega kootud kāsitōōesemete mūūmise ūle, mida esitletakse kihnu kāsitōōna.

SA Kihnu Kultuuriruum avas 2011 aasta jaanuaris Kihnu kāsitōō paremaks turustamiseks internetipoe Kihnu Kauba Maja www.kihnukaubamaja.ee, millest kujuneb lisaks Kihnu ja Manija kāsitōōmeistrite andmebaas. Kihnu Kauba Maja on seadnud oma eesmārgiks mūūa vaid kōrgekvaliteedilist ning kogukonna meistrite poolt tunnustatud kāsitōōd. Paljud kāsitōōesemed on seotud valmistaja nimega, saab esitada eritellimusi. Kihnu Kauba Maja eesmārk on luua aastaringseid tāiendavaid sissetulekuvōimaluste loomine saareelanikele ning tāiendava nōudluse vāljauurimine mōne kāsitōōeseme loomise suhtes.

LÄÄNEMAA

Käsitööühendused

Jrk. nr.	Ühenduse nimetus	Asukoht	Kontaktisik	Tel.	e-mail	Valdkond
1	Rannarahva Kultuuriselts	Ridala vald	Silvi Saarlo	5394111	perekond.jogisoo@mail.ee	Kudumid
2	Osmussaare Fond SA	Noarootsi vald	Katrin Koppel	5076028	katrin@osmussaar.ee	Kudumid
3	Lõuna-Läänemaa Käsitööühendus	Lihula vald	Epp Kärvet	56227891	patse@hot.ee	
4	Matsalu Saviseltsing	Lihula vald	Marje Loide	56157420	marjeloide@yahoo.com	
5	Lihula Rahvakunsti Seltsing	Lihula vald	Kaja Kivisalu	5060620	kivisalu@uninet.ee	
6	Virtsu Käsitööseltsing	Hanila vald	Heli Riive	4775251	heli.riive@mail.ee	
7	Asuküla Seltsing	Ridala vald	Virve Targamaa	56693984	yirvetargamaa@hotmail.ee	
8	Rõude Küla Selts	Martna vald	Inda Mölder	53308033	indamolder@hotmail.ee	Vaibad
9	Martna Päevakeskuse Seltsing	Martna vald	Marju Kasterpalu	5039961	lasteaed@martna.ee	Klaas, portselan, siid
10	Vatla Külaselts	Hanila vald	Helju Viikmann	53804536	helju.viikmann@mail.ee	Õmblus
11	Palivere Naisseltsing	Taebla vald	Urve Sikemäe	53947122	kabelimagi@gmail.ee	Klaas, portselan, siid
12	Kullamaa Käsitööselts	Kullamaa vald	Maarja Jõevee	5257347	imbist@hotmail.ee	Klaas, portselan
13	Läänemaa Kunstivara	Haapsalu	Aita Mölder	5093749	aita@kunstivara.ee	Maalikunst
14	Läänemaa Käsitöölise Ühing	Haapsalu	Marju Heldema	56158119	marju.heldema@mail.ee	Käsitöö arendamine, koolitused
15	MTÜ Risti Rahvaselts	Risti vald	Thea Trummal	55672349	thea@risti.ee	Klaas, portselan
16	Noarootsi käsitööring	Noarootsi vald	Janne Raba	55952846		
17	Haapsalu Käsitööselts	Haapsalu	Aime Edasi	51981965		Haapsalu sall, käsitöö
18	Ehte Kunsti- ja Käsitöökoda	Haapsalu	Aide Leit-leppmets	56600383	aidell@hotmail.ee	Käsitöö müük
20	Risti Käsitööring	Risti vald	Ülle Reinbach	56683424	ulle@risti.ee	
21	Ridala Maanaiste Seltsing	Ridala vald	Merike Liivlaid	53463750		
22	Vormsi Käsitööselts	Vormsi vald	Kristina Rajando Eha Salus	53936359	eha.salus@gmail.com	
23	Nõva Huvikeskus	Nõva Vald	Margarita Erit		eritrita@gmail.com	

Käsitööettevõtjad

1. MARIMIRT OÜ	6. FIE Epp Kärvet
2. Liivia Leškin	7. FIE Henry Pähn
3. FIE Urve Sikemäe	8. FIE Angela Essmann
4. FIE Tiina Kannistu	9. Lääne Kadakas
5. Haapsalu Kutsehariduskeskus	10. FIE Maarja Jõevee

Käsitöökauplused

1. Ehte Kunsti- ja Käsitöökoda, Ehte 4, Haapsalu	3. Kauplus <i>Kift</i> Haapsalu
2. Kauplus Marimirt Haapsalu Karja tn.	4. Lihula käsitööpood
	5. Üdrumaa käsitööpood

Läänemaa Käsitöölise Ühendus

Kontaktisik Marju Heldema, 561 58119, marju.heldema@hkhk.edu.ee või marju.heldema@mail.ee
Keedika küla, Oru vald, Läänemaa 91005

2010. aasta

27. märtsil toimus Läänemaa käsitöölise ümarlaud. Osa võttis 24 inimest. Esindatud olid nii üksikisikud, FIEd, seltsid, ringide, seltsingute esindajad. Kahjuks oli vähe käsitööringide juhendajaid, sest hobikäsitöölisi on siiani olnud kõige raskem kaasata. Positiivne oli kohalolijate suur huvi maakonnas ja ka mujal toimuvate käsitöötegevuste ja -ürituste vastu. Aga tuli ka huvitavaid ettepanekuid, nagu meeste käsitöölaada/seminari/õpitubade korraldamine 2011 sügisel. Ümarlaua käsitleti järgmisi teemasid.

- Läänemaa loome- ja tervisemajanduse klaster. Andres Huul
- Läänemaa käsitööpäev Tartus 7. mail
- III käsitööettevõtluse foorum Läänemaal 9. okt
- Maakonna käsitöönäitus 27.09 - 10.10. Haapsalu linnagaleriis
- Veel käsitööga seotud üritusi 2010 aastal Läänemaal
- Rahvakultuuri andmebaas
- Läänemaa käsitööühenduse liikmelisus

Läänemaa käsitöö tutvustamine Eesti Rahva Muuseumis 7. mail. Projekti eesmärgiks oli tutvustada Läänemaad ja Läänemaa unikaalset käsitööd Tartus ja Lõuna-Eestis. Projekti käigus toimus näitus ja õppepäev ERMis meie käsitöölisele. Samas korraldasid Läänemaa käsitöölised õpitubasid Tartu huvilistele. Läänemaalt osales õppepäeval 45 inimest

Haapsalu salli päev 22. augustil

Ajavahemikus 29.09.– 10.10. oli Haapsalu Linnagaleriis **maakonna käsitöönäitus**, kus oma töid eksponeerisid käsitööringid, -seltsid, -seltsingud ja üksikisikud. Näituse ettevalmistamne käivitus märtsis ning esimest korda tutvustati seda Läänemaa käsitöölise ümarlaua. Käsitöönäitusel olid esindatud ligi 50 inimese tööd erinevatest seltsidest. Valdavalt oli tagasiside positiivne. Kõige raskem oli saada näitusele maakonna seltside ja ringide töid, oli tunda nende huvi ja tagasihoidlikkust. Samas oli esimese korra kohta töid siiski piisavalt ja tööde varieeruvus hea.

III käsitööettevõtjate foorum Haapsalus

9. oktoobril toimus üle-eestiline III käsitööettevõtluse foorum, millest võttis osa 60 väikeettevõtjat ja käsitöötegijat üle Eesti. Foorumi esimese osa pani kokku Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit ning päeva teine pool oli meie maakonna kanda. Minu arvates foorum õnnestus. Miinuseks võib lugeda, et osavõtjate arv oleks võinud suurem olla.

Aasta **suurim kordaminek**. Selleks võib lugeda projekte, mis on saanud rahastuse ja ka ellu viidud. Aga kõige olulisem oli maakonna käistöönäituse ja III käsitööettevõtluse foorumi läbiviimine Läänemaal.

Probleem – me teeme kõike seda põhitöö kõrvalt ehk 1/10 jõuga.

Koostöö erinevate organisatsioonidega: Haapsalu Linnavalitsus (meil on väga vedanud), Lääne Maavalitsus, Läänemaa Turism, SA Haapsalu Piiskopilinnus, Läänemaa Arenduskeskus, Haapsalu kultuurikeskus, Haapsalu Kutsehariduskeskus, Lihula Rahvaülikool.

2011. aasta tegevusplaan

1. 26. märtsil käsitööliste ümarlaud
2. 14. augustil Haapsalu salli päev
3. 22. oktoobril ehtekojad Läänemaal

LÄÄNE-VIRUMAA JA JÄNEDA

Käsitööühendused

1. MTÜ huviselts Elujoon	5. Tapa käsitööring
2. Muuga Maanaiste Selts	6. Tudu Käsitöötare-muuseum
3. Jäneda Käsitöökeskus	7. Viru-Nigula käsitööring
4. Tamsalu käsitööring	

Käsitööringe ja seltse võib olla rohkem, sest kõik ei pruugi oma tegevusest meile teatada.

Käsitööettevõtjad

1. Aale Käsitöö OÜ	9. Jaanioja Mamsli Mängumaa
2. Viru Käsitöö Salong OÜ	10. Ülle Murula FIE
3. Lõnga Liisu OÜ	11. Ene Inno FIE
4. Mirelle Käsitöö OÜ	12. Rein Leht FIE
5. Red Pearl OÜ	13. Signe Taremaa FIE
6. Marit Käsitöö OÜ	14. AS E.Strauss
7. Liliina OÜ	15. Sirje Nõmme FIE
8. Eve Sisa Ateljée	

Käsitöökauplused

1. Joller grupp (hooajaline kauplus Sagadi mõisas)	5. MTÜ Huviseltsi Elujoon kauplus-töötuba Põhjakeskuses
2. Jäneda Käsitöökeskuse hooajaline kauplus	6. Renate Kunstisalong
3. Marit Käsitöö	7. Täpiline Tuba
4. Mirelle käsitöökauplus Põhjakeskuses	8. Viru Käsitöö Salong

Infopunktid

1. Viru Käsitöö Salong Pikk 16 Rakvere
2. Jäneda Käsitöökeskus

Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts

Ajalugu

Selts asutati 1999. aastal. Üheteistkümnelt tegutsemisaasta jooksul oleme algatanud mitmeid käsitöölaseid liikumisi, osalenud Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu töös, korraldanud näitusi, konkursse, koolitusi jpm.

Kontaktisik Kersti Loite, 5143795, kerstiloite@hotmail.com
Pikk 16, Rakvere 44307

2010. aasta

16.-29. märtsil **Eve Sisa** isikunäitus Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis.

13.-26. aprillil **Lääne-Virumaa meistrite** näitus Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis. Väljapanekus osalesid Jaanika Saar, Aile Siil, Lõnga Liisud, Viru Käsitöö Salong, Jäneda Käsitöökeskus.

Traditsiooniliselt viisime läbi konkursi **eesti-oma-puu** maakondliku vooru. Seekord laekus töid vähe ning näitusele lisasime projekti *Käsitööga tööle 2* esimese lennu parimad tööd. Näituse pealkirjaks sai konkursiteemast inspireeritult *Käsitööpuu ja palju muud* ning väljapanekut sai vaadata Rakvere Galeriis 26.aprillist 8. maini.

12.-13. juunil osalesid ja aitasid paljud meistrid kaasa Rakvere linnapäevade raames toimuvale Pika tänava laada õnnestumisele.

Koostöös Käsitööliidu ja Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiaga jätkus augustis projekt **Käsitööga tööle 2**, kus koolitust saavad töötud ja üle 1,5.a. lapsega kodus olevad emad.

Projekt kestab kolm aastat.

11.-13. novembril kaunistasid meie meistrite tööd mardilaada väljapanekuid Saku Suurhallis. Lisaks eespool mainitule oleme osa võtnud kõigist Käsitööliidu ettevõtmistest.

2011. aasta

soovime jätkata juba traditsiooniliste ettevõtmistega, nagu konkursi *eesti-oma-ehe* maakondliku vooru ja näituse korraldamine; projekt *Käsitööga tööle 2*; erinevad koolitused, teabepäevad.

Seoses ehteaastaga pildistame erinevates Lääne-Virumaa muuseumides vanu ehteid ning salvestame need CD-le. Ehtekojad korraldame Jaaniojal, Kuusalus, Kadrinas, Tapal ja Rakveres.

Soovime külastada sügisel Helsingi käsitöömessi ning avaldada infotrükise.

Uueks suunaks 2011. aastal tahame käivitada Virumaa Kunsti ja Käsitöö Seltsi oma kodulehe.

JÄNEDA

Käsitöötegijad

Jäneda Käsitöökeskus

Lisaks Lehtses, Käravetel, Amblas, Aegviidus, Tapal, Ardus kangakudujad.

Käsitööettevõtjad

Tapal Marika töötuba- pood

OÜ Spets HS puukujud, suvel üle-eestilised suurüritused Jänedal

Infopunkt

Jäneda Käsitöökeskuses

MTÜ Loometöö – Jäneda Käsitöökeskus

Ajalugu. Moodustatud 30. märtsil 2006. a.

Ühenduse põhieesmärk on rahvusliku käsitöö, rahvariiete koolitus ja propageerimine.

Jälgime, et koolitustel on kõrgel professionaalsel tasemel õpetajad. Järjepidevalt on Jäneda paikkonnas tegevus toimunud kaheksa aastat, alates 2003. aastast.

Kontaktisik Luule Nurga, 5287107, loome@hot.ee, luulekodu@gmail.com,

Jäneda, 73602, Tapa vald, Lääne-Virumaa

www.loomekool.eu

2010. aasta

Põhiteemaks oli rahvusliku käsitöö koolitus, sellest suurem osa tikandi õpe rahvariie-
te käistele. Et tulemas on ehteaasta *ehe ehe*, viisime läbi oubide valmistamise õppepäevad.
Pidevalt teeme Ambla khk. rahvariie- uuringuid.

Suveperioodil Jäneda Käsitöökeskuses olid üleval näitused (Ardu vaibad; Tallinnast Nõmme
Sotsiaalkeskusest gobeläänvaibad; Kaie Karolini graafika.)

2011. aasta tegevusplaan

Jätkame tikandiõppega ja viime edasi õppeprotsessi esemete kokkuõmblemisest kuni esemete
valmimiseni.

Jätkame ikka Ambla khk. rahvariie- uuringutega.

Probleemiks on käsitöö madal hind, mis ei tekita inimestes huvi käsitööesemete tootmiseks.
Teiseks koostööpartnerite toetamise võimaluste kahanemine koolitustegevuses.

PÕLVAMAA

Suuremad käsitööühendused

Vt. ka eraldi Setomaa aruannet

1. Käsitöökeskus TSUNFT	4. Seto Käsitüü Kogo
2. Põlva Käsitööklubi	5. Värskas käsitööselts Kirävvü
3. Räpina Käsitöökoda (Räpina
Vabaharidusühendus)	

Käsitööringid

1. Himmaste käsitööring ja
kodukorraldamine	12. Vana-Koiola padjaklubi
2. Kanepi käsitööring	13. Räpna ÜG poiste tööõpetuse ring
3. Saverna käsitööring	14. Põlgaste Maaelu Seltsi käsitööring
4. Kiuma Naiste Padjaklubi	15. Põlva keskkooli puidutöö ring
5. Tilsi Põhikooli laste käsitööring	16. Põlva perekeskuse meisterdamise tuba
6. Põlgaste kooli laste meisterdamine	17. Põlva päevakeskuse käsitööringid
(kangakudumine, naha- ja kunstiring,
õmblusring)
7. Leevaku käsitööring	18. Saverna Naiste Lapi - ja Näputöö
8. Leevi rahvamaja käsitööring	19. Saverna põhikooli käsitööring
9. Veriora käsitööring Liisu	20. Põlva ÜG tütarlaste käsitööring
10. Põlva Ühisgümnaasiumi poiste
meisterdamine	21. MTÜ Päre Seltsi käsitööring
11. Miiaste käsitööring	

Käsitööettevõtjad

1. Mõisa Keraamika OÜ Kioma filiaal	5. Seto Talumuuseum
2. Hurmioru Perering	6. Süvahavva loodustalu
3. Meistrite Maja käsitöötuba Räpinas	7. Mooste Linakoja keraamikatuba
4. Piusa savikoda	

Infopunkt puudub, ajutiselt on ülesanded jagatud maakonna Rahvakultuuri Keskuse
spetsialisti ja Põlva Käsitööklubi vahel.

Põlva Käsitööklubi

Ajalugu. Põlva Käsitööklubi tegutseb järjepidevalt alates 1993. aastast. Klubi eesmärgiks on
hoida elavana rahvuslikke käsitöötraditsioone ning anda edasi kogemusi ja oskusi noortele.

Kontaktisik Asta Tagel, 79 95 157 ja 79 95 340 (kodus), 5247025 astatagel@hotmail.ee
Kesk 16, Põlva 63308

Koolitused

- Kangakudumine, erinevaid ehteid pärlitest, tikitud kaardid.
- Ideid kandekottide valmistamiseks, kirivöö, kõlavöö, lapitöönippe.
- Jõulukaardid, Põlva naise rahvarõivaste nõuandepäevad kord kuus.

Näitused

- 13.-19. sept. Salme Kattai lapitekid
- 29. okt. Käsitöö maaraamatukogu töötajatele
- Dets. Põlva kihelkonna muistendid ja legendid

Muud ettevõtmised

- 6 veebr. Õppekursioon Vastseliina
- 26. juuni. Ekskursioon Eesti Ema avamisele
- 29.mai. UMA PEO käsitöölaat Põlva Linna staadionil
- 23 - 24. aprill ERKL käsitööpäevad Muhumaal
- 26. nov. Helsingi käsitöömess
- Dets. Käsitööalane jõululaat Põlva Kultuurikeskuses

Pärimusaasta eriprojekt

Põlva linnas ja maakonnas oli 2010 a. kuulunud pärimusaastaks. Seoses sellega otsustas Põlva Käsitööklubi väärtustada ja jäädvustada kohalikku rahvapärимust läbi kunsti- ja käsitöö. Selleks valiti **Põlva kihelkonna muistendid ja legendid jäädvustatuna dekoratiivse seinakompositsioonina (pannood)**:

Pannoo koosneb 10 plokist a 70x90 cm.

Teostas seitse käsitöötegitajat: Heli Raidla (Karo kakutu pettäi ja Kraaviotsa pettäi Aarnas, Poiss hirmutab õpetajat), Mare Põld (Himmaste muistend *Katk*, Kudumine Taevaskojas), Merike Verev (kuidas Vanapagana plaan Põlva kirikut ära lõhkuda nurja läks), Egle Linnus (Intsikurmu), Taivi Kaldma (Põlva kihelkonna kaart, Kaval- Hanss ja Härra), Malle Mets (kirikuõpetaja ja kellalööja), Asta Tagel (kuidas põua ajal vihma paluti?).

Pannoo esitlemine toimus 14. detsembril 2010 Põlva Kultuurikeskuse salongis koos Põlva keskkooli õpilaste muistendite teatraliseeringuga. Noortel oli võimalus kaasa lüüa rahvapärимuse tundmaõppimisel.

Esialgu on pannoo üleval Kultuurikeskuse salongis, hiljem J. Hurda kodutalus. Kuna talu on avatud kohaliku rahvakultuuri viljelejatele ja ekskursioonidele Eestist ja kaugemalt, on maja perenaisel meeldiv võimalus pannoo abil tutvustada kihelkonna legende ja muistendeid.

PÄRNUMAA

Käsitööühendused

1. Pärnumaa Rahvakunsti ja Käsitöökeskus. Korraldab põhiliselt koolitusi, õppesõite ja näitusi kogu maakonnale
2. Maarja-Magdaleena Gild on saanud omale maja, kujunenud arvestatavaks keskuseks
3. MTÜ Lüster teeb koolitusi ja korraldab näitusi, traditsiooniliselt toimuvad rahvusvahelised portselanipäevad
4. MTÜ Tulilind teeb koolitusi, korraldab näitusi
5. Pärnu Pitsituudio korraldab nii koolitusi kui ka igal suvel suure rahvusvahelise näituse
6. Punane Torn viib läbi koolitusi, õppepäevi, näitusi
7. MTÜ Elulust haarab kaasa pensionärid
8. MTÜ Häädemeeste naiste ühing Martad tegeleb nii käsitöö arendamise kui ka piirkonnas ürituste korraldamisega
9. Tahkuranna Naisselts on saanud oma maja, arendab piirkonnas käsitööd.

10. MTÜ Iiris on aktiivne tegutseja Allikukivil
11. Pärnu-Jakobi koguduse käsitööring harrastab eriti peent näputööd
12. Paikuse käsitööring tegeleb peamiselt viltimise, lapitöö ka kangastrükiga

Käsitööettevõtjad

1. Kiviraie– Morsk	8. Puidulõige– Andrus Muru
2. Viltimine FIE Kristi– Tuhkru Tamm	9. Laastukorvid E-disain OÜ
3. Viltimine Herdis Elmend	10. Keraamika– Eddi Potitehas
4. Kangakudumine Vaibakoda– Leeda Ots	11. Sossemetsa talu– lambakasvatus, villatöö
5. Kangakudumine Vaibakoda– Ruth Mae	12. Pihlaka talu– käsitöökoda
6. Kudumid– Merle Baumann	13. Naima Käsitöö– villaveski
7. Sepatöö FIE Ahti Tedremäe	

Käsitöökauplused

1. Arteljee Tori Oore tee 10	5. Suveniir OÜ Ringi 5 Pärnu
2. Koduhing OÜ Pärnu- Jaagupi (müük internetis)	6. Tõstamaa Mõis SA Tõstamaa
3. Punane Torn Hommiku 11 Pärnu	7. Venuse Bastion
4. Pärnu Käsitöö Salong Vee 6 Pärnu	8. Vikero Kauplus Hospitali 3 Pärnu
10. Maarja-Magdaleena Gildi galerii, lisaks toimub müük samas avatud käsitöökodades:, SigrimigriZ jt.	9. Vuhti Galerii, Ringi 40 Pärnu

Infopunktid

1. Pärnumaa Rahvakunsti- ja Käsitöökeskus Roheline 1b Pärnu
2. Maarja-Magdaleena Gild Uus 5 Pärnu

Pärnumaa suurim kultuurisündmus oli 30. rahvusvahelised **hansapäevad Pärnus** 25. – 27. juunil, milles lõid kaasa pea kõik kohalikud käsitööettevõtjad, seltsid, ringid. Hansapäevadel sai tutvuda ka teiste maade ja linnade käsitöö ning meistritega.

Maarja-Magdaleena Gildi eestvedamisel toimusid taas Pärnu Gildipäevad.

Maakonna käsitöömeistrid osalesid jaanuaris ERM-i koolitusel *eesti-oma-puu* ja vabariiklikel käsitööpäevadel Muhus aprillikuus. Osaleti konkursil *eesti-oma-puu*. Kohalik näitus toimus koos projekti *Käsitööga tööle 2* näitusega Maarja-Magdaleena Gildis maikuus. Vabariiklikul näitusel märgiti žürii poolt ära 4 tööd, sh. aktiviseerimiskeskuse Tulevik häll.

Projekt Käsitööga tööle 2

Edukalt lõpetasid 9 põhigrupi ja 5 tugigrupi liiget. Lõpetanutest 5 on nüüd tegevad Maarja-Magdaleena Gildis. Jätkub uue lennuga, mis alustas 2010 sügisel.

Maarja-Magdaleena Gild MTÜ

Asutatud 2007

Ajalugu: MTÜ Maarja-Magdaleena Gild asutati Pärnu tarbekunstnike ja käsitöölise poolt sooviga elavdada paikkonna käsitööelu ning luua avatud loomekeskus. Alates asutamisest on gild olnud populaarsete käsitöö- ja kultuurisündmuste korraldaja.

Kontakt Kadri Rebane, 55 588 187 kadri.rebane@mail.ee

Herdis Elmend, 5536321 herdiselmend@hotmail.com

Uus 5 Pärnu 80010

www.maarjamagdaleenagild.ee

2010. aasta

Suuremad ettevõtmised, sh suurim kordaminek

Suurim ettevõtmine on aasta ringi toimiva avatud kodadega käsitöö ja tarbekunsti loomekeskuse edukas käivitamine. 2010.a. lõpuks on pea kõik ruumid töötavateks käsitöökodadeks välja renditud. Maja külastavad aktiivselt nii turistid kui ka kohalikud elanikud, klassid, pered. Tullakse uudistama, ostma, töötubades osalema, näitust vaatama. Lisaks 2009 a. nov. linnalt renditud majale Uus tn. 5 sai MM Gild 2010 kevadel oma kasutusse ka samas paikneva Steineri Aia kultuuri- ja käsitöösündmuste korraldamiseks.

Tähtsündmusi

Töötubade päev iga kuu teisel laupäeval.

Raamatulaat *Vana raamatu uus elu* 22. mail.

Koostööpartnerina Pärnu rahvusvahelistel hansapäevadel 25. – 27. juunil.

Gildi ühisnäitus Uus tn.5 ärklisaalis 25-27 juuni;

Pärnu Gildipäevad 13. – 14. augustil.

Jõuluürituste sari *Teeme ise jõulud* (koos Punase Torniga)

Tegevuse eest käsitöö ja turismielu edendamisel tunnustati Maarja-Magdaleena Gildi aastal 2010 mitmete auhindadega:

Eesti Ettevõtluse Auhind Turismi uuendaja 2010;

Pärnu Linnalt eriauhind Loometegevuse arendaja 2010;

Pärnumaa Kultuurkapital valis Maarja-Magdaleena Gildi Pärnumaa aasta kultuuritegijaks 2010

Probleemid, mis on paikkonnas takistuseks

Paikkonda on väga vaja palgalist käsitööelu koordinaatorit. Kogu maakonna info haldamine, edastamine, inimeste igapäevane nõustamine ja käsitööelu organiseerimine on niivõrd mahukas, et pole mõeldav teha kõike seda ühiskondlikus korras.

Koostöö erinevate organisatsioonidega

ERKL, Pärnu LV, Pärnumaa Ettevõtlus- ja arenduskeskus, Pärnu Rakenduskunsti Ühing, Pärnu ja Pärnumaa koolid ja lasteaiad, Pärnu Kunstikool, Pärnu Muuseum, SA Pärnumaa Turism, Loomering, Pärnumaa turismiklaster, kohaliku käsitöö ettevõtjad, seltsid, ringid, ühendused

2011. aasta tegevusplaan

Sündmused toimuvad Pärnus Uus tn. 5 ja samas asuvas Steineri Aias

- Iga kuu teisel laupäeval töötubade päev
- Ehtekoolitus kevadel
- Mai Raamatulaat
- 5.- 6. aug. Pärnu XIV Gildipäevad
- Okt. Ehtekojad
- 27. nov. Heade Soovide Puu ehtimine - teeme ise jõulud!
- Dets. Töötubade päev - teeme ise jõulud!
- Dets. Jõululaat - teeme ise jõulud!
- Aasta ringi häid näitusi, kontserte, luuleõhtuid jm.

Pärnu Pitsistuudio

Iganädalane koolitus

Näitus ja õppepäev *Pärnu Pitsistuudio 10 aastat* aprillikuus Valga Kultuuri- ja

huvialakeskuses

Rahvusvaheline niplispitsi näitus Pärnus 18-19 juunil. Meistriklass *Vene pits*

Pitside ja niplamise demonstratsioonid 3. juulil Põltsamaa lossipäevadel

Pitside demonstratsioon talupäevadel Tartumaal Rannu vallas juulikuus

Punane Torn (der Rote Turm)

Hansapäeva tähistamine mais

Suvine hansaturg torni õuel

Näitused

Koostöös Maarja-Magdaleena Gildiga jõuluüritused *Teeme ise jõulud*

MTÜ Tulilind

Koolitus ja rõivaste demonstratsioon *Kodanikuemandast pürjeliprouani* mai - juuni

Portselanimaali Selts Lüster

Iganädalane koolitus

Rahvusvahelised portselanipäevad augustis

Salonginäitus 10. detsembril

Pärnu Rahvaülikool

Käsitöö- ja kunstiõpetajate nädalane suvekursus juulikuus

Tahkuranna Naisselts

Hapukurgifestival augustis

Käsitöötoodete müük. Ulve Kangro meistriklass

MTÜ Tekstiilikoda

Üle-eestiline kangakudumise õppepäev

RAPLAMAA

Käsitööühendused

1. Seltsing Vaiba-Liine, Piret Kuutok	6. Alu käsitööring, Selma Käsper
2. Kabala kunsti- ja käsitööseltsing, Katrin Grichin	7. Hageri Naistetuba, Illi Ernits
3. Kaerepere Naistekool, Ebbe Luige	8. Laukna käsitööring, Vaike Post
4. Käsitöö Pööning MTÜ, Eve Burmeister	9. Kaerepere Kassikangas, Aire Kapstas
5. MTÜ Wäega Wärk, Eve Burmeister	10. Kädva käsitööring, Evi Talmet
	11. Sulu küla õpikoda, Piret Marks

Käsitööettevõtjad

1. Alvar Heiste sepikoda – sepised	8. FIE Ivi Sark – lapitööd
2. Puraviku Tuuleveski OÜ – sepised	9. FIE Kaie Porr – kaltsuvaibad
3. Honor KK OÜ – mõisakeraamika	10. Kroon Puit OÜ – puidust tooted
4. Klaasistuudio OÜ – klaasipuhumine, klaasvitraaž	11. Tamme talu – kudumid
5. Hansaklaas OÜ, Ülle Kull - vitraaž	12. Puupank OÜ, Valdur Tilk – puidust tooted, materjalid
6. FIE Mari-Liis Makus – vitraaž, ehted	
7. FIE Ülle Ehrpais – lapitööd	

Raplamaa käsitöö suurettevõtmised 2010. aasta

6. märts. Ettevõtlike naiste päev Raplas

24.-25. aprill. XV käsitööpäevad Muhus

8. mai. VIII kevadlaat - melumess Raplas

29. mai. Maakonna laulu- ja tantsupidu, käsitöölaat

10. august. Õppepäev – taimedega värvimine Sillaotsa Talumuuseumis

31. juuli. Käsitöölaat Märjamaa päevadel

2. okt. Sügislaat Raplas

18. det. IX käsitöö- jõululaat Raplas

2011 aasta

5. veebruar. Õppepäev *eesti-oma -ehe* Raplas
6.-7. mai. *ehe-ehe* konkursitööde näitus Raplas
7. mai. IX kevadlaat-melumess Raplas
25.- 26. juuni XVI käsitööpäevad Põltsamaal
30. juuli . Sulu külapäeva õpitoad
8. oktoober. IV käsitööettevõtjate foorum Raplas
22. oktoober. Ehtekojad maakonnas
18. detsember. X käsitöömeistrite jõululaat

Raplamaa käsitööseltsing SÜSTIK

Käsitööalase tegevuse koordineerimine maakonnas, laatade, näituste ja koolituste korraldamine. Raplamaa käsitöö koordineerimine. ERKL liige ja kontaktisik.

Kontaktisik Ivi Sark, 5128931, 4869281, ivi.sark@mail.ee

Metsa 9-6, Rapla vald, 79517 Raplamaa

Kabala kunsti- ja käsitööseltsing

Kontaktisik: Katrin Grichin, 5228982, katringrichin@gmail.com

Kontaktaadress: Tamme skj, Raikküla vald, Rapla mk. 78419

Asutatud aastal 2006. Ringis tegutseb 10 naist, koos käiakse kord nädalas. Õpitakse erinevaid käsitöötehnikaid.

2010 kokkuvõte

Tore on tõdeda, et meie käsitööringi on liitunud nooremalt rahvast. See teeb seltsielu ja käsitöö tegemise mitmekesisemaks.

Meie seltsingul on kujunenud välja paar suuremat üritust, mida korraldame: juuni algul käsitöönäitus käsitööringis tehtust ning suvel Kabala käsitööpäevade korraldamine. 2010 aastal oli käsitööpäevade teemaks nõeltehnika.

2010. aastal otsustasime oma seltsingu rahvaga olla päkapikkudeks valla kodustele lastele. Selleks tegime valla poolt antavate jõulukommipakkide juurde igale lapsele ühe mänguasja.

2011 tegevusplaan

Käsitööringi korraldamine ning teha ka paar väljasõitu käsitööalastele näitustele või ettevõtmistele

Hooaja lõpus traditsiooniline käsitöönäitus Kabala VI käsitööpäevad.

Samuti tahaks jätkata koduste laste jõulupakkidesse mänguasjade tegemist.

Sulu külamaja õpikoda

Kontaktisik: Piret Marks, piretmarks@hotmail.ee /56692390.

Asutatud 2009 aastal. Ringis tegutseb 7 naist. Ringi põhitegevuseks on savikoolituste korraldamine. Tänavu toimus 4 savikoolitust Sillaotsa Talumuuseumis. Sügisel valmis Sulu külamaja kõrval savipõletusahi.

Sulu külapäeval oli 8 meistrikoda, kus osales üle 50 inimese.

Seltsing Vaiba Liine

Kontaktisik: Piret Kuutok, 56988410, piret.kuutok@mail.ee

Kontaktaadress - Viljandi mnt. 37 Kohila, Raplamaa, **79801**

Asutamise aasta 2005.

Tänaseks on liikmeid juba 19. Tegutseme Tohisoo mõisa kangatoas, koome kangastelgedel ja ka müüme oma toodangut. Osaleme kohalikel käsitöölaatadel.

2010 korraldasime kangakudumise kursuse lastele, kus osales 13 last. Hooajal 2010 kudasime

kokku 900 m kangast-see on viie aasta parim tulemus. Võtame osa ka igaaastasest kangakudujate infopäevast. Sel aastal osalesime laatadel ka kodust kaugemal- Tallinnas ja Rakveres.

2011. aastal korraldame kangakudumise kursuse algajatele. Osaleme kangakudujate infopäeval.

Kerepere Naistekool

Ebe Luige, 5257409 ebe.luige@mail.ee

Valtu Seltsimaja, aastast 1998 (eelkäija õpiring Ilo)

Tegutseme talvest kevadeni ja siis sügisest jälle jõuluni, st suvel nokitseb igaüks omaette.

Kokku saame teispäeva õhtuti paar korda kuus – kuni 17 naist.

Meistrikojad jõululaadal Raplas.

2010. aasta kokkuvõte: nõelviltimine (barettide, kinnaste kaunistamine), seebi valmistamine siidimaal, puust karpide kaunistamine, kalosside maalimine, pildid ja pildiraamid salvrätitehnikas, leiva küpsetamine.

2011. aasta tegevusplaan

jaanuar – nõelviltimine (roosid, pärlid)

veebruar – meriino villast salli viltimine

märts - seinakellad (akrüülvärvid, salvrätitehnika)

aprill – prosside valmistamine (organsa, viltimine, pärlid)

oktoober - siidisallid (batika tehnikas)

november – kingituste valmistamine, mardilaada külastus, kohaliku käsitöölaada korraldamine

detsember – geelküünalde valmistamine

KäsitööPööninG MTÜ

Kontaktisik: Riina Toomson, 56911797, riina27@hotmail.ee

Kontaktaadress: Raplamaa , Märjamaa vald, Laukna küla, Kinnistu Pille

Asutamise aasta: 2010

Ajalugu: Aktiivsed käsitöö naised tahtsid koos midagi teha. MTÜl on 8 liiget.

2010. aasta Koostööprojekt MTÜ Moldova Kultuuriühinguga Luceafarul, kuhu me olime kaasatud. Ära tuleks märkida ka korraldatud heakorrapäev, ruumi korrastamiseks. Ka veel väiksemaid koosviibimisi näputöö vallas(kaartide valmistamine Sipa NS, tikkimine, klaasitöö, fiomassist pärlid.

Probleemid, mis on paikkonnas takistuseks: Rahasid ei ole, et oma ruumi renoveerida ja projekti kirjutamiseks pole kellelgi aega.

2011 jätkub koostööprojekt MTÜ Moldova Kultuuriühinguga Luceafarul, plaanime ka külastada Moldovat.

MTÜ Wäega Wärk

Kontaktisik: Eve Burmeister, 56157757, ewebur@gmail.com

Kontaktaadress: Sauna 2, Märjamaa 78301

Asutatud 12.01.2010, eelnevalt toimetasime seltsing KÄPIK nime all. KÄPIK ei ole kuhugi kadunud- ringitegevus toimub. MTÜ on laiapõhjalisem: tegevuseks koolituste korraldamine, koolituste läbiviimine, pärimuskultuuri hoidmine, rahvapillimäng: lõõtspill. Praegu 5 liiget.

2010. aasta

Igal neljapäeval kell 18.00 toimub Märjamaa rahvamaja käsitööklassis käsitööring täiskasvanutele. Ringi juhendavad Eve Burmeister, Tiina Kokemägi ja Liina Karotamm.

25.aprill Üdruma rahvamajas sokipäev. Viisime läbi sokkidele tikkimise töötoa.

7.-30. juuni Pärnu Punases Tornis MTÜ Wäega Wärk näitus.

3. juuli osalesime XVI Põltsamaa lossipäeval, kus õpetati rahvuslike vilditud ja tikitud

sõlgede valmistamist.

- Märjamaa päevade ja folgi ajal käsitöönäitus Märjamaa rahvamajas.
- Märjamaa Folgi käsitöölaada korraldamine
- Märjamaa Folgi käsitöölaadal töötubade (vilditud maasikad, sõled, teod, käevõrud) läbiviimine.

2011

19. märts Valtu külas käsitöönäitus ja lõõtspillimäng. Märjamaa Folgi raames moedemonstratsioon. Selleks valmistumine: taaskasutatavate rõivaste rahvuslikuks muutmine, uues disainesemed rahvuslikus

Kaerepere Kassikangas

Kontaktisik: Aire Kapstas, telefon: 5179580, e-post: aire@kassikangas.ee

Kontaktaadress: Valtu Seltsimaja, Männiku 4, Kaerepere 79520

Asutamise aasta: 2009, lapitööd ja kangakudumine

2010. aasta

Näitus Lelle Rahvamajas Kehtna valla sünnipäeva üritusel

Näitus Valtu Seltsimaja kohalike meistrite käsitöö ja kunsti ülevaatenäitusel

Külas Marja Matiiseni lapitöömajas

2011. aasta tegevusplaan

Kangastelje töötoa avamine Kaereperes

Näitus Valtu Seltsimajas Kaerepere Rahvakultuuripäevade raames

Põltsamaa lapipäevade ühiskülastus

Suvine lapitööpäev

SAARE- ja MUHUMAA

Käsitööühendused

1. Jüri-Jaani talustuudio
2. KadakMari.ee MTÜ
3. Kuressaare Pensionäride Ühendus (käsitööpood– käsitöötuba Tolli 9, Kuressaare)
4. Lapitööhuviliste ühendus Lapimoorid
5. Muhu käsitööselts Oad ja Eed (käsitööpood Muhus)
6. Mustjala Kodukultuuri Selts Koit
7. Randvere tööõppekeskus MTÜ (Randvere tööõppekeskuse kauplus)
8. Saare Maakonna Invaühing (käsitööpood Suur-Sadama 49, Kuressaare)
9. Saaremaa Kunstistuudio MTÜ
10. Saaremaa Pimedate Ühingu korvikoda (käsitööpood Pikk 39, Kuressaare)
11. Sandla käsitööseltsing
12. Tiiu Tanu MTÜ (käsitööpood Kauba 3, Kuressaare)

Käsitööettevõtjad

1. Good Kaarma OÜ (käsitööpood Kauba, Kuressaare)
2. Kirisilm OÜ (käsitööpood Liispet, Lossi 17, Kuressaare)
3. Liimeister OÜ
4. Nett tikand OÜ
5. Pilvelambad OÜ
6. Ruut&Triip OÜ
7. Saaretikand OÜ
8. Sakadak OÜ (Randvere tööõppekeskuse kauplus)
9. Talumaa OÜ (Sepikoja esinduspood Saikla külas ja Lossihoov 1, Kuressaare)
10. Trentom OÜ (käsitöötarvete ja lõngapood Tallinna 9, Kuressaare)
11. Valjala Sepikoda OÜ

Käsitööpood, meistrikojad

1. Väravavahi käsitööpoeke Piiri külas Muhus (Asta Sepp),
2. Käsitööpood Valjala Seebikoda (Helina Mäekivi)
3. Lambanaha töötuba Liiva kaubahoovis Muhus (Janne Kommel)
4. Savikoda, Lossihoov 1, Kuressaare (Maila Juns-Veldre)
5. Käsitööpood Salmel (Maret Suik)
6. Käsitööpood Talupood Kauba 9, Kuressaare (Marika Samlik)
7. Käsitööpood Männiku käsitöötuba Koguva külas (Sirje Tüür)
8. Lossi Klaasikoda, Lossihoov 1, Kuressaare (Toomas Mäelt)
9. Käsitööpood Kuivastu sadama kail (Velli Saabas)
10. Käsitööpood Käsitöökoda, Kauba 5, Kuressaare (Ülle Sepp)

2010. aasta

Aeg ja koht	Sündmus	Korraldaja
24. veebruar	Elutöö preemia üleandmine Muhus	Muhu vald, Muhu käsitööselts Oad ja Eed
Veebruar Kuressaare Kultuurikeskus	Lapitööhuviliste Ühendus Lapimoorid VII näitus	Lapitööhuviliste Ühendus Lapimoorid
Veebruar Raegalerii	Näitus Saare Kaunis Naine	KadakMari.ee MTÜ, Talupood
Veebruar, märts kultuurimajad	Käsitöönäitused Tornimäel, Muhumaal, Salmel, Orissaares, Lümandas	
Märts - mai Kuressaare Linnuse keldrisaal	Saare maakonna käsitöönäitus Loomine	Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus, Muhu käsitööselts Oad ja Eed, Kuressaare Ametikool, Talupood, KadakMari.ee MTÜ
20 märts Mustjala põhikool	Maakonna käsitööhingega inimeste kokkutulek	Mustjala Kodukultuuri Selts Koit
23.-24. aprill	Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu käsitööpäevad Muhumaal ja Saaremaal	Muhu käsitööselts Oad ja Eed, Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus, Kuressaare Ametikool, KadakMari.ee MTÜ
Aprill	Muhu sukkade näitus Hellamaa külakeskuses	MTÜ Muhu käsitööselts Oad ja Eed
31.märts- 12.aprill	Muhu sukkade näitus <i>Aia alla vaadates</i> Eesti käsitöömajas Tallinnas	MTÜ Muhu käsitööselts Oad ja Eed
25-27 juuni	Hansapäevade raames toimuvast laadast osa võtmine	Saaremaa Turundusühing MTÜ, Good Kaarma OÜ
2.-4. juuli 2010	Kuressaare lossi päevad koos käsitöölaadaga	Saaremaa Muuseum
06.-08. august	Kuressaare merepäevad koos käsitöömüügiga	Kuressaare linnavalitsus
20.november	Puit- ja metallehete valmistamise koolitus maakonna tööõpetuse- ja käsitööõpetajatele	Tööõpetuse ja käsitöö aineseksioonid
11-13. november	Mardilaat Tallinnas	Saaremaa käsitöölised, ettevõtjad
Detsember	Jõulukess	Jüri-Jaani talustuudio
11. detsember	Jõululaat (rohkelt külastajaid, võimalus välja tulla ka väga väikestel tegijatel, ainult saaremaine käsitöö otse meistritelt)	Saaremaa Turundusühing MTÜ

11. detsember	Päkapiku töökoda ja moeturg	Saaremaa Kunstistuudio
14. detsember	Auhinnakonkurss KadakMari 2010: Elutöö auhind silmapaistva tegevuse eest Saare maakonna rahvuslike käsitöötraditsioonide hoidmisel ja edasiarendamisel – Anita Kütt; Meistri auhind väga heade loomingulise ja tehnilise tasemega tööde eest – Tiia Kobin; Noore meistri auhind lootustandvale noorele käsitöömeistrile – Astra Mõistlik, Aastasündmuse auhind – <i>Meite Muhu mustrid</i> Anu Kabur, Anu Pink, Mai Meriste. www.kadakmari.ee	Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus, Muhu käsitööselts Oad ja Eed, Kuressaare Ametikool, Talupood, KadakMari.ee MTÜ

2011. aasta tegevusplaan

Aeg ja koht	Sündmus	Korraldaja
Märts	Lapitööhuviliste Ühendus Lapimoorid VIII näitus	Lapitööhuviliste Ühendus Lapimoorid
26. märts	Maakonna käsitööpäev ja käsitöönäituse avamine Lümanda kultuurimajas	Lümanda käsitööseltsing Lümanda kultuurimaja
Märts	Tanude näitus Hellamaa külakeskuses	Käsitööselts „Oad ja Eed“
Märts-Aprill	Ehtekojad Saare maakonna koolides	Tööõpetuse ja käsitöö aine-sektsioonid
Mai	Käsitööpäevade külastamine Põltsamaa lossihoovis	Muhu käsitööselts
Mai	Maakonna üldhariduskoolide õpilaste ehtenäitus Kuressaares	Tööõpetuse ja käsitöö aine-sektsioonid
Juuli	Kuressaare lossi päev koos käsitöölaadaga	Saaremaa Muuseum
05.- 07. august	Kuressaare Merepäevad koos käsitöömüügiga	Kuressaare linnavalitsus
22. oktoober	Ehtekojad Muhus ja Saaremaal	Muhu käsitööselts MTÜ KadakMari.ee Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus

Koostasid:

Kaie Kesküla, Kuressaare Ametikool

Tiina Jõgi, Muhu käsitööselts Oad ja Eed

Imbi Padar, KadakMari.ee

SETOMAA

Käsitööühendused

1. Seto Käsitüü Kogo MTÜ
2. Värskas käsitööselts Kirävvü MTÜ

Käsitööettevõtjad

1. MTÜ Uusvada Potiseto	10. OÜ Looduskeskus
2. MTÜ Seto Ateljee-Galerii	11. FIE Maret Vabarna
3. MTÜ Värskas Käsitööselts Kirävvü	12. FIE Merlin Lõiv
4. OÜ Estonian Pottery	13. FIE Jaanus Salm
5. OÜ Setomaa Turismitalo	14. FIE Rieka Hõrn
6. OÜ Tõrvas	15. FIE Õie Sarv
7. OÜ Katusõkatja	16. FIE Meelis Krigul
8. OÜ Ots Puutöökoda	17. FIE Silvia Valge
9. OÜ Piksepini	18. FIE Raili Riitsaar

Käsitöökauplused

Setomaa muuseumid Värskas ja Obinitsas; avatud ateljeed: Uusvada Potiseto avatud ateljee, Piusa Savikoda, Värskas käsitööseltsi Kirävvü töötuba ja Obinitsa külakeskuse käsitööstuudiod.

Infopunktid

MTÜ Seto Käsitüü Kogo büroo Obinitsa külakeskuse II korrusel, kus toimub organisatsiooni igapäevatöö ning jagatakse käsitööalast informatsiooni.

MTÜ Värskas käsitööselts Kirävvü töötuba Värskas Kultuurikeskuse III korrusel.

MTÜ Seto Käsitüü Kogo

Asutamise aasta: 2006

Ajalugu: Seto Käsitüü Kogo asutati 18. juulil 2006.a. Obinitsas. Meie põhikirjaline eesmärk on seto traditsioonilisel käsitööl põhineva ettevõtluse arendamine seto käsitöötraditsiooni järjepidevuse ja säilitamise kaudu. Eesmärgi saavutamiseks oleme korraldanud koolituspäevi ja -sarju, tegelenud ühisturundusega (ühiselt laatadel-messidel osalemine) ja otsinud erinevaid võimalusi käsitööalase ettevõtluse toetamiseks.

Kontaktisik **Sigre Andreson**, 50 71 029, sigre@setomaa.ee

Obinitsa, 65 301 Meremäe vald Võrumaa

www.kogo.ee

2010. aasta

Üheks suurimaks ettevõtmiseks võiks lugeda 2009. aasta sügisel alanud ja terve 2010.a. kestnud **arhitektuurikoolituste sarja**. Selle käigus toimus seitse palkmajade hooldamist käsitlevat koolitust, mis osutusid väga populaarseks. Lisaks andsime välja ka temaatilised infolehed, millega on võimalik tutvuda meie büroos ja kodulehel www.kogo.ee või Setomaa raamatukogudes. Infolehed jagati ka Setomaa valdade ehitusnõunikele, et säästliku renoveerimise põhitõed võimalikult paljude abivajajateni jõuaksid.

Arhitektuurikoolitused korraldati MTÜ Seto Käsitüü Kogo ja Vanaajamaja ning Piiriveere Liidri koostöös. Koolitused korraldati Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD)

toetuse abil.

Ka teine suurim ettevõtmine on seotud koolitustega, seekord tekstiilivaldkonnas. 2010.a. septembris algas kogu õppeaasta kestev koolitussari koostöös TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiaga.

Eesmärk on Setomaa rahvusliku tekstiili ajalugu, kompositsioonivõtteid ja tehnoloogiat tundva käsitöömeistri koolitus, kes juba tegutseb või kellest võiks saada käsitööringi juhendaja Piiriveere Liidri piirkonnas. Huvi koolituse vastu oli väga suur, kahjuks saime seekord vastu võtta ainult 15 huvilist. Võib öelda, et selle koolituse raames tehti Setomaal käsitöö ajalugu, sest üle mitmekümne aasta õpetati ja õpiti tegema värvilist seto niplispitsi. Kuna meil Setomaal enam selle tehnika oskajaid ei õnnestunud leida, oli Eeva Talts võtnud kätte ja vanade pitside järgi nuputanud, kuidas seto pitsi kunagi võidi teha. Eeva väitel on seto niplispits ka maailmas ainulaadne. Viljandi Kultuuriakadeemia poolt veab koolitust Inna Antson. Setomaalt on kaasatud käsitöömeistrid Kõivo Anne, Riitsaare Raili ja Visseli Kadri. Kangakudumisekoolituse organiseerimisel on suureks toeks Värska käsitüüseltsi Kirävüü rahvas Kala Ingrida eesotsas. Suur tänu kõigile!

Koolitust toetab Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond Leader meetme raames.

Uue teenusena hakkasime pakkuma raamatupidamisteenust piirkonna MTÜ-dele ja ettevõtetele.

Nagu juba traditsiooniks on saanud, osalesime ühise väljapanekuga **Vastseliina maarahva laadal, Seto Kuningriigipäeva laadal, mardilaatadel** nii **Helsingis** kui ka **Tallinnas**. Toredaks elamuseks olid ka **rahvusvaheline hansalaat Pärnus, Eesti Maja jõululaat Rootsis** ning **UMA PIDO laad Põlvas**.

Lisaks oli märtsis Eesti Käsitöö Majas avatud kahenädalane **Seto Käsitüü Kogo ühisnäitus**. Eksponeeritud olid Kadri Visseli kangastelgedel kootud vaibad, Margit Mehilase rahvarõivad, Värska Käsitüüseltsi Kirävüü suurrätid ja vööd, Signe Kriguli keraamika ning Evar Riitsaare seto-teemalised tapeedid.

5.- 15. maini toimusid traditsioonilised seto pitsi päevad Värskas. 21.-23. oktoobril korraldas Värska käsitüüselts Kirävüü kangakudumise päevad, kuhu kogunes rohkelt osavõtjaid üle terve maakonna.

Koostöö erinevate organisatsioonidega

Ka 2010. a. jätkus mõnus koostöö meie põhiliste koostööpartneritega: Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, MTÜ Vanaajamaja, MTÜ Setomaa Turism, Setomaa Valdade Liit, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, Vastseliina Piiskoplinnuse SA.

2011. aasta tegevusplaan

Jätkub käsitööalane koolitussari koostöös TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiaga. Samuti osaleme juba traditsiooniks saanud laatadel-messidel ühise väljapanekuga. Jätkub ka büroo ja organisatsiooni arendamine ning käsitööalase ettevõtluse toetamiseks uute teenuste väljatöötamine. Uued võimalused ning eesmärgid vajavad organisatsiooni arengukava koostamist ja Setomaa käsitöö arengukava täiendamist. Kavas on ka järjekordne seto käsitöö näitus Eesti Käsitöö Majas ning soov muuta see mõnusaks traditsiooniks.

TARTUMAA

Käsitööühendused

1. MTÜ TuleLoo	7. Luunja Maanaiste Selts
2. MTÜ Jaago Sõbrad	8. Alatskivi Maanaiste Selts
3. Kodukultuuri Selts Tõrvandi	9. Vastse-Kuuste Naisteklubi
4. Ülenurme Käsitöö- ja Rahvuskultuuri
Selts Nurmenukk	<i>Kolmapäev</i>
5. Puhja Maanaiste Selts	10. Vana-Kuuste Maanaiste Selts
6. Kõrveküla Naisselts Miina	11. Meeksi Maanaiste Selts
	12. Käsitööklubi <i>Muksu</i>

Käsitööettevõtjad

Keraamik Aili Palm
MTÜ Uhti Küla Süda
MTÜ Antoniuse Gild

Käsitöökauplused

Tartu linnas Pulloveri pood – korraldab koolitusi kohapeal, teeb koostööd näiteks Ülenurme Käsitööseltsiga, korraldab koolitusi ja tarvikute müügipäevi ka Ülenurmes.
Skizze kunstikauplus

Tartumaa Käsitöö Keskselts **Tartu Maanaiste Liit**

Ühenduse missioon

Meie ühenduse eesmärk on koondada nii Tartu maakonna kui linna käsitöötajaid, jagada käsitööalast infot ja korraldada õppepäevi. Koostöösidemed on ka Valgamaa, Jõgevamaa, Saaremaa, Põlvamaa, Lääne-Virumaa käsitöötajatega.

Kontaktisik Maire Henno, 55628457, maireh@yle.edu.ee

Urve Kaasik (TML juhatuse esinaine), 53412408

Aadress: Jalaka 48, Tartu

www.tartumaanaisteliit.ee

2010. aasta suuremad ettevõtmised

Regulaarsed õppepäevad toimusid aastaringselt Kõrvekülas, Puhjas, Ülenurmes.

Mitmete seltside (Kõrveküla NS Miina, Kodukultuuriselts *Tõrvandi*, Ülenurme Käsitööselts) osalesid erinevatel laatadel ja näitustel ning korraldasid erinevatel üritustel käsitöö õppetubasid.

15. VEEBRUAR 2010 – 28. APRILL 2010 KONKURSS *Teeme oma tikandi*, parimad tööd eksponeeriti 8. mail *Vanemuises* TML-i korraldatud pidulikul emadepäevaüritusel, samas viidi läbi võitjate autasustamine.

26.veebruaril ERM-is õppepäev *eesti-oma-puu*, osales ~40 inimest, korralduse eest vastutas Virve Tuubel.

Osalemine Tammistu mõisapäevadel külastusmängu *Unustatud vanad mõisad* raames.

Osalemine mardilaadal 11.-13.novembril Tallinnas.

12. novembril bussitäie käsitööhuviliste käsitööreis mardilaadale, Karnaluksi kauplus-lattu.

Tähtsüritused

Maakondliku konkursi *Teeme oma tikandi* korraldamine ja ülevaatenäituse väljapanek emadepäeval Vanemuise väikeses majas 8.mail.

Näitused

Osalemine mardilaadal (osalesid TML-i liikmesseltside käsitöötegijad ja Tartu Aiandus- ja Mesindusseltsi kangakudumisringi liikmed).

Erinevad näitused TML-i liikmesseltsides aastaringselt.

Koolitused

Tartu Maanaiste Rahvakooli käsitöökursuse raames algas 2010 sügisel koolitus Ülenurmes, kursus jätkub aastal 2011. Koolitaja Aire Hulkko Valgast.

Mitmes TML-i liikmesseltsis korraldati vähemalt üks paikkondlik käsitöönäitus, mille käigus jagati huvilistele ka infot erinevate käsitööliikide ja -võtete kohta.

Iga kuu teisel laupäeval tegutseb Ülenurmes Lapiklubi, kus käib koos huvilisi Tartust ja Tartumaalt, isegi Võrumaalt.

Alates novembrikuust 2009 iga kuu esimesel pühapäeval kogunevad Ülenurmes Tartumaa isetegijad (vt. www.isetegija.net). Igal õppepäeval õpitakse mingeid käsitöövõtteid (teemaks on olnud erinevad ehtevalmistamisviisid, paelpunumine, iiri pits jms)

Koostöö

Tihedad koostöösidemed MTÜ-ga TuleLoo, SA-ga Eesti Agrenska fond, Tartumaa Käsitöö Keskseks on loonud kontaktid Tartu Puuetega Inimeste Kojaga, Kalda ja Tähtvere päevakeskusega, Tiigi Seltsimajaga, Tartu Aiandus- ja Mesindusseltsi kangakudumisringiga, Tartu MTÜ-ga Iseseisev Elu. Pidev ja kauaaegne on koostöö TML-i kuuluvate seltside vahel. Väga viljakas on koostöö Eesti Rahva Muuseumi ja Eesti Põllumajandusmuuseumiga.

Probleemiks on ühisüritusteks sobiva aja leidmine, sest hajali asuvad huvilised on seotud töökohustustega, piiranguid seab transpordiküsimus.

Tegevus 2011. a

Tartumaa Käsitöö Keskseks traditsioonilise käsitöökonkursi läbiviimine. 2011. aasta teemaks on *Teeme oma ehte*. Konkursile esitatud parimad tööd kujundatakse näituseks Tartu Maanaiste Liidu pidulikul emadepäevaüritusel 7. mail Tartu Ülikooli aulas, samas toimub ka konkursi võitjate autasustamine. Konkursi võidutööd saadetakse edasi vabariiklikule ehtekonkursile. Konkurss toimub juba neljandat korda.

2011. a jätkub Tartu Maanaiste Rahvakooli ehtekursus, õpetajaks Aire Hulkko Valgamaalt. Kursus algas 2010 a.

Avaldamisjärgus on infotrükis *Ring ümber käsitöö* - Tartumaa ja Tartu.

Trükisesse koondatakse piirkonna käsitöötegijate ja -müüjate kontaktandmed, samuti käsitöö- ja kunstitarbeid müüvate kaupluste andmed.

18. veebruaril Uhti avatud ateljees (Uhti Valges kõrtsis) käsitööfoorum Tartu ja Tartumaa käsitöötegijatele. Käsitöökonkursi "Teeme oma ehte" konkursijuhendi veelkordne tutvustamine, Virve Tuubelilt ettekanne "Ehted läbi ajaloo". Tartumaa Käsitöö Keskseks aastaplaani arutelu ja kinnitamine.

25. juunil külastab Tartumaad Hollandi delegatsioon, neile tutvustatakse ka kohalikku käsitööd.

Osalemine Mardilaadal. Tartumaa käsitöötegijatega pealinna käsitöökaupluste ja Mardilaada ühiskülastus.

Aastaringselt osalemine Tartumaal ja kaugemalgi toimuvatel laatadel, näitustel; õpitubade korraldamine.

Ülenurmes igal kolmapäeval (välja arvatud suvekuudel) käsitöötegijate kokkusaamised, kus õpitakse-õpetatakse mõnd uut käsitöövõtet.

Tartumaa EHTEKODA toimub 22. oktoobril 2011 Eesti Rahva Muuseumis.

VALGAMAA

Käsitööühendused

1. Helme käsitööseltsing MTÜ	7. Otepää Naisselts
2. Hummuli naisseltsing	8. Otepää Aianduse- ja Mesinduse Selts
3. Karukäpp MTÜ	9. Otepää Gümnaasiumi Kunstikodu
4. Karula Naisselts	10. Palupera Käsitöökoda
5. Käsitöökelder MTÜ	11. Sangaste Käsitööseltsingu maja
6. Lüllemäe Rahvaõpistu	12. Tõrva Puuetega Inimeste Liit (TPIL)

Käsitööettevõtjad

1. Aivar Aan FIE	8. Mart Salumaa FIE
2. Aivar Rožanov FIE	9. Maavillane MTÜ
3. Ann MLT OÜ	10. Otepää Naisselts FIE
4. Brigita Morožova FIE	11. Rooski Käsitööäri OÜ
5. Goldstock OÜ	12. Silva Stepanova FIE
6. Kuno Paimre FIE	13. Techne Töökoda AS
7. Käsitöökelder MTÜ	14. Virve Niilisk FIE

Käsitöökauplused

1. MTÜ Käsitöökelder Kesk tn.11, Valga
2. Anni Butiik Lipuväljak 5, Otepää
3. MTÜ Käsitöökoda (Pille Valner) Taagepera lossi juures

Infopunktid

1. Valgas kaupluses Käsitöökelder, Kesk tn. 8
2. Otepääl kaupluses Anni Butiik, Pühajärve tee 2.

Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Keskseks

Ajalugu

Ühenduse tekke motivaatoriks oli viis aastat tagasi Valga maakonna päeva korraldamine mardilaadal Tallinnas. Õnnestunud ettevõtmine viis selleni, et 1. märtsil 2005 loodi Valga linnas Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Keskseks (VRKK).

Kontaktisik Marge Tadolder, 56 466 270 annmlt@hotmail.ee,
Munamäe 18-5, Otepää 67403

Käsitöökelder MTÜ

Kontakt: Mai Norman, 55 915 446 mainorman@hotmail.ee

Spordi 4-4 Valga 68207

Asutatud 27.02.2003.a.

Käsitööinkubaatori järglane. Tegutses algselt Valga raekoja keldris. Alates 2006. aastast Valga kesklinnas Kesk tn.8.

Käsitöökeldri eestvedamisel on osaletud kõigil käsitööliidu korraldatud konkurssidel, kus maakonna käsitöömeistrid on saavutanud mitmeid auhinnalisi kohti. Samuti on Käsitöökeldri eestvõtmisel läbi viidud maakondlikud konkursid. Pidevalt korraldatakse õpitubasid ja viiakse läbi õppusi. Kauplusesse võtame müüki ja müüme Valgamaa käsitöömeistrite töid, osaleme käsitööpäevadel ja -laagrites. Aitame kaasa Valga linnaürituste organiseerimisel. Valmistame omanäolisi meeneid Valga Maavalitsusele.

Ann MLT OÜ

Kontakt: Marge Tadaolder, +372 56 466 270 margetadolder@gmail.com

Munamäe 18-5, Otepää 67403

Asutatud 27. 05. 1993.a.

Tegeleb väikekudumite tootmise, piirkondlike rahvarõivaste valmistamise, suveniiride, käsitöösamete ja -tarvikute müügiga. Esinduskauplus Anni Butiik asub Otepää kesklinnas

Lipuväljak 5.

Helme Käsitööseltsing

Kontakt: juhendaja Laine Vettik, +372 5268628

Toimetab Helme päevakeskuse juures. Valmistatakse kauneid käsitööesemeid ja korraldatakse näitusi.

Karukäpp MTÜ

Kontakt: Mari Mõttus, 52 76 551 mari54@hot.ee, Silvia Mägi, 524 7170

silvia.magi@mail.ee

Kaasiku 2 Otepää 67404

Loodud aastal 2004 eesmärgiga tutvustada käsitööd. Õpetada valmistama erinevaid käsitöötehnikaid nii oma tarbeks kui ka elatise teenimise eesmärgil. Korraldatakse õppepäevi ning osaletakse välimüükidel Eestis ja ka välismaal.

Otepää Naisselts MTÜ

Kontakt: Riita Aader, 533 266 79 riitaaader@gmail.com

J. Hurda tn 5A, Otepää 67404

Otepää Naisselts on taasasutatud 20. augustil 1999. aastal 1931. aastal tegutsenud samanimelise organisatsiooni jätkuna, tegutseb mittetulundusühinguna ning on avatud kõigile teotahelistele ja aktiivsetele inimestele.

Põhitegevuste hulka kuulub suurel määral heategevus. Oma hõlma alla on võetud Kuigatsi lastekodu kasvandikud, kes nüüdseks pole küll enam lapsed, kuid vanemateta kasvanuna ja erivajadustega, vajavad siiski teatud tuge elus toimetulekul. Neile korraldatakse tähtpäevade tähistamisi, suve- ja loovuslaagreid, ekskursioone ja materiaalse abi programme oma elu sisseseadmisel. Korraldatakse koolitusi nii oma liikmeskonnale kui ka teistele.

Aastatepikkune on olnud koostöö Soome Martade ja Kinnasnaistega. Naisselts on juba neljandat aastat Otepää käsitöölaada peakorraldaja ning traditsiooniks on saanud ka mitme teise käsitöölaada korraldamine Otepääl, muu hulgas Talvepealinna käsitöölaad. Töötab käsitööring, kus võivad osaleda kõik soovijad.

Otepää Gümnaasiumi KunstiKodu

Kontakt: Ave Kruusmaa, 51 68 349 avekruusmaa@gmail.com

Koolitare 5, Otepää 67403

Asutatud 2010. See on koht, kus saab võtta aja enda tarbeks ja nokitseda, pliiats või pintsel käes. Vanus pole oluline, ei pea olema kunstnik ega oskama ilusti joonistada, kuid peaks olema sisemine soov ja tahtmine kunstiga tegelda. See on üks viis oma igapäevased mured ja tegemised unustada ning lihtsalt olla ja millegi kallal nokitseda.

Kunstikodu mõiste: paljulapseline huvitav perekond, kes ei kraakle, kellega on huvitav ning inspireeriv koos olla ja kellele saab muret kurta.

Korraldab kursusi igale vanuserühmale.

Tõrva kunstistuudio

Kontakt: [Carmen Põldsalu](mailto:Carmen.Põldsalu), 76 65 332 acpc@hot.ee

: Männiku 5, Tõrva 68605

Asutatud 2006. Kunstistuudio kuulub [Tõrva kultuurimaja](#) juurde ning pakub kunsti ja käsitöö alast huvitegevust erinevatele vanusegruppidele.

Lüllemäe Rahvaõpistu

Kontakt: Ene Kaas, 520 5072 lyl245@hot.ee

Lüllemäe, Valgamaa 68116; www.opistu.ee

Alustas tegevust 1.detsembril 1995. aastal, eesmärgiks areng õppimise kaudu.

Üheks osaks meie tegevusest on rahvuslikud käsitööd: lapitehnika ja viltimine. Rahvaõpistu korraldab kursusi kunstide ja rahvusliku käsitöö alal.

Suuremad ettevõtmised 2010. aastal

- Aasta suurimaks ettevõtmiseks seltsile oli oma maja renoveerimistööd ja esimese etapi valmimine
- Suurimaks kordaminekuks saab lugeda osalemist konkursil *eesti- oma- puu*, kust toodi Valgamaale peaauphind, kaks eripreemiat ja žürii ergutuspreemia.
- Sõlmiti käsundusleping Valgamaa Omavalitsuste Liidu ja Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Keskse seltsi vahel, millega seoses koordineeriti maakonnas järgmised ettevõtmised:
 - osalemine rahvamajade suvekoolis Jõgevamaal
 - osalemine üle-eestilisel rahvamajade messil
 - Valgamaa vokaalansamblite päev Lüllemäe kultuurimajas
 - osalemine memme-taadi suvepeol Olustveres
 - Kagu-Eesti rahvatantsupäev Sangaste lossis
 - eesti rukki päev Sangastes
 - memmede tantsupäev Otepää Kultuurikeskuses
 - hõimupäevad Otepää piirkonnas
 - pähklipäevad Otepääl
 - Puka öölaulupidu
 - maakoolide tantsupäev Sihva Sabak
 - mentorkoolitused - 10 koolitust tantsujuhtidele
 - koguti ja jagati infot ning kümnel korral viidi läbi kultuuritöötajate infopäevad.

Probleemid, mis on paikkonnas takistuseks

Tööpuudus, madal ostujõudlus, kõrged rendihinnad, inimesed masenduses. Valgas puudub turismimagnet. Oma maja/ruumide puudumine, kus kokku tulla, õppepäevi korraldada ja koordineerida keskselt tegevust.

Koostöö erinevate organisatsioonidega: ERKL, ERRS, Karula Naisselts, KOP, Kultuurkapital, Kultuurkapitali Valgamaa Ekspertgrupp, Käsitöökelder MTÜ, Merle Tammela lilleäri, Nõuni Maanaiste Selts, Otepää Kultuurikeskus, Otepää Naisselts, Otepää Vallavalitsus, PRIA, Rahvakultuurikeskus, Valga Linnavalitsus, Valga Maavalitsus, Valgamaa Naisühenduste Ümarlaud.

2011. aasta tegevusplaan

- Jätkub rahastamisvõimaluste otsimine seltsimaja renoveerimise jätkamiseks ja sisetööde tegemiseks.
- Pärandihoidja sõlega rahvakunsti edendajate tunnustamine
- *Nipernaadi* konkurss leidmaks maakondlikku suveniiri
- Osalemine konkursil *eesti- oma-ehe*
- Oktoobris ehtekodade läbiviimine maakonnas
- Valga linnapäevadel käsitöölaada korraldamine
- Mihklituru organiseerimine ja läbiviimine, sh. leivaküpsetamiskonkurss, laste joonistusvõistlus, näomaalingud, käsitöö õpitoad
- Suvisel laulu- ja tantsupeol Valgamaa ehtekoja organiseerimine
- I naiste tantsupeo maakondliku ettevalmistuse koordineerimine

VOL lepingust tulenevad ettevõtmised

- Rahvamajade suvekool Ida- Virumaal
- Valgamaa vokaalansamblite päev
- Lõuna-Eesti memme-taadi suvepidu Otepääl

- Memmede talvine tantsupäev Tõrvas
- Hõimupäevad Sangastes
- Puka öölaulupidu - ühislaulmine
- Valgamaa laulu- ja tantsupidu
- Pärimuskultuuri kursus Sangastes
- Mentorkoolitused, kultuuritöötajate õppepäevad, tunnustamine

VILJANDIMAA

Käsitööühendused

Maakonna rahvamajade juures töötab 13 käsitööühendust: Viiratsis, Sürgaveres, Uue-karistes, Karksi-Nuias, Öisus, Paistus, Holstres, Kõpus, Võhmas, Suure-Jaanis, Paalas, Vastemõisas, Abjas.

Maanaiste ühenduste ja külaseltside juures tegutseb arvatavasti teist samapalju tegijaid.

Käsitööettevõttjad

1. MTÜ Bonifatiusse gild. Kehakattetöökoda, ehtekoda, vitraažikoda, lapikoda, vildikoda, käsitöökauplus. Kursused ja õppepäevad.
2. MTÜ Eesti Haabjaselts. Haabja ehituse ja kasutuse tutvustamine, ühepuupaatidega seonduvale elulaadile ja käsitööoskustele kaasaaitamine.
3. OÜ Rorge. Eesti suurim mõisasepikoda.
4. MTÜ Koordikoda. Rahvuslikud sisustustekstiilid, rõivad.
5. Krisanne OÜ. Rahvariide, linaste esemete, stiliseeritud riide ja käsitööesemete valmistamine ja müük.
6. Lapi – ja linakoda Olustvere mõisas. Avatud ateljee, kursused, õpitoad, müük.
7. Klaasikoda Olustvere mõisas. Avatud ateljee, kursused, õpitoad, müük.
8. Keraamikakoda Olustvere mõisas. Avatud ateljee kursused, õpitoad, müük.
9. Lossi Gild MTÜ. Käsitöö õpitubade korraldamine. Arhailised tekstiilitööd, muinasrõivad, tekstiilitooted.
10. MTÜ Lõuna-Mulgimaa Kunsti- ja Käsitöökoda. Keraamika, nahkehistöö, viltimine, maalimine, siidimaal, portselanmaal.
11. MTÜ Mulgi Ukuvakk. Rahvuslik käsitöö.
12. MTÜ Rahvusliku Ehituse Selts. Eesti rahvusliku ehitus- ja puutöönduskultuuri hoidmine ja edendamine.
13. Tarvaste Käsitöökoda. Käsitöökursused, käsitöö müük, näitused.
14. MTÜ Töötoad. Rahvariideseelikud ja vööd, kaltsuvaibad, telgedel kootud tekstiilid, puidust valmistatud töövahendid.
15. Viljandi Aianduse ja Mesinduse Selts. Telgedel kudumine, silmuskudumine.
16. MTÜ Viljandi Käsitöökoda. Rahvuslik käsitöö, kudumid, rahvariided jne.
17. FIE Piret Ant. Puidust dekoratiiv- ja tarbeesemete valmistamine, käsitöö müük.
18. FIE Mirja Arm. Lambakasvatus, villased masinkootud sokid kindad käsitsi tehtud tikandiga.
19. FIE Toomas Jugaste. Käsisepp.
20. FIE Maie Roosimaa. Heegeldatud peakatted, linikud, kotid, kübarad, pitsid.
21. FIE Tõnis Salong. Sepatööd, rauatööd.

Veel on maakonnas hulk tegutsevaid käsitöömeistreid, vt. lähemalt www.vmrky.ee.

Käsitöökauplused

1. Viljandi Käsitöökoda	Viljandis
2. Käsitöökauplus	Viljandis
3. Antvärk	Võhmas
4. Maive Käsitöö	Suure-Jaanis

5. Heimtali Muuseumis Heimtalis
6. Olustvere mõisas erinevad käsitöökojad-müügipunktid

Infopunkt

Infopunkti kui sellist meil välja reklaamitud ei ole, aga igasugust infot nii maakondlike ürituste kui vabariigis toimuvate ettevõtmiste kohta jagavad rahvakunstiühing ja käsitöökoda.

MTÜ Viljandimaa Rahvakunstiühing

Ajalugu. Septembris 2010 tähistasime ühingu 20. tegevusaastat. Meie ühingusse on koondunud hulk aktiivseid käsitöömeistreid kogu maakonnast. Koos viime läbi maakondlikke ja piirkondlikke üritusi, tunnustame tublimaid meistreid. Meie tegevust juhib kolmeliikmeline juhatus. Juhatuses esimeheks ühingu loomisest kuni siiani on olnud Leida Mägi.

Kontaktisik Leida Mägi, 5290617, rahvakunst@hot.ee

Tallinna 5, Viljandi 71020

2010. aasta tegevusest

Kogu maakonnas viisime läbi käsitööpäevi, näitusi, koolitusi, õpiringe. Suurimad ettevõtmised läbi aastate on olnud aprillikuu algul toimuv maakondlik rahvakunstipäev ja detsembrikuus toimuv üle-eestiline käsitöömess. 9. aprillil toimus juba 14. rahvakunstipäev, kus peateemaks oli puit. Väljas olid näitused, töötasid õpitoad, toimusid seminarid, esinesid taidlejad. Kuulutasime välja Viljandimaa rahvakunstimeistri 2010 ja selleks sai korvipunuja Priit Retsep Abjast. Preemia 10000.- krooni pani välja Viljandimaa Omavalitsuste Liit.

17.-18. detsembril toimus **15. Viljandi käsitöömess** Pärimusmuusika aidas. Üle 70 käsitöömeistri ja talitoiduvalmistaja pakkus oma tooteid. Külastajaid oli veidi alla 3000. Üritus läks korda, see on leidnud nii viljandimaalaste kui ka kaugemalt tulijate hulgas suure populaarsuse.

Rahvakunstiühingu juures töötab koolituskeskus, kus toimuvad kursused ja õpingid. Oleme liitunud Euroopa Liidu Sotsiaalfondi ja Eesti riigi poolt rahastatava programmiga *Täiskasvanute koolitus vabahariduslikes koolituskeskustes* 1.1.0603.08-0002, mille raames toimuvad tasuta kursused.

Viisime läbi järgmised kursused: külavööd, klaasimaal, taaskasutus- vanast uus, loodusematerjalidest seaded, väikeettevõtluse alused, keraamika, viltimine, nõeltehnika.

Koostasime ja andsime välja **infovoldiku Viljandimaa käsitöö 2010 (ring ümber käsitöö Viljandimaal)**, mis kajastab meie maakonnas tegutsevaid ühingu, ettevõtteid, eraisikuid, koolitajaid, käsitööringe, käsitöökauplusi.

Sel aastal sai meie ühingul valmis ka oma kodulehekülge aadressiga www.vmrky.ee, kus on avaldatud ka valminud voldiku andmed.

Ühingul on head koostööpartnerid Viljandimaa Omavalitsuste Liit, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, Viljandi käsitöökoda, Viljandi kultuurimaja, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, Eesti Vabaharidusliit.

Meie suurimaks probleemiks on vähene raha. Oma igapäevatööks rendime ruume, kasutame interneti ja telefoni, kõik see nõuab kulutusi. Pidevat rahastamist meie tegevusele ei ole. Projektide kirjutamisega oleme oma ürituste läbiviimiseks abi saanud Kultuurkapitalilt, Viljandi Linnavalitsuselt, Viljandimaa Omavalitsuste Liidult, Rahvakultuurikeskusest, Kohaliku Omaalgatuse Programmilt.

2011. aasta suuremad üritused

8. aprillil maakondlik 15. rahvakunstipäev Uue-Kariste rahvamajas

22. oktoobril ehtekoda Pärimusmuusika aidas

16.-17. detsembril 16. Viljandi käsitöömess Pärimusmuusika aidas

Pidevalt toimuvad koolitused, maakonnas viiakse läbi käsitöönäitusi, käsitööpäevi.

VORMSI

Käsitööühendused

Vormsi Käsitöö Selts

Käsitööettevõtjad

Lia Ostapenko FIE

Käsitöökauplused

Käsitöökauplust ei ole. Käsitöömüük suveperioodil Vormsi Põhikooli käsitöötoas, Vormsi Talumuuseumis, Rälby küla veskis, Hullo küla poes.

Infopunkt

Asub Hullo küla poes.

Vormsi Käsitöö Selts

Asutamise aasta: 2000

Ajalugu. Vormsi Käsitöö Selts (VKS) on peamiselt tegelenud vormsirootsi kultuuripärandi tundmaõppimisega, jäädvustamise ning tutvustamisega. Erinevate tegevuste läbi on selts püüdnud luua ka tingimused traditsioonilise käsitöö järjepidevusele. Kolmandat aastat jagame ühist ruumi ja ühiseid tegevusi Vormsi Põhikooli tütarlastega.

Kontaktisik Marit Vaidla, 530 26 126, marit.vaidla@gmail.com

Hullo küla, Vormsi vald, Läänemaa 91301

2010. a ettevõtmised

2010. aasta kõige aktiivsemaks tegevuseks oli meil kangakudumine ning kohalike kangakudumistraditsioonidega tutvumine. Kangastelgedel valmisid naturaalmustast lambavillast koheselt sissekootud kurruniitidega rahvarõiva seelikukangas, saarele omaseid punasekirjusid vardakotte e bindbongeneid, saare mustrites vaipu ja linaseid käterätte. Kangakudumise heaks eestvedajaks on Marju Tamm.

Kevadel oli võimalus 3 seltsiliikmel käia tutvumas SOV arhiivis, Rootsis eestirootslaste käsitöö ja folklooriga. Ülesjoonestatud ja ümberpildistatud sai suur hulk materjali Vormsi rahvarõivaste ja teiste käsitööesemete kohta.

Meie 10. Juubelinäitus keskendus meie oma meistrite parimatele töödele. Samuti toimus koolis igasuvine käsitöömüük.

Suve lõpu krooniks sai kolmepäevane viltimise ja tootearendamise kursus, mida juhendas Liisa Tomasberg. Peale ilusate asjade tegemise saime kõik korraliku hea villa tundmise kooli, mis on eriti oluline kohalikele lambakasvatajatele. Samuti tutvustati viltimise ajalugu ning saime meistri juhendamisel oma erinevaid ideid teostada.

Ka sellel aastal osalesime oma käsitööga mardilaadal ning võib öelda, et väljapanek ja müügiartiklid liiguvad iga aasta paremuse suunas.

Aasta lõpus alustasime nõelkudumise õppimist Marit Vaidla juhendamisel ja kursus jätkub 2011. aastal. Kursuse lõpuks peaks osalejatel valmima müts, kindad ja sokid. 2010. aastal valmis Vormsi Käsitöö Seltsi oma veebileht: www.bindbongen.ee.

Loodame, et veebilehe abil saavad meie toimetused ja saavutused nähtavaks ka laiemalt.

2011. aasta tegevusplaan

- linase rätikanga kudumine;
- õppida erinevaid naha – ja luutöötlemise tehnikaid ning korvipunumist; rajada statsionaarne maapõletuskoht;
- anda välja 5. vihik Vormsi käsitöö kohta, seekord lasteriitusest;
- mai: kurrutatud pastla valmistamise kursus Kaido ja Piret Iteri juhendamisel;
- koguda materjale vanade Vormsi tööriistade kohta.

VÕRUMAA

Käsitööühendused

Vt. ka eraldi Setomaa aruannet

1. MTÜ Näputüüselts	7. MTÜ Hauka Kunsti- ja Käsitööselts
2. Aila Näpustuudio	8. MTÜ Kuldre Käsitöötare
3. MTÜ Vastseliina Käsitööühing	9. Urvaste Naisselts
4. Vana-Vastseliina Külaselts	10. Tsooru Naisselts
5. Sulbi Maarahva Selts	11. Haanja Naisselts
6. MTÜ Boose Naisselts	12. Lasva Käsitööselts

Käsitööettevõtjad

1. OÜ Vestra	4. FIE Kati Hirsnik
2. OÜ Võru Ukuharu	5. Carmen Kungas Rahvrõivad
3. FIE Aino Tamberg	

Käsitöökauplused

1. Aino Kunstipood	3. Käsitöötarvete kauplus Höbenöps
2. Must Kas	4. Käsitöökauplus Kodukootud

Infopunkt

Arvestatav info liigub suuliselt. Rahvakultuuri spetsialist Maie Pau edastab talle saabunud teated. Võrumaa Arenguagentuur jagab infot erinevate koolituste kohta. Samuti levib palju huvitavat infot Ummamuudu listi kaudu.

Võro Instituudi, MTÜ Näputüüseltsi, Orava Maanaiste Seltsi ja Võro Seltsi ühisprojekt *Kultuuriliste ootuste kaardistamine Võru kultuuri- ja keeleruumis ja Vana Võromaa käsitöökogu loomine* on andnud loodetud eesmärgi: projekti tulemusena koostatud andmebaas võimaldab leida kontakti paikkonnas tegutsevate käsitöölisega.

2010. aasta suuremad ettevõtmised

Seoses konkursside, näituste ja töötubade toimumisega on käsitöölise omavaheline suhtlemine muutunud aktiivsemaks.

Arvestatavaks käsitöölise kokkusaamise kohaks on kujunenud Kreutzwaldi muuseum, kus eelmise sajandi alguses tegutses Võru Eesti Käsitöölise Avitamise Selts, samas toimuvad praegu ka MTÜ Näputüüseltsi korraldatavad töötoad ja projekti *Käsitööga tööle 2* tootearenduskoolitused.

Kahjuks on mõned ettevõtjad ja ettevõtted lõpetanud tegevuse seoses raskete aegade, Samas on aga tegutsema hakanud uus käsitööpood Võru linnas.

MTÜ Näputüüselts

Kontakt: Marika Sepp, 51928199, sepamari@gmail.com
Dr. Fr.R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, Kreutzwaldi 31 65609 Võru

2010. aasta

Käsitöönäituse *Valge+* korraldamine Võrumaa Muuseumis.
Osalemine konkursil *eesti-oma-puu*.
Valmistasime meeneid võrukeelsete kirjatükkide konkursi auhindadeks
Osalemine Võru folkloorifestivalil Meistrite õues.
Osalemine Võru linna 225. sünnipäeval Kreutzwaldi Memoriaalmuuseumis üritusel
Linnaprouad teevad näputööd.
Valmistasime laudlina *Uma Lehe* sünnipäevaks.
Jõulunäituse *Igal hingel oma ingel* ja jõulueelsete töötubade korraldamine Võrumaa Muuseumis.
Rahvusliku käsitöö (kirivöö, kõladega kudumine, vaselised) töötubade korraldamine koostöös Kreutzwaldi muuseumiga.
Alustasime oma kodulehe korrastamisega, loodetavasti annab ka see paremini teada meie tegemistest.

2011. aasta

Jaauar. Setu värviline pits Kreutzwaldi muuseumi teemajas.
Veebruar. Triibumäng-lõngast ja villast taskud, võöd, ehted Kreutzwaldi muuseumi teemajas.
Märts. Viltehted- vildist pilutatud ehted Kreutzwaldi muuseumi teemajas, Nahast ehted Kreutzwaldi muuseumi teemajas.
Aprill. Vaselised ja Pärlikeed Kreutzwaldi muuseumi teemajas.
Mai. Konkurss – *eesti-oma-ehe*. Kreutzwaldi muuseumi teemajas.
Juuni. Taimetrükk, söövitus Kreutzwaldi muuseumi teemajas.
Juuli. Ehtekoda ja laat Võru Folkloorifestivali Meistrite õues.
August. Ehtekoda ja laat Võru linna sünnipäeva nädalal Kreutzwaldi muuseumis.
September. Kõlapaelad Kreutzwaldi muuseumi teemajas.
22. oktoober SUUR EHTEKODA ja ehteaasta näitus Võrumaa muuseumis
November. Jõuluringid Kreutzwaldi muuseumi teemajas.
Detsember. Jõuluehted Kreutzwaldi muuseumi teemajas.

Üritusi viivad läbi MTÜ Näputüüselts liikmed ja projektis *Käsitööga tööle* osalenud ja praegu osalevad õppurid.

Kõiki ehtekodasid korraldame nii palju, et kõik huvilised saaksid osaleda. Praeguseks toimunud Setu värvilise pitsi päev tuleb märtsis kordamisele kahel päeval. Suurematel üritustel on korraga õpetamas mitmed erinevad õpetajad. Ürituste nimekiri ei ole suletud - teretulnud on kõik, kes soovivad õppida ja õpetada.

ALALIITUDE AASTAARUANDED

Alaliitude Nõukoda

Alaliitude Nõukoda kogunes veebruaris. Tutvustati eelseisva aasta plaane, pilk pöörati ka juba saabuvale käsitööastale 2011. Alaliidud püüavad jõudumööda osa võtta ka Ehtekodade projektist ning traditsioonilised üritused on kindla koha leidnud käsitöötegemiste kalendris. Loodame ja ootame uusi vahvaid algatusi ja põnevaid näitusi.

Alaliitude juhid said ülevaate Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu uuenenud struktuurist, kus juhatuses saab kuuldavaks ka alaliitude hääl - alaliitude Nõukoja juht kuulub edaspidi ka käsitööliidu juhatusse.

Nõukoja juhiks valiti taas Lembe Maria Sihvre, asetäitjaks Anu Randmaa

Lembe Maria Sihvre, 51 37 839 lembe@etnotuba.ee

Eesti Lapitöö Selts

Eesti Lapitöö Seltsi traditsiooniline suvine kokkutulek ja lapipäevad toimusid sel aastal 5. ja 6. juunil Narvas.

Meie esinemised olid seotud Narva Rahvaste päeva üritustega.

Peakorraldajateks ja vastuvõtjateks seekord Narva kohaliku Lapiseltsi naised, eesotsas Natalja Kapajevaga. Narva Raamatukogus oli üleval kolm näitust. Trepigaleriis Eesti Lapitöö Seltsi aastanäitus, saalides Narva lapitööseltsi näitus ja Saaremaa lapitöötegijate välknäitus. Raamatukogu omalt poolt oli koostanud väljapaneku lapitööteemalistest raamatutest.

Toimus käsitöövahendite müük ja töötuba. Külalisõpetajaks sel aastal oli Sirpa Mettänen Soomest, kes õpetas põnevaid paksude kangaste kasutamise võimalusi. Lisaks uudistasime väikeseid tehnikanäidiseid ka meie liikmetelt.

Narva võõrustajad võtsid meid vastu ka oma seltsi ruumides, kus oli samuti välja pandud nende lapitööd. Seltsi eestvedaja, Natalja Kapajeva on aastakümneid olnud Kreenholmi tekstiilimustrite looja. Põnev ja nostalgiline oli lapata tema tehtud kangapäide kollektsioonides.

Meie igaaastane moeetendus toimus sel korral Rahvaste päeva pidustuste suurel laval.

Marssisime sinna uhkes rongkäigus, koos erinevate kirevatesse rahvarõivastesse riietunud rahvaste gruppidega.

Lapilised kostüümid võeti soojalt vastu. Mõned kohalikud käsitöötegijad, kes pidupäevalaadal ka oma näputööga kohal olid, näitasid meile pärast etendust uhkusega ka oma lapilisi töid. Küsisid nõu ja said julgustust.

Kokkutuleku tavapärase osana toimus ka ekskursioon Narvas ja selle ümbruses.

Novembri algul kogunes seltsi tuumik aga Põltsamaale, kus 25.-26. juunini toimuvad järgmised, lapitööle keskenduvad käsitööpäevad. Katre Arula eestvedamisel panime paika suvised ettevõtmised ja jagasime kohustused. Mõtted juba liiguvad, näpud ka.

Marja Matiisen, kontakt@marjamatiisen.com

ELTS juhatus liige

Erivajadustega käsitöömeistrid

Tallinna Puuetega Noorte Keskuses Juks sooritasid osaoskuste eksami neli noort ja Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskuses kolm õpilast.

Rahvusvaheline kunsti- ja käsitöölaager toimus 2. - 6. augustil Orissaares.

Juksi tarbekunstinäitus oli oktoobris Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis..

2011. aastal on plaanis:

Rahvusvaheline kunsti- ja käsitöölaager Orissaares 1.- 5. augustil.

Saori koolitus kuni 10 inimesele (soovitavalt päevakeskuste, hooldekodude ja erikoolide juhendajatele) Tallinnas 3.- 4. septembril. Täpsem koht selgitamisel.

Võtame osa ehedate ehete valmistamisest.

Üle-eestilise tarbekunsti näitus Võrumaa muuseumis septembris - oktoobris (5 nädalat).

Anneli Säre, 56156456

Kangakudujad

Kangakudujate alaliidu möödunud aasta olulisemateks ettevõtmisteks olid kevadine **vaibakonkurss *Minu vanaema vaip*** ja traditsiooniks saanud sügisene infopäev, mis sel korral toimus Pärnus.

Vaibakonkursi korraldamise idee sai alguse 2009. a. sügisel, kui andsime koos Kristel Põldmaga välja väikese kangakudumise mustriühiku *Vanaemade vaibad*. Sinna kogumikku vaipu valides ja mustreid üles kirjutades tekkis soov teada saada, missuguseid vanu mustrilisi põrandavaipu on teistel kudujatel kodudes, ning ärgitada neid vaipu uuesti järgi kuduma. Eesmärgiks ikka uute oskuste õppimine ja vana vaibapärimusega tutvumine. Konkursi üleskutset levitasime mardilaadal, ajakirjade Käsitöö ja Maakodu kaudu ning erinevate interneti kanalite abil.

Tähtjaks, 5. aprilliks, laekus konkursile 18 vaipa kaheksalt kudujalt.

Vaipu sai üle anda kolmes erinevas Eesti paigas: Tallinnas Rahvaülikoolis, Tartumaal Ülenurmel Põllumajandusmuuseumis ja Pärnus Maarja-Magdaleena Gildis Leeda vaibakojas. Et võimalikult paljud huvilised üle Eesti saaksid konkursile saabunud vaipadega tutvuda, tekitasime internetis veebinäituse aadressil www.kangakudumine.ee. Alates 19. aprillist kuni mai lõpuni olid seal kõikide vaipade fotod ning iga veebilehe külastaja sai vaipu hinnata ja hääletada oma lemmiku poolt. Huvi seda laadi virtuaalnäituse vastu oli väga suur. Külastajate arv küündis mitmesajani, neid oli ka mitmest välisriigist, nagu Saksamaalt, Rootsist, Soomest jm.

Veebinäituse põhjal selgus publiku lemmiku auhinna saanud vaip, mille autor oli Sirje Ots Tartumaalt. Ta esitas konkursile koguni seitse erineva mustriga täiskoekiri-tehnikas vaipa, mille mustri erinevus tekkis tallalaudade kasutamise järjekorrast.

Kuna konkursile toodud vaipade arv oli sobilik ka nõ päris näituse korraldamiseks, siis sai kiiresti organiseeritud vaipade väljapanekud Tartus Antoniuse Gildis, Pärnus Maarja-Magdaleena Gildis ja lõpuks Tallinnas Rahvaülikoolis. Igas kohas kestis näitus keskmiselt kaks nädalat, mille jooksul sai neid hinnata ka konkursi žürii koosseisus Vaike Reemann Eesti Rahva Muuseumist, tekstiilikunstnikud Monika Järg, Leeda Ots ja Eva-Liisa Kriis, ERKL-i esindaja Liina Veskimägi ning suurte kogemustega praktik-kangakuduja Aili Liit Tartust. Nende hinnangul pälvis žürii preemia Viivi Paimets Põltsamaalt oma lõimeripsilise villase vaibaga. Nii publiku lemmiku tiitli kui ka žürii preemia võitjad said auhinnaks 3000 krooni, mille väljaandmist toetas Eesti Kultuurkapital.

Oma lemmiku valis vaipade seast välja ka ajakirja Käsitöö toimetuse. Selle tiitli said ühe asemel kaks vaipa: Illi Lille lõimekirjaline vaip, mis võlus vana aja hõngulisusega, ja Anu Sergo vaip, mis tänapäevaste vabrikutrikooribadega aias järele vana lõimeripsilist

kangapinda. Mõlemad said auhinnaks ajakirja aastatellimuse ning nende vaipade kudumisjuhendid ja tutvustused avaldati ajakirjas.

Ühe eripreemia andis välja ka OÜ Kangaspuu. Selle sai Merike Freienthal toimselaadiliste mustritega vaiba eest, auhinnaks 1000 krooni väärtuses kangakudumistarvikuid OÜ Kangaspuu e-poest.

Konkursi kokkuvõtteks võib öelda, et osalejate arv oli küll tagasihoidlik, kuid vaipade tehnikad üsna töömahukad ja hea kvaliteediga.

Teine suurem ettevõtmine oli 2. oktoobril Pärnus toimunud **VIII üle-eestiline kangakudujate infopäev**, mis sel korral oli keskendunud vanemat tüüpi maatelgede ehk lihttelgede tutvustamisele. Päeva alustuseks andis ülevaate Pärnumaa muuseumis leiduvatest maatelgedel kootud tekstiilidest sealne peavarahoidja Ülli Kont. Hiljem said soovijad muuseumis kohapeal harjutada sõbakirjalistelt tekkidelt mustri ülesmärkimist, et saadud inspiratsiooniga luua omaenda sõbakirjaline vaip või vooditekk. Telgede õpitoas tutvustaski Tiina Sutt maatelgede kasutamise võimalusi ja selgitas lõime rakendamise erinevusi võrreldes kiritelgedega. Osalejad said proovida sõbakirja kudumist maatelgedel.

Kristel Põldma õpetas huvilistele lõime ülesloomist mitme lõimega korraga käärimislabidat ehk käärlauda kasutades. Lisaks õpitubadele said osalejad tutvuda kaasavõetud omakootud tekstiilidega, mille seast valitud lemmiku ehk kangasulase tiitli pälvis Marvi-Liina Riid oma villase sõba eest..

2011

- 16.-18. juunini toimub suvekool Velisel (kohad on täis!).
- Järgmine kangakudujate infopäev on kavas 1. oktoobril 2011 Järvamaal Särevere mõisas, kuhu kõik huvilised on lahkesti oodatud.
- Õhus on ka koostööprojekt laulu- ja tantsupeo korraldajatega, kes plaanivad kangakudujatelt abi küsida triibuvaipade tehnikas istumisaluste kudumisel.

Veinika Västriku, 58 068 703 veinika@folklore.ee

Käsitöö kollektsionäärid

Kollektsionääride alaliidu read on vähehaaval täienenud. 2010 a. toimusid vanade tekstiilide hoolduse koolitused: mais Rāpinas, augustis Pärnumaal Tahkurannas ja novembris Tallinnas. Jätkeb registreerumine alaliitu. Eesmärgiks on kaardistada käsitöökollektsioonid, leida vanu ja põnevaid käsitööesemeid ning kirjandust.

Ulve Kangro, 55 34 051, ulvekangro@gmail.com

Käsitöömeistrid

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu käsitöömeistrite alaliit on vahelduva eduga tegutsenud juba kaheksa aastat. Aeg on näidanud, et tegeletakse õige asjaga. Väljakujunenud traditsioonid toetavad jätkusuutlikkust. Igal aastal toimub suvekool Pärnus. Meie alaliitu on oodatud kõik käsitööhuvilised, kes otsivad uusi võtteid ja nippe oma loomingusse. Kui algusaastail oli osalejaid kümne ringis, siis viimati oli huvilisi nii palju, et tuli abiks kutsuda teine õpetaja. Sellest on ainult rõõmu. Kes need käsitöömeistrid siis on? Enamjaolt

käsitööõpetajad ja ringijuhendajad Eestimaa eri paigust, kes viivad oma oskused ja teadmised edasi kodukohta. Vt. ka Käsitööõpetajate Seltsi AITA aruannet lk 70.

2011

Käsitöömeistrite alaliidu suvekool toimub 2.- 4. augustil 2011. a. Pärnus Nooruse Majas, teemaks ikka taaskasutus *Vanale tekstiilile uus võimalus*, õpetab Marja Matiisen.

Kristi Teder, 52 63 156 kristiteder@hotmail.ee

Mänguasjameistrid

2009. aasta lõpul alustas teekonda mänguasjameistrite ühisnäitus *Koosmäng*. Esimene peatuskoht oli Pihkva, edasi juba aastal 2010 reisis näitus Eestimaa pinnale tagasi ja suure suve jooksul oli võimalik seda kaeda Võrus, Viljandis ja Pärnus. Huvi näituse vastu oli suur, sellist seinast seinä koosnäitust pole varem korraldatud. Osavõtjaid oli nii tegevkunstnike, elukutseliste nukukunstnike, käsitöölise ja ka asjaarmastajate seast.

Näitus rändab rõõmsalt edasi, huvi on tuntud nii siin- kui ka sealpool piiri.

Paljud mänguasjameistrid osalesid ka suvisel aktinäitusel *Mees ja naine*, sedakorda pisut teistsuguse lähenemisega traditsioonilisele nukukunstile – sellist temaatikat nukumeistrid tavapärast ei viljele. Uue Kunsti Muuseumis toimunud aktinäitus meeldis vaatajatele väga ja nukumeistrid on kutsutud osalema ka uues, 2011.a. toimuval aktinäitusel *Mees, naine ja elekter*.

Sügisel toimus konkurss *Tallinna legendid* Nukukunsti Maja korraldusel. Osavõtnud tööd tegid väikese välisreisi ka Moskvasse.

Aasta lõpp tõi meistritele Soomes korraldatud nukukunsti konkursi, kust eestlastel õnnestus tuua ka auhindu: Resa Tiitsmaa võitis esimese preemia tööga *Birth of love*, Jüri Mildebergi päralt oli kolmas koht tööga *Näen*. Loomade kategoorias võidutses Leenamari Pirn tööga *Curiosity*, samuti sai Leenamari kolmanda koha tööga *Joy of living*. Ära märgiti Sirje Raudsepa kaisukaru Ida.

Päris viimasesse kuusse jäi taas näitus Pihkvas, Eesti konsuli kutsel. Külastajad jagus kuhjaga, päevas käis näitust vaatamas 80-100 inimest, mis on väga hea tulemus. Meediakajastusi jagus samuti küllaga.

Nukukunstnikel on plaanis uuel aastal tõhustada veelgi koostööd ehk siis koos mängida. Kavas on konkurss *Colombiini sünnipäev*, aktinäitus *Mees, naine ja elekter*, traditsioonilised ülesastumised muuseumides ja palju isikunäitusi.

Mäng – see ongi lapsemeelse ja rõõmsa inimese töö.

Lembe Maria Sihvre, 51 37 839, lembe@etnotuba.ee

Pitsimeistrid

Pitsimeistrid on koondunud kas oma piirkonna käsitöömeistrite hulka, sest tavaliselt teevad nad ka muid käsitöötehnikaid, või siis suurematesse organisatsioonidesse, nagu Niplispitsi Selts, Pärnu Pitsistuudio, MTÜ Rahvuslikud pitsid, Seto Käsitöö Kogo, OÜ Hidante, Narva Niplispitsi Selts jmt.

Suuremad näitused

Traditsiooniliselt toimusid Setu pitsi päevad maikuus ja Haapsalu salli päevad augustikuus,

Rahvusvaheline niplispitsi näitus Pärnus ühendas seekord juunikuus nii hansapäevad kui ka Pärnu Pitsistuudio 10 sünnipäeva .

MTÜ Rahvuslikud pitsid korraldas aprillikuus Pika tn. galeriis näituse “Tallinna niplajad” Tartu niplajad esitasid oma töid koos teiste tehnikate meistritega suuremal näitusel aprillikuus Pärnu Pitsistuudio näitus *Pärnu Pitsistuudio 10 aastat* oli üleval Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses aprillikuus, seal viidi läbi ka õppepäev.

Koolitused

Niplispitsi Seltsi juhid käisid augustikuus koolitusel Saksamaal Schönsees

Vene pitsi alane koolitus kõigile niplispitsi meistritele toimus juunikuus Pärnus, õpetaja Jelena Gorbunova Venemaalt

Setu pitsi koolitus oli oktoobrikuus Obinitsas

Nagu ikka, toimus niplispitsi demonstratsioon ka mardilaadal

Pärnu Nooruse Maja suvekursustest osavõtjatele korraldati koolitus teemal *Haapsalu sallide ajalugu* Haapsalus.

Terje Lillmaalt ilmus raamat Setu pitsist

2011

- Traditsioonilised Haapsalu salli päevad augustis
- Setu pitsi päevad maikuus
- Rahvusvaheline näitus *Ehe pits on ehe* Pärnus juulikuus
- Pitsimeistrid võtavad osa laulupeo ajal toimuvatest ehte õppetubadest kui ka kohapealsetest ehtepäevadest 22. oktoobril.

Eeva Talts, 56 453 401, eeva.talts@mail.ee

MTÜ Rahvarõivas

MTÜ Rahvarõivas eesmärk on õpetada välja käsitöömeistreid ja huvilisi ning propageerida rahvarõivaste kandmise ja valmistamise traditsioone.

Rahvarõiva alaliidu tegevuse paremaks organiseerimiseks loodi 2008. a. jaanuaris MTÜ Rahvarõivas, mis on käsitööliidu lepingupartner ja omab õigust kasutada ERKL logo. MTÜ juhtimisel töötab Tallinnas Pikk tn. 15 Rahvarõiva Nõuandekoda – koolituskeskus, mille ruumid on saadud Tallinna Linna volikogu otsusega rendile kümneks aastaks.

MTÜ Rahvarõivas osaleb ERKLi infopäevadel, laatadel, koolituste läbiviimisel ning organiseerib iseseisvaid rahvarõivaste kandmist ja valmistamist õpetavaid/propageerivaid üritusi ning meistrite koolitusi.

Vastavalt aasta algul koostatud kavale olid peamised tegevusvaldkonnad 2010. aastal koolitus, meistritunnistuse taotlemise propageerimine, rahvarõivaalase teabematerjali täiendamine nõuandekojas, näitused, trükiste väljaandmine, veebiportaali Eesti Rahvarõivas täiendamine.

ERKL pidulikul aasta volikogul esitlesid enda valmistatud komplekte rahvarõivameistri kutsetunnistuse saanud rahvarõivaste valmistajad.

2. veebruarist 1. märtsini oli Eesti Käsitöö Majas näitus *Rahvarõivas ja rahvuslik rõivas*. Näituse rahvarõiva osa moodustasid 2009. aastal meistritunnistuse saanud rahvarõivategijate komplektid ning rahvuslike rõivaste pooltel olid väljas neist inspireeritud rahvuslikus stiilis esemed (nt. seelikukangast lipsud, roositud kindad ja roositud mustriaga kampsunid, silmusnelinurgaga sõba ja sama kaunistusega kaasaegne kampsun jne.)

Nõuandekoja teabematerjali täiendatakse pidevalt. Kultuurkapitalilt saadud toetuse abil on alustatud Põhja-Eesti tikandite mappide koostamist. Seda tööd on kavas jätkata praktikantide abil ja jooksvalt rahvarõivaste tellimuste täitmise kõrvalt. Aasta lõpus selgus, et toetust leidis ka analoogne taotlus vöökirju sisaldavate mappide koostamiseks.

Viljandi Kultuuriakadeemiaga on nõu peetud selle üle, millised vähetuntud teemad võiksid tulla lõputöodes uurimisele. Kokkulepe on sõlmitud ka varasematest töödest koopiategemiseks. Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse rahvarõivakool, Rahvarõiva Nõuandekoda ja Viljandi kultuuriakadeemia on leppinud kokku selles, et koondada igaühe poolt eraldi uuritud materjalid teemade kaupa ühtseteks õppemappideks. Viljandi Kultuuriakadeemiaga projekti *PÄRTEL* raames toimuva koostööna on koostatud üliõpilaste praktikajuhendid ning kokku lepitud praktikantide tegevus nõuandekoja materjalide täiendamisel.

Koolituskeskuses on koostatud uus mahukas koolituskava, mille kohaselt on kursused aasta-aastalt samad. Nii on võimalik 2 - 3 aasta jooksul kõik kursused läbida ja komplekt valmis teha. Kes on valmistanud vähemalt kolm komplekti, läbinud vajalikud lisakursused ning koostanud kirjaliku töö, võib taotleda meistritunnistust.

Rahvarõivaõppes (rahvarõiva üldkursusel) osalejad võivad võtta vastavalt vajadusele ja võimalustele erinevaid kursusi, aga peavad osalema teoreetilistel kursustel.

Kursused käivituvad septembris ja täituvad ootuspäraselt. Kõige enam nõutud on kirivöö ja tikkimise kursused. Need kursused, mis möödunud aastal ei täitunud, pakutakse järgmisel õppeaastal taas välja. Augusti algul toimus Tõstamaal seitsmes rahvarõivalaager. Üritus on leidnud käsitöö alal oma niši - seda teatakse ja kohad täituvad kiiresti. Laagris toimusid kõik planeeritud töötoad. Loengu teemal *Rahvuslikud ehted* pidas Igor Tõnurist. Tagasiside laagri kohta oli positiivne: õpetajad on oma ala professionaalid ning Tõstamaa mõis koolituskohana väga sobiv. Õigustanud on end ka ekskursioonid ehedate rahvarõivaste vaatamiseks. Seekord käidi Muhu saarel.

16. oktoobril toimus rahvarõiva infopäev. Osalejatele esines Jana Reidla loenguga *Eesti rahvuslikud hõbeehted*.

Rahvarõiva Nõuandekoda osales mardilaadal oma nõustamis- ja koolitusprogrammiga. Töötoas sai valmistada rahvuslikke helmekeesid, uurida kirjandust ja vaadata, kuidas valmivad erinevates tehnikates rahvarõivaesemed. Suurel laval demonstreeriti Igor Tõnuristi juhtimisel Etno Toa ja Hiiu- ja Muuseumi ühisprojekti käigus valminud rõivaid. Teemaks oli "Hiiu pruudi ja peigmehe traditsioonikohane riietamine".

Ebakindla majandusliku olukorra tõttu ei olnud kahjuks võimalik uusi trükiseid välja anda ja ka veebiportaali projekti rahastamine jäi seisma. Aasta teisel poolel selgus siiski, et on võimalik saada toetust veebiportaali täiendamiseks aastaks 2011. 29. novembril toimuski nõupidamine, kus osalesid Kultuuriministeeriumi, Viljandi Kultuuriakadeemia, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu, MTÜ Rahvarõivas ja rahvarõivavalmistajate esindajad, et kokku leppida edasises tegevuskavas.

Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse rahvarõivakooli viis lõpetajat sooritasid detsembris järjekordse rahvarõivameistri kutseeksami.

Koostöös ERKL ja Vabaharidusliiduga toimus oktoobrist detsembrini rahvakunsti aluste kolmetsükiline loengusari ja kursus teemal *Rahvarõivas ja rahvuslik rõivas*. Esimese läbimine on eelduseks ka meistritunnistuse taotlemisel.

Paikkondliku käsitöö edendamiseks toimus 6. - 7. novembril vöökoolitus Tõstamaal. Õpiti vööde kudumist kangastelgedel damastiraami abil. Kolm kursusel osalenut on soetanud raami ja alustanud iseseisvalt vööde kudumist. Sama kursus tuleb kordamisele märtsi algul.

Anu Randmaa, 56 682 283, anu@folkart.ee

Väikeettevõtjad

Ülesandeks oleme seadnud andmebaasi korrastamise, toetajaliikmetele valdkonda edendava info edastamise, teabepäevade ja koolituste korraldamise.

2010

Olulisem ettevõtmine oli käsitööettevõtjate foorum.

9. oktoobril 2010 toimus Haapsalu Kultuurikeskuses III ettevõtlusfoorum, kus peakorraldajaks oli Läänemaa Käsitöölise Ühendus eesotsas Marju Heldemaga. Foorumi peateema oli käsitööettevõtja vastutus ja kutse-eetika. Parima käsitööettevõtja aastaauhinna sai OÜ Hiiu Vill.

Aasta jooksul on mitmed väikeettevõtjad esinenud suurtel käsitöömessidel nii Itaalias kui Saksamaal.

Aasta kesksed sündmused olid keskaja päevad juulis ja mardilaat novembris. Traditsiooniliselt anti välja auhinnad parimatele meistritele ja uutele toodetele.

2010. aastal ei toimunud ühtegi õppereisi Eestist välja, küll aga on tehtud tööd õppereisidega aastaks 2011.

Aruandeaastal korrastati väikeettevõtjate andmebaas ja täpsustati toetajaliikme staatus.

ERKLi toetajaliikmeid oli aruandeaastal 33.

2011

- Infopäev käsitööettevõtjatele toimub 18. märtsil Tallinna Rahvaülikoolis.
- IV käsitööettevõtjate foorum toimub 8. oktoobril 2011 Raplas. Peateema: käsitööettevõtlus ja turism. Peaesineja Anne Ossi (Kengavera Käsitöökeskuse juhataja, Soome).

Mari-Liis Makus, mariliis@folkart.ee

KOOSTÖÖPARTNERID JA KOOLID

Tallinna Ülikool

Kontaktisik: Ene Lind, 6409439, enelind@tlu.ee

Address: Narva mnt 25, 10120 Tallinn

www.tlu.ee

Tallinna Ülikool on ainus kõrgkool Eestis, kus valmistatakse ette käsitöö ja kodunduse ning tööõpetuse õpetajaid magistri tasemel. Vastavat teadus-, õppe- ja arendustegevust koordineerib tööõpetuse osakond. Alates 2010. aasta jaanuarist kuulub osakond ülikooli Kunstide Instituudi koosseisu, mis on loonud soodsad tingimused erialade loomingulise suuna arendamiseks.

Osakond kureerib õppetööd neljal õppekaval: 2 bakalaureuse õppekava – käsitöö ja kodundus, tööõpetus ja 2 magistriõppekava – käsitöö ja kodunduse õpetaja, tööõpetuse õpetaja. Osakonna erialade õppekavad on praktilis-loomingulise suunaga. Päeva- ja kaugõppe vormis õpib osakonnas käesoleval ajal 278 üliõpilast. Lisaks teenindab osakond klassiõpetajate õppekava üliõpilasi, kes saavad osakonna töökodades ning ateljeedes ettevalmistuse tööõpetuse aine õpetamiseks I kooliastmes. Käsitöö ja kodunduse ning tööõpetuse õppekavade ained on populaarsed üleülikooliliselt valitavate vabaainetena. Viimastel aastatel on suurenenud tunduvalt sisseastujate huvi osakonna erialade vastu.

2010. aastal läbis käsitöö ja kodunduse õppekava edukalt üleminekuhindamise, kolmel ülejäänud õppekaval toimub akrediteerimine 2011. aastal.

Osakonnas töötab 8 täiskoormusega õppejõudu, neist 2 doktorikraadiga, 6 magistrikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga; 3 osakoormusega õppejõudu, kes on magistrikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga. Kaks noort õppejõudu õpivad doktorantuuris: üks Tallinna, teine Helsingi Ülikoolis. Õppetöö kvaliteedi ja taseme tõstmiseks ning selle kaasajastamiseks kaasatakse auditoorse töö läbiviimiseks välisõppejõude.

Tööõpetuse osakonna missiooniks on toetada Eesti ühiskonna ja riigi jätkusuutlikku arengut haridusteaduste valdkonnas tööõpetuse, käsitöö ja kodunduse õpetajate ettevalmistamise, ainealase teadus- ning arendustegevuse ja nende tulemuste rakendamise ning akadeemilise partnerluse arendamise kaudu. Osakonna esmaülesandeks on tagada, et Eestis oleks piisavalt missioonitundega, loovust väärtustavaid tööõpetuse ning käsitöö ja kodunduse õpetajaid. Osakond näeb enda rolli eesti esemelise rahvuskultuuri ning töötraditsioonide hoidmisel ja arendamisel. Oma missiooni täitmisel teeb osakond koostööd välispartneritega, kutse- ja üldhariduskoolidega ning erialaseltside ja liitudega. Osakonnal on kujunenud sidemed teiste vastavaid õppekavu kureerivate ja teadus- ning arendustegevust viljelevate ülikoolidega Soomes, Lätis, Leedus, Rootsis, Taanis, Jaapanis, Kreekas jne.

Osakonna töötajad on aastate jooksul aktiivselt osalenud hariduspoliitika kujundamisel vabariigis kuuludes üleriigilisse ainenõukokku ning osalenud erialaliitude töös. Oma tegevuse arendamiseks ning samas ka erialade populariseerimiseks on läbi viidud erinevaid arendusprojekte ning organiseeritud üliõpilastööde näitusi.

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia
rahvusliku käsitöö osakond

Kontaktisik: Ave Matsin, 52 62 510, ave.matsin@kultuur.edu.ee

Postiaadress: Posti 1, 71004 Viljandi

www.kultuur.edu.ee

Rahvusliku käsitöö osakonna missiooniks on kultuuriprotsessis aktiivselt osaledes esindada paikkondlikku ja rahvuslikku traditsiooni ning identiteeti tugevdavaid ja taasloovaid väärtusi. Meie jaoks on oluline sotsiaalselt ja ökoloogiliselt vastutustundlik tegutsemine traditsiooniliste käsitöötehnikate ja oskuste säilitajana, propageerijana ja taasloomijana kaasaegsesse tarbekeskkonda.

Osakonna laiemaks eesmärgiks on kujuneda **koostöös Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu ning Eesti Rahva Muuseumiga pärandoskuste uurimise ja rakendamise keskuseks Eestis.**

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonnas (RKO) toimub õppetöö kahel akrediteeritud õppekaval: rahvuslik tekstiil (avatud 1994. aastal) ja rahvuslik ehitus (avatud 2005. aastal).

Osakonnas õpib kokku 74 üliõpilast: 25 rahvusliku ehituse erialal ja 49 rahvusliku tekstiili erialal. Põhikohaga õppejõude kahe eriala peale kokku on 10, lisaks veel teadurid ja projektidega tegevad inimesed ning 30 tunnitasuulist õppejõudu.

2010. aasta suuremad ettevõtmised

Õppetöö

Aasta kõige olulisemad sündmused olid seotud rahvusliku tekstiili eriala VII lennu lõpetamisega. Oma töid kaitsesid 6 üliõpilast: Inna Antson, Monika Hint, Marge Loorits, Grete Ojamaa, Made Uus ja Ülle Valli. Kõik tööd valmisid konkreetse tellimusena: nii sai endale kohalikest mustritest inspireeritud uued sisustustekstiilid Vändra raamatukogu (Inna Antson), Rapla Kultuuri- ja Huvikeskus (Marge Loorits), Männiku Metsatalu (Grete Ojamaa) ja Viljandi Kultuuriakadeemia (Monika Hint). Ülle Valli käe all valmis Viljandi Muuseumi tellimusena rekonstruktsioon Halliste pruudiliniikust. Made Uusi lõputöö keskendus traditsiooniliste võtetega lambanahkse kasuka valmistamisele. Töö kirjalik osa andis põhjaliku ülevaate kasukate lõikelisest arengust ja eripäradest, praktilise osana valmis looduslike ainete pargitud ja traditsiooniliste võtetega õmmeldud kasukas. See töö on oluliseks õppematerjaliks rahvusliku tekstiili eriala uue nahatöö valikmooduli tarbeks.

Rahvusliku tekstiili eriala VI lennu vilistlase Kerttu Laane õpingud Eesti Kunstiakadeemia disainiteaduskonnas päädisid magistritöö kaitsmisega 2010 aasta kevadel. Töö teemaks oli *Trikitud-pakutrukki taimsete trükivärvidega*. Kerttu kogus juba enne õpingute lõppu tuntuks oma rahvuslikest kirivöödest inspireeritud taburettide ehk *kirikergodega*.

Suvel võeti pärast kolmepäevaseid katseid vastu uus lend tekstiili eriala üliõpilasi. Seekord oli soovijaid eelmistest aastatest palju rohkem ja nii alustas esimesel kursusel õpinguid päevases ning avatud ülikooli õppes kokku 24 üliõpilast.

2010. aasta jooksul töötati välja kaks uut õppekava, mille esimene vastuvõtt on 2011. aasta suvel: rahvusliku metallitöö rakenduskõrghariduse õppekava ja kõigi rahvusliku käsitöö osakonna kolme eriala üliõpilasi ühendav pärand tehnoloogia magistriõppekava. Sellele erialale oodatakse ka teiste kunsti- ja käsitöö kõrgkoolide lõpetajaid või kõrgharidusega

professionaalseid käsitöömeistreid, kes väärtustavad käsitööd uurimist ja uuendamist.

Täienduskoolitused

2010. aastal toimus rahvusliku käsitöö osakonnas 3 suuremat täienduskoolituste sarja:

- Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonkeskuse korraldatud riigihanke koolitused kutsekoolide käsitööpetajatele;
- Seto traditsioonilise käsitöö koolitused Seto Käsitöö Kogoga koostöös;
- Traditsioonilise taluarhitektuuri koolitused Tipu Looduskooliga koostöös.

Projektid

2009. aastal septembris tööd alustanud Euroopa Sotsiaalfondi rahastatud kolmeaastane projekt **Käsitööga Tööle 2** esimene lend jõudis kevadel lõpetamiseni. Tunnistuse sai ühtekokku 86 töötut ja tugiisikut. Septembris alustasid tööd uued grupid. Projekti eesmärk on töötute ja väikelastega kodus olevate emade käsitöö tootearenduse ja ettevõtlusalane koolitus, mis aitaks neil väikeettevõtjana tööle naasta. Projekti tegevuste kaudu saavad osalejad uusi teadmisi kohalikust käsitööst kui loomemajanduse ühest olulisest valdkonnast ja võimaluse täiendada oma tootearenduse ja ettevõtluse alaseid oskusi. Projekti eesmärgiks on aidata ette valmistada potentsiaalseid kohalikke väikeettevõtjaid.

2009. aasta septembris alanud Central Baltic INTERREG IV programmi 2007–2013 poolt rahastatava projekti **Promoting Natural Material and Restoration Know-How** raames on kogutud materjale ja tehtud välitöid. Lähemalt projekti kohta leiab infot selle kodulehelt: <http://www.pronatmat.eu/> Kolmeaastase projekti eesmärgiks on uurida ja populariseerida looduslike materjale. Töö eesmärgiks on luua käsitööd ja loodusematerjale vaatlev ning perioodiliselt uuenev võrgulehekülg. Võrgulehel on plaanis regulaarselt anda ülevaade ka valdkonna päevakajalisest infost ning tutvustada käsitööalal toimuvaid üritusi-ettevõtmisi..

Kõrgkoolide ja ettevõtete koostöömeetme raames jätkub Euroopa Sotsiaalfondi rahastatud projekt **Pärandtehnoloogiate rakenduskeskuse väljaarendamine (Pärtel)**. Projekti raames töötati 2010. aastal kaks uut õppekava: rahvusliku metallitöö ja pärandtehnoloogia õppekavad. Tekstiili õppekava täiendati uue nahatöö mooduliga, algust on tehtud ehituse eriala rahvusvahelise palkehitusinstruktori mooduli koostamisega. Projekti eesmärk on luua ettevõtete, kutse- ja erialaliitudega koostöös pärandtehnoloogia alane rakendus- ja pädevuskeskus.

Mulgi Kultuuriprogrammi toel lükati käima **Mulgi rahvarõiva koguteose** koostamine. Selle eesmärgiks on rohkete fotode ja joonistega illustreeritud ülevaate koostamine, mille valmimine on kavandatud 2012. aastasse.

2010. aastal alustati Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse ja Euroopa Regionaalarengu fondi toel **Viljandimaa loomeinkubaatori** rajamist. Selle esimese etapina sisustati tekstiilikeskus, 2011. aastal valmib metallikeskus. Viljandimaa loomeinkubaator loob alustavale ettevõtjale erialaspetsiifiliste seadmetega tootmiskeskonnad ning sildab ettevõtlust teaduse ja-õppetööga.

2010. aastal alustati **Pärandtehnoloogia kompetentsikeskuse** projekti koostamist. Kavandatava keskuse eesmärk on suurendada käsitööga seotud ettevõtlusaktiivsust; edendada pärandtehnoloogia valdkonda uute tegevussektorite, kvalifitseeritud spetsialistide, uuringute, koolituste ja soodsa ettevõtlus- ja tegevuskeskkonna kaudu. Toetust nendeks tegevusteks taotletakse Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusest.

Näitused

Rahvusliku käsitöö osakonna näitusetegevus oli ka 2101. aastal aktiivne.

Veebruaris avati Strasbourgis, Euroopa Nõukogu peahoone Euroopa Palees kindanäitus *Käevarjud*. Väljapanek tutvustas väikest osa Eesti Rahva Muuseumi kogudes säilitatavast enam kui 5000 kindast. Välja pandud kindad olid tekstiili eriala üliõpilaste ja vilistlaste poolt kootud muuseumiesemete koopiaid.

Mais sai Tartus Tampere majas näha õppetöödena valminud rahvuslikus stiilis põimevaipu, gobelääne ja triibulisi tekke, mille tegemiseks on üliõpilased ideid ammutanud Eesti rahvakunstist ja mis on valminud viimase 3-4 aasta jooksul.

Suvekuudel eksponeeriti A. H. Tammsaare Muuseumis Vargamäel rahvusliku tekstiili õppetöödena valminud põimevaipu, gobelääne, koopiategke ning rahvusliku ehituse poolelt kaevurakkeid, ummiknõu ja fotoülevaateid ehituspoiste tegemistest.

Novembris avati koostöös Tartu Mänguasjamuuseumiga koostatud näitus *Eesti mänguasi - traditsioon ja tänapäev* Brüsselis. Näitus tutvustab traditsioonilisi Eesti talulaste mänguasju, mille kõrval säravad värvika kontrastina Eesti rahvakunstist inspireeritud kaasaegsed mänguasjad.

Detsembris oli eriala õppetööde näitus üleval Palamuse muuseumis, Jõgeval asuvas Betti Alveri Muuseumis ja Tartu Antoniuse Gildis.

Detsembris jõudis oma esimese isikunäituseni rahvusliku tekstiili vilistlane, praegune õppekava hoidja ja lektor Kristi Jõeste, kelle kindanäituse *Kirjatud teekond* esimene peatuspaik oli Viljandi muuseumis. Näitus jätkab 2011. aastal oma ringkäiku teistes Eesti linnades.

Koostöö erinevate organisatsioonidega

Rahvusliku käsitöö osakonna peamiseks koostööpartneriteks on Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, Eesti Rahva Muuseum, Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, Kutsekoda, Seto Käsitöö Kogu.

2011. aasta tegevusplaan

- Kevadel lõpetab rahvusliku ehituse eriala 2. lend. Lõputööde pidulik kaitsmine toimub 2. juunil.
- Suvel toimub vastuvõtt rahvusliku ehituse, rahvusliku metallitöö ja pärandtehnoloogia õppekavadele. Lähem info kooli kodulehel: <http://sisseastuja.kultuur.edu.ee/>
- Aasta jooksul arendatakse Viljandi loomeinkubaatorit, mille tekstiilikeskus avatakse veebruaris ja metallikeskus septembris. Täpsemat infot inkubaatori võimaluste ja inkubatsioonikonkursi avamise kohta saab veebruaris avatavalt internetileheküljelt www.loomeinkubaatorid.ee

Ave Matsin

TÜ VKA Rahvusliku käsitöö osakonna juhataja

Eesti Käsitööõpetajate Selts AITA

Eesti Käsitööõpetajate Seltsil AITA on meeldiv koostöö ERKL-ga. Tähtis on luua noorte ühendusi käsitööliitude juurde, õppida tundma oma kultuuripärandit, viia noored muuseumitundidesse ja tuua käsitöömeistrid koolidesse. Käsitööõpetajad kutsuti valmistama töölehti ja metoodilisi materjale näpunäidete ja tööjuhenditega, kuidas lihtsate vahenditega valmistada esemeid, mis on ehteks kandjale. Oluline, et need oleksid eestimaised ja kaunistaksid kandjat suurel peol. Töölehti valmistasid ka käsitöömeistrid. Nüüd on töölehed

kirjutatud plaadile, mille iga kool sai tänuks osalemise eest.

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidul on koostöös käsitööõpetajate seltsiga valminud suur ja pikaajaline projekt, mis kulmineerub 2011. aastal Tallinnas koolinoorte laulu- ja tantsupeol. 2011. aasta on kuulutatud ehteaastaks. Eesmärgiks on, et meie noored ehiksid end laulu- ja tantsupeol päevateemaliselt. Õpilastele on välja kuulutatud konkurss *eesti-oma-ehe*, mille eesmärgiks on luua rahvuslikel traditsioonidel põhinevaid uusi ja tänapäevaseid esemeid. Esmakordselt on haaratud koolinoorte laulu- ja tantsupeo koosseisu ka õpilaste esemeline looming, mida eksponeeritakse lauluväljakul suures ehtetelgis, kus koos käsitöömeistritega osalevad töötubades ka õpilased. Samal ajal ilmub Tallinnas Tammsaare parki õpilaste loodud kudumisgrafiiti.

Mis on kudumisgrafiit? See on lõbus vabakudum, kus ei ole piire materjali, värvide ega mustrite valikul. Kududa võib nii triipe, kirju, sõnumit oma piirkonna eripärast, aga ka lihtsalt põnevaid pindu, auke, pitse. Heegeldus, tutid ja narmad teevad töö veelgi põnevamaks. Kududa on mõnus, kui on head töövahendid ja töövõtted selged. Kudumine on looming, kudumisse paneb käsitöötægija oma mõtted, oskused, fantaasia. Kudum jutustab lugu kudujust, ajastu moesuundadest, materjalidest, rahvakunstist.

Kõik koolid ja käsitööhuvilised on kutsutud kaasa lööma. Selleks et panna oma mõtted kudumisse, ei pea olema suur käsitöömeister. On vaja head pealehakkamist ja lõbusat meeskonda. Eriti kena on, kui kaasatakse ka emad ja vanaemad. Nendel on kindlasti lõngakotis kasutamata jäänud kerakesi ja kapis kootud esemeid, mida enam ei kanta. Grafiiti kudumisel sobib just taaskasutatud materjal, sest kudumeid eksponeeritakse õues.

Kristi Teder, kristiteder@hotmail.ee
EKS AITA esinaine

Eesti Tööõpetajate Selts

Eesti Tööõpetajate Seltsi 2010. aasta tegevuse märksõna oli *koostöö*.

Koostöö on meile kogu aeg tähtis olnud, aga eelmisel aastal õnnestus meil Vabahariduse Fondist (fondi rahastavad Norra, Island ja Liechtenstein Avatud Eesti Fondi vahendusel) saada toetust projektile *Tööõpetajate üle-eestiline koostöö*. Projekti eesmärk oli kaasata seltsi tegevusse tegusaid töö- ja tehnoloogiaõpetuse õpetajaid ning tõhustada piirkondlikku tegevust. Paljude õpetajate koosmõtlemine ja ühistegevus aitab survestada ametkondi. Selle tulemusel muutub õppetöö tulemuslikumaks, tähtsustub põhikooli tööõpetus õppeainena, väärtustub tööõpetaja amet.

Projekti toetussummade abil uuendasime seltsi kodulehekülge. Kodulehekülje töösse kaasame kõikide piirkondade esindajaid, kes hakkavad iseseisvalt teateid sisestama, oma piirkonna tööõpetajate ja õpilaste tegevust tutvustama. Koduleheküljele võib lisada õpilaste töid, tutvustada ainesektsiooni tegevust, igasugust õppematerjali jm. Igast paigast, kus midagi toimumas, on võimalus jätta jälg kõrvalolevale Eestimaa kaardile, nii paistavad kõige aktiivsemad piirkonnad kohe silma.

Seltsi tegevust aitab tutvustada ETS teabevoldik – kujundatud ja trükitud projekti toetussummade abil.

Iga õpetaja on tähtis, iga õpetaja vajab tunnustust. Tegusamaid õpetajaid oleme tänanud tänukirjaga, võimaldanud koostööpartneri, Soome Tehniliste Ainete Liidu (TAO) toetusel

osaleda koolitustel Soomes või TAO *Meriseminaril*. Tänu projektile saime juurde veel ühe tunnustuse, ETS teenetemärgid. Esimeste teenetemärkide omanikeks silmapaistva tegevuse eest seltsi piires või tööõpetuse edendamise eest väljaspool seltsi said järgmised aastate tegijad: Endel Rihvk (hõbemärk), Erkki Piisang (hõbemärk), Villu Baumann (hõbemärk), Geenart Nagel (hõbemärk), Ain Jepišov (pronksmärk), Kaido Kaas (pronksmärk), Tiit Kobrusepp (pronksmärk), Mart Soobik (pronksmärk).

Projekti keskseks ürituseks kujunes seminar Paides (26.10.10), mille ettevalmistamisele ja läbiviimisele aitas vabatahtlikuna kaasa kauaaegse koostööpartneri Eesti Käsitööõpetajate Seltsi AITA (EKS AITA) juht Kristi Teder. Tõhusat ja tegusat päeva juhtis edukalt seltsi katusühenduse Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu (EMSL) koolitaja Elina Kivinukk.

EKS-ga AITA on meie seltsil koostöö alates 2005. aastast, 2010. aasta suurem ettevõtmine oli suvekursus *Mäng kui loominguline tegevus*. Seda projekti toetati ESF programmi kaudu, vahendaja Riiklik Eksami- ja Kutsequalifikatsioonikeskus (REKK).

Alates 2010. aasta augustist on ETS kaasatud XI noorte laulu- ja tantsupeo *maa ja ilm* projektikoja töösse. Seal jätkub koostöö seniste partnerite-aineliitudega (kunst, käsitöö) ning Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liiduga. Laulupeo ettevalmistamise käigus lisandus koostöö Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutusega (ELT SA).

2010. aastal käivitus ka tööõpetajate ja elektroonikute koostööle suunatud projekt *Eesti koolielektroonika* (toetus ESF programmi kaudu).

Töö- ja tehnoloogiaõpetajate jaoks toimus 2010. aastal veel üks oluline sündmus - Presidendi Kultuurirahastu tunnustas Haapsalu Sanatoorse Internaatkooli tööõpetajat Villu Baumannit pikaajalist tööd erivajadustega laste õpetamisel 55 000 krooni suuruse hariduspreemiaga. Villu Baumannit esitas hariduspreemia kandidaadiks ETS.

Tõnu Tammar, 56499136, tonu.tammar@mail.ee

Tarbekunsti ja oskuskäsitöö erialasid õpetavad kutseõppeasutused

Tarbekunsti ja oskuskäsitöö õppekavarühma erialasid (tekstiilitöö, sepatöö, kivitöö, nahatöö, rahvuslik puutööndus ja keraamika) õpetatakse vabariigi järgmistes kutseõppeasutustes:

Haapsalu Kutsehariduskeskus (tekstiilitöö)

Ehitajate tee 3
Haapsalu
Tel.+372 6661740
kool@hkhk.edu.ee

Kuressaare Ametikool (tekstiilitöö, nahatöö, keraamika)

Kohtu 22
93812 Kuressaare
+372 45 24 600
www.ametikool.ee

Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool (tekstiilitöö, rahvuslik puutööndus)

Müüri 4, Olustvere
Suure-Jaani vald
70401 Viljandimaa
+372 4374290
www.olustvere.edu.ee

Räpina Aianduskool (tekstiilitöö)

Pargi 32, Räpina
64505, Põlvamaa
+372 7961395
www.ak.rapina.ee

Sillamäe Kutsekool (tekstiilitöö)

Tallinna mnt. 13
40233 Sillamäe
+372 3925 160

Tallinna Kopli Ametikool (tekstiilitöö, sepatöö, rahvuslik puutööndus)

Kopli 98
11711 Tallinn
+372 6 618 039
<http://kopliamk.haridus.ee>

Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool (sepatöö, kivitöö)

Vana-Vigala
78003 Vigala vald
<http://www.wigalattk.ee>

Erivajadustega käsitöömeistrite koolitamine

Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus

Astangu 27
13519 Tallinn
+372 659 4001
<http://www.astangu.ee/>

Tallinna Puuetega Noorte Keskus Juks

Kadaka tee 153c,
12615 Tallinn
+372 673 7949
<http://www.juks.ee/>

EESTI RAHVAKUNSTI JA KÄSITÖÖ LIIT

TEGEVUSPLAAN 2011

Alus: ERKL-i arengukava aastateks 2011 - 2015

EESMÄRK 1. ERKL on hästitoimiv organisatsioon, mille võrgustik koosneb paikkondlikest keskseltsidest, käsitöökeskustest ja valdkondi esindavatest alaliitudest. Igas paikkonnas toimib infopunkt.

Kindel struktuur, ladus koostöö

Mõõdikud:

- paikkondlike keskseltside/seltside arv
- käsitöökeskuste arv
- alaliitude arv
- toimivad andmebaasid
- paikkondlike infopunktide arv
- käsitöökonsulentide arv

Olulisemad tegevused

- Vajadusel viia sisse täiendusi ja täpsustusi volikogus 2011 kinnitatud **ERKL arengukavale**. Vt. aastaraamat lk 83-89.
- **Toimivate võrgustike** (paikkondade keskseltsid/seltsid, alaliidud) jätkusuutlikkuse tagamine.
- Alustatud uute võrgustike (**väikeettevõtjad, rahvarõivameistrid**) täiendamine koostöös MTÜ-ga Rahvarõivas ja väikeettevõtjate alaliiduga.
- **Uute paikkondlike keskseltside/ümarlaudade loomine:** Põlvamaa, Tartumaa.
- Paikkondlike keskseltside ja käsitöökeskuset andmete avaldamine meie kodulehel. **Paikkondade oma veebilehtede** loomise ja käigus hoidmise toetamine.
- **Alaliitude esindajate kaasamine juhatuse töösse** ja nende suuremate ettevõtmiste jätkuv teavitamine infolehe *Teataja* ja veebilehe www.folkart.ee kaudu. Uute koostöövõimaluste leidmine ja vajadusel alaliitude tugipunktide moodustamine paikkondades. Uute alaliitude moodustamise jätkuv toetamine. Lähiaastate eesmärk - väikeettevõtjate alaliidu tegevuse toetamine ja võimalusel uue MTÜ loomine.
- **Toetajaliikmete andmebaasi avaldamine** käsitööliidu infokanalite kaudu.
- **Käsitööliidu infopäevade korraldamine paikkondades.**
- Infopäevade korraldamine Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse maakondlikele rahvakultuurispetsialistidele.
- Jätkuv töö **käsitöökonsulentide süsteemi loomiseks ja rahastamiseks** paikkondades.

Eesmärk 2. ERKL on oma valdkonna tuntud ja tunnustatud institutsioon Eestis ja Euroopas.

Meil on palju sõpru, oleme nähtavad

Mõõdikud:

- kuulumine valdkonnaga seotud olulistesse ühendustesse Eestis ja Euroopas, osalemine juhtorganite töös
- koostööpartnerite arv
- koostöölepingute arv
- süsteem enda nähtavaks tegemiseks, meediaplaani olemasolu
- toetav meediakajastus – ERKL-i tegevust kajastavad saated, ilmunud artiklid

Olulisemad tegevused

- **Jätkusuutliku koostöö tugevdamine** Eestis ja Euroopas. Osalemine Euroopa Rahvakunsti ja Käsitöö Föderatsiooni ning Põhjamaade Käsitööliidu aastakoosolekutel ja seminaridel. Osalemine juhatuse töös.
- **2010 kuni 2013 on Eesti Põhjamaade Käsitööliidu juht.**
2011 novembris rahvusvaheline konverents *Ornament — võti maailma* ja käsitöömeistrite laat Tallinnas.
2012 septembris rahvusvaheline seminar *Autentne rahvarõivas* Tartus.
2013 mais rahvusvaheline konverents *Läänemereäärsed traditsioonilised kampsunid* Viljandis.
- Koostada plaan eesti käsitöö valdkonda tutvustavate materjalide tõlkimiseks inglise keelde.
- **Osalemine käsitöövaldkonnaga seotud institutsioonide juhtorganites Eestis.** Meie esindajad jäävad samaks kui 2010. aastal.
- Osalemine Rahvakultuurikeskuse, Vabaharidusliidu, Eesti Folkloorinõukogu jt. koostööpartnerite koosolekutel ja seminaridel.
- **Ühistegevused koostööpartneritega.** Partnerluse täpsustamine, vajadusel koostöölepingute sõlmimine (TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, Fenno-Ugria Asutus).
- **Koostöö ehte aasta 2011 raames:** Tallinn 2011 SA, Laulu- ja Tantsupeo SA, Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus, Eesti Käsitööõpetajate Selts AITA. Edaspidise ühistegevuse planeerimine.
- Töörühma moodustamine **logo statuudi ja kasutamise õiguste väljatöötamiseks.**
- ERKL-i tegevuse kajastamine eesti- ja ingliskeelsel kodulehel www.folkart.ee ja sotsiaalvõrgustikus **Facebook**. Kodulehekülje struktuuri ja kujunduse ajakohastamine. Lingid koostööpartnerite kodulehele.
- **Teataja kirjastamine** kaks korda aastas. Alaliitude, paikkondade ja ERKL-i suurettevõtmiste reklaammaterjalide kirjastamine. Kalender-teatmiku 2012 koostamine (planeeritav teema – taimest tulnud).
- ERKL Aastaraamatu koostamine ja väljaandmine.
- **Meediakajastus.** ERKL-i tegevuse propageerimine erinevate väljaannete kaudu ja läbi suuremate ettevõtmiste (käsitööpäevad, keskaja päevad, mardilaat jm.). Ehte aasta meediakampaania korraldamine vabariigi aastapäeva aegu (30 plakatit Tallinna bussiootepaviljonides).
- **Koostöö ajakirjaga Käsitöö** ERKL-i suuremate eesmärkide ja ettevõtmiste tutvustamiseks. Raamatu *Ilus Eesti käsitöö* (viie viimase aasta ilus käsitöö) väljaandmine.

- **Koostöös päevalehega *Postimees*** anda välja teemaleht ehteaasta tutvustamiseks (aprill).
- **Projekti *Ring ümber käsitöö*** jätkamine paikkondades: Tallinn (veebruar), Eesti (aprill), Raplamaa (oktoober).
Paikkondades toimunud projekti *Ring ümber käsitöö* andmepanga jätkuv avaldamine kodulehel. Võimalike andmete uuendamine.

Eesmärk 3. Rahvusliku käsitöö säilimine on tagatud elukestva õppe, järelkasvu toetamise ja mitmekesise koolitustegevuse kaudu.

Õppida on mõnus, see viib asja edasi

Mõõdikud:

- erinevatele sihtgruppidele (paikkondlike keskseltside ja alaliitude juhid, meistrid, huvilised, õpetajad) suunatud koolituste arv
- koolitustel osalenute arv
- kutsekeskuste arv
- kutsestandardite arv
- väljaantud kutsetunnistuste arv
- õppekirjandus (loengukonspektid, kursusematerjalid)

Olulisemad tegevused

- **Ehteaasta** koolituspäeva (ERM-is 28. jaanuaril) korraldamine.
- Pakkuda jätkuvalt organisatsioonisisest koolitust: **Juhtide kool** 23. septembril.
- **ERKL-i koolituskeskuses** toimuvate teoreetiliste ja praktiliste kursuste korraldamine käsitöömeistritele ja -harrastajatele. Kursuste loend www.folkart.ee.
- Programmi *Täiskasvanute koolitus vabahariduslikes koolituskeskustes* 1.1.0603.08-0002 täitmine.
- Täiendkoolitused käsitööühenduste juhtidele, meistritele, huvilistele ning õpetajatele alaliitude kaudu. Alaliitude kursuste, suvekoolide ja käsitöölaagrite korraldamine.
- **Väikeettevõtjate täiendkoolitus koostöös EAS-iga** vastavalt projektidele.
- **Projeki *Käsitööga tööle 2*** läbiviimine järgmistes linnades: Kärkla, Pärnu, Rakvere, Tartu, Viljandi, Võru.
- **Lastele mõeldud õpitubade korraldamine** käsitööliidu ning paikkondlikel rahvakunsti- ja käsitöölaadadel.
- **Koolitustegevuse teavitamine** kodulehel, Facebookis ja flaiieritel. **Koostöö Tallinna Rahvaülikooliga.**
- **Meistriõppe korraldamine ja kutsetunnistuste rahvakunsti- ja käsitöömeister I-V väljaandmine.**
 1. Teoreetiliste kursuste korraldamine Tallinnas ja mujal Eestis
 2. Kutsetunnistuse saamise võimaluste propageerimine (koduleht)
 3. Eksamite ja osaoskuseksamite korraldamine kutsehariduskeskustes, kutse- ja kõrgkoolides (eksamiperiood aprillist juunini, võimalusel ka muudel aegadel)
- **Rahvusvahelise konverentsi *Ornament – võti maailma*** (11.-13. november 2011) ettevalmistamine ja läbiviimine.
- Osalemine rahvusvahelistel koolitustel/konverentsidel Euroopas ja Põhjamaades.
- Õpitubade korraldamine ja nõustamine **ehtetelgis noorte laulu- ja tantsupeol** (30. juuni- 4. juuli). **Ehtekojad** üle maa 22. oktoobril.

Eesmärk 4. Traditsioonide ja järjepidevuse väärtustamise, tegijate tunnustamise ja tegevuse mitmekesistamise kaudu on säilinud elujõuline rahvuslik käsitöö. Käsitööalased ettevõtmised on saavutanud ühiskonnas laia tuntuse.

Koos tehtud, hästi tehtud

Mõõdikud:

- vaimse pärandi (erinevate käsitöötehnikate) kaardistus paikkondade kaupa
- Pärandihoidja auhind
- erinevate stipendiaatide hulk
- mardilaada ja keskaja päevade toimumine
- paikkondlike käsitöölaadade arv
- käsitöönäituste arv
- aastateemaga seotud ettevõtmiste arv
- iga-aastased käsitööpäevad
- käsitöö populariseerimisele ja uute toodete väljatöötamisele suunatud konkursside arv, osalejate arv
- avaldatud trükiste arv

Olulisemad tegevused

- **Pärandihoidja** auhinna väljaandmine, statuudi ülevaatamine.
- Koostöö Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse ja Kultuuriministeeriumi juures tegutseva vaimse kultuuripärandi nõukoguga **vaimse pärandi kaardistamiseks, traditsiooniliste käsitööoskuste üleskirjutamiseks.**
- Koostöö **ERM-iga** käsitööliidu aastateemat ja konkurssi toetava **õppekirjanduse väljaandmiseks.**
- Koostöö **TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiaga** rahvuslikku käsitööd edendavate projektide väljatöötamisel ja läbiviimisel.
- SA Eesti Rahvuskultuuri Fondi juurde loodud **Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu fondi** stipendiumide jagamise põhimõtete väljatöötamine (töörühma moodustamine) koostöös fondiga ning täiendavate annetuste kogumine.
- Lühi- ja pikaajaliste **stipendiumide taotlemine** meistritele käsitöövaldkonna edendamiseks, traditsiooniliste käsitöötehnikate omandamiseks (Kultuurkapital, Tallinna Kultuuriväärtuste Amet jt. fondid).
- **XII keskaja päevade** läbiviimine, sh. keskaja karnevali korraldamine raekojas. Traditsioonilistele ettevõtmistele lisandub Tallinn 2011 raames keskaja küla Niguliste mäel. Vt. tegevusplaani lisa 2 *keskaja küla Niguliste mäel* lk 81-82.
- **XV mardilaada** läbiviimine, sh. käsitöö öö samaaegselt rahvusvahelise konverentsi avamisega. UUS: rahvusvaheline meistrikoda (30 meistrit).
- **Rahvakunstilaadade korraldamine** erinevates paikkondades. Vt. 2011. aasta olulisemate käsitööürituste kalender www.folkart.ee.
- Rahvakunsti- ja käsitöönäituste korraldamine **Eesti Käsitöö Maja rahvakunsti-galeriis**. Vt. tegevusplaani lisa 1 *Eesti Käsitöö Maja 2011. aasta näitused* lk 80.
- Balti riikide ühisnäituse *Meie pere* korraldamine Vilniuses 24. Baltica raames.
- **Aastateema ehe-ehe** läbiviimine, trükiste väljaandmine. Ehtetlk noorte laulu- ja tantsupeol ning ehtekojad üle maa 22. oktoobril.
- **Konkursside korraldamine** uute käsitöötoodete turule toomiseks.

Konkurss **eesti-oma-ehe 2010/2011** õppepäev Tartus, konkurssi toetava trükise ettevalmistamine koos ERM-iga: Reet Piiri *Helmekeed*.

Konkurss **eesti-oma-ehe 2010/2011 üldharidus- ja huvikoolide õpilastele** koostöös AITA ja Tööõpetajate Seltsiga.

Uue konkursisüsteemi väljatöötamine. 2012 konkursi **Taimest tulnud** juhendi koostamine ja väljakuulutamine mardilaadal.

- Paikkondlike käsitöötraditsioonide tutvustamine käsitööpäevade kaudu: XVI **käsitööpäevad Põltsamaal** 25.-26. juunil.

Eesmärk 5. Eestlane väärtustab ja oskab tähele panna unikaalset eesti käsitööd, mis on üheks eestluse identiteedi aluseks

Oma on armas

Mõõdikud:

- unikaalsete käsitööesemete tunnustamine kvaliteedimärgiga
- tootearenduspreemiate arv
- konkursside võidutööde jõudmine käsitööturule
- käsitööliidu poolt tunnustatud käsitööpoodide ja avatud meistrikodade arv
- ERKL-i toetajaliikmete (väikeettevõtjate) arv

Olulisemad tegevused

- **Väikeettevõtjate tegevuse toetamine** ja kajastamine *Teatajas*, veebilehel ja teemalehes (*Postimehe* lisa).
- **IV käsitööettevõtjate foorumi korraldamine** Raplas 8. oktoobril.
- **Parima käsitööettevõtja aastaauhinna väljaandmine** ettevõtlusfoorumil.
- **Toetajaliikmete** tutvustamine meie kodulehel ja nende tegevuse toetamine vastavalt võimalustele (koolitus, nõustamine, ühistevõtted).
- **Käsitööettevõtjatele õppereiside korraldamine.**
- **Parimate meistrite ja toodete valimine** mardilaadal ja keskaja päevadel.
- Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis toimunud näituste seast parima valimine.
- **Käsitööpoodide ja avatud meistrikodade kaardistamine** paikkonniti ja tutvustamine veebilehel. Võimalusel ka paberkandjal.
- Trükis **Ring ümber käsitöö:** üle-eestiline, Tallinn, Raplamaa, Tartumaa.
- Rahastuse otsimine (**tootearenduspreemiad**) konkursside parimate tööde turule toomiseks.
- Osalemine koostööpartnerina **projektis Käsitööga tööle 2.**
- Uue **käsitöötoodangu tutvustamine meedia vahendusel** (kvaliteettoodangu presentatsioonid, meistrite persoonilood).
- Otsida **uusi turgusid Eestis ja Euroopas** ning pakkuda huvilistele otsekontakte ERKL-i kaudu. Euroopas ja Põhjamaades toimuvate messide ja festivalide info edastamine käsitööliidu liikmetele.

Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigalerii 2011. aasta näitused

AEG	NÄITUSE NIMI JA KORRALDAJA
4.01-17.01	Kristi Jõeste. <i>Kirjatud teekond</i>
18.01-14.02	Raja Kohv ja Kodukäsitöö Rahvuslikul ainesel silmuskudumid
15.02-28.03	Mikkeli maakonna käsitöömeistrid. Soome
29.03-11.04	Marilyn Sikkali kleidinäitus
12.04-25.04	Marja Mattiisen. Isikunäitus
26.04-9.05	OÜ Vestra Linane liin
10.05-22.05	MTÜ Seto Käsitöö Kogo esitleb
23.05-13.06	Konkursi <i>eesti-oma-ehe</i> võidutööd
14.06-4.07	<i>Ehe rahvarõivas</i>
5.07-18.07	<i>Sokid läbi aegade</i> . SUVA sokivabrik
19.07-1.08	Eve Tiidolepp. isikunäitus
2.08-15.08	<i>Suurrätt – kavandamine ja tehnikad</i> . Eva-Liisa Kriis
16.08-29.08	<i>Vööd eesti rahvatraditsioonis</i>
30.08-03.10	Läti korvipunujad
4.10-17.10	Kristiina ja Priit Halberg ning Angeelika Nöps niplispits (kutsetunnistuse taotlemine)
18.10-31.10	<i>Taasleitud vilt</i>
01.11-21.11	<i>Kiud rahvapärase eseme toorainena</i>
22.11-5.12	Ulve Kangro (kutsetunnistuse uuendamine)
6.12-19.12	Lembe Maria Sihvre (kutsetunnistuse taotlemine)
20.12-2.01	Christi Küti ja Riina Tombergi isikunäitus

Korraldajal on õigus vajadusel graafikut muuta

Eesti Käsitöö Maja

Pikk 22, Tallinn

Avatud: jaanuar-aprill E-L 10-18.00, P 10-17

mai-detsember E-L 10-18.30, P 10-17

Rahvakunstigalerii näituste kuraator Liisa Tomasberg, 50 41 943

Keskaja küla Niguliste mäel – arhailise käsitöö meistrikojad

projekt

Rändav Lodjakoda

Viikingilaev Turm, köiekeerutamise töötuba, sepiste töötuba, puidukoda, purjekoda jne.

Vastutav organisatsioon Emajõe lodjakoda

Meistrikoja juht Heikki Põldma

Koordinaator Lembe Sihvre

Haabjakoda

Ühest puust lootsiku e haabja valmistamise presentatsioon. Erinevate töövõtete ja töövahendite tutvustamine. Arhailine puutöö.

Vastutav organisatsioon MTÜ Rahvusliku Ehituse Selts

Meistrikoja juht Andres Ansper

Koordinaator Liisa Tomasberg

Ehteseppade meistrikoda

Keskaegsete ehete valmistamine valumeetodil – tina ja hõbeda sulatamine, valuvormidesse valamine, viimistlus. Vaselised.

Vastutav organisatsioon Ehted ja Vaalad

Meistrikoja juhid Anne Roolah ja Harvi Varkki

Koordinaator Lembe Sihvre

Tekstiilikoda

- **Villa- ja vildikoda**

Villa töötlemine arhailisel meetodil – piitsutamine, kraasimine, ketrus. Töövahendite demonstratsioon – kedervars, semmipuu, kraasid, vokk

Erinevate viltimistehnikate tutvustus, villatööd. Erinevate looduslike tekstiilikiudude ja villaliikide tutvustus.

Vastutav organisatsioon Vana-Olevi talu ja MTÜ Vildiarenduskeskus

Meistrikoja juhid Liisa Tomasberg ja Ülle Saar

- **Kudumiskoda**

Püsttelgedel kanga kudumine, kõlavööde kudumine.

Meistrikoja juhid CDE, TÜ VKA, Maiken Mündi

Koordinaator Liisa Tomasberg

Nahakoda

Nahaparkimise demonstratsioon traditsioonilistel käsitöömeetoditel.

Koordinaator ja meistrikoja juht Kristina Rajando

Seebikoda

Seebikeetmine ja salvide valmistamine looduslikest toorainetest.

Meistrikoja juht Terje Vörk

Koordinaator Liina Veskimägi

Laste meistrikojad

Läbiviijad MTÜ Etno Tuba, CDE, käsitööõpetajate selts AITA, Natalja Litvinova

Koordinaator Lembe Sihvre

Võitlusklubi

Keskaegsete võitluskunstide tutvustus, demonstratsiooniesinemised, relvameistrid

Läbiviijad Turm, Lonkava Hundi Koda, Mytofest

Koordinaatorid Lembe Sihvre ja Ave Matsin

Vibuturniir

Väike rüütliturniir

Keskaegsete rüütlikommete tutvustamine lastele, mõõgavõitlus, osavusmängud.

Läbiviija Terje Rinne

Koordinaator Lembe Sihvre

Jalgpalliturniir

Läbiviija Jalgpallihaigla ja Tammsaare Teater

Koordinaatorid Lembe Sihvre ja Liina Veskimägi

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu arengukava aastateks 2011 - 2015

1. Kutsumus ja kohustus

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit (edaspidi ERKL) väärtustab, hoiab ja arendab paikkondlikke eripärasid arvestades rahvuslikke käsitöötraditsioone kui kultuurinähtust ja elatusallikat.

2. Tulevikupilt

Eesti käsitöö on tunnustatud ja mitmekesine kultuurinähtus, mis koondab endas erinevaid omanäolisi valdkondi, on populaarne ja armastatud. Eesti käsitöö on hinnas kui eestlaste identiteedi väljendaja. Eesti käsitöö on eestimaalasele oluline ja võõramaalase silmis eriline. Traditsioonilised käsitööoskused on meie vaimse kultuuripärandi tähtis osa. Selle mõistmiseks, säilitamiseks ja väärtustamiseks rõhutakse tervikule, käsitletakse vaimset ja materiaalsel pärandil lahutamatuks koos ning võrdselt.

Eestis on säilinud rikkalik ja mitmekesine paikkondlik käsitöötraditsioon ning käsitöö ei ole jäänud vaid väheste entusiastide huviks. Käsitööoskusi arendatakse pidevalt edasi, tagatud on koolitatud ja motiveeritud järelkasv, traditsioonide edasikandjad. Ajaga kaasas käiv käsitöö on jõudnud paljude eestlasteni, olles igapäevases kasutuses. Käsitööõpetaja elukutse on hinnas ja ühiskonnas väärtustatud.

Käsitöötraditsioone kujundatakse erinevatel eluetappidel, alustades kodust ja koolist, lõpetades nende oskuste pideva arendamise ja täiendamisega.

Käsitööd väärtustatakse kui kultuurinähtust ja elatusallikat ning kui võimalust propageerida rohelist mõtteviisi.

Käsitöötraditsioonide hoidmiseks ja arendamiseks toimib jätkusuutlik organisatsiooniline võrgustik, kuhu on kaasatud nii paikkondlikud keskseltsid kui kõik huvigrupid. ERKL ja paikkondlikud keskseltsid on riiklikult rahastatud, mis tagab nende ülesannete eduka täitmise. ERKL-il ja Eesti käsitöömeistritel on tihedad kontaktid välismaal.

3. Hetkeolukorra kirjeldus

ERKL-i tugevused

Eesti käsitöö juhtimiseks ja arendamiseks on loodud paikkondlik käsitööühenduste ja valdkondlike alaliitude võrgustik. Organisatsioonil on hea maine ja pädev apoliitiline juhtkond. ERKL-i juhatus ja paikkondlikud seltsid on suutnud oma tegevusse kaasata hulgaliselt missioonitundega inimesi, kes on eesti käsitöötraditsioonide kandjateks ja edasiarendajateks. Liikmeskonnas on esindatud erinevad vanusegrupid ning organisatsioonis valitseb toetav sisekliima.

ERKL-il on toimivad motivatsiooni- ja tunnetusviisid käsitöö arendamiseks, populariseerimiseks ja loometegevuse ergutamiseks. Organisatsioon pakub mitmekülgset koolitust ja nõustamist nii oma liikmetele kui käsitööhuvilistele ning korraldab kutseseaduse järgset kutseomistamist ja kutsetunnistuste väljastamist käsitöövaldkonnas. Toimib populaarne konkursisüsteem uute toodete saamiseks. Rahvakunsti- ja käsitöövaldkonna väärtustamiseks antakse välja Pärandihoidja auhinda.

ERKL on usaldusväärne koostööpartner. Loodud on tihe sutevõrgustik, koostöö riigi ja kohaliku omavalitsuse asutustega, muuseumide, haridusasutustega. Hetkel toimib tihe koostöö Eesti Rahva Muuseumiga, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiaga, Tallinna Rahvaülikooli, Laulu- ja Tantsupeo SA-ga, Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskusega, Kutsequalifikatsiooni SA Kutsekojaga ning Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate assotsiatsiooniga (EVEA), Eesti Vabaharidusliidu ja Eesti Käsitööõpetajate Seltsiga AITA. ERKL on Põhjamaade Käsitööliidu ja Euroopa Rahvakunsti- ja Käsitöö Föderatsiooni liige.

Vaatamata kogu käsitöövaldkonna tagasihoidlikele materiaalsetele vahenditele on ERKL-i juhtimine (büroo) stabiilselt riiklikult rahastatud. Hooajalised tegevused koos mitmete traditsiooniliste ettevõtmistega on käsitööliikumise selgrooks. Olemasoleva kodulehe ja sotsiaalvõrgustike kaudu suudetakse end välja näidata ja teatavaks teha. Kõik see on loonud eeldused vaimse pärandi säilimiseks ja edasikestmiseks.

ERKL-i nõrkused

Peamiseks nõrkuseks on paikkondlike organisatsioonide pideva rahastuse puudumine. Eriti paikkondlikul tasandil ei ole piisavalt survestatud riiklikke institutsioone rahastuse suurendamiseks. Võrreldes teiste rahvakultuuri valdkondade esindusorganisatsioonidega on käsitöö jäänud tagaplaanile. Rahastuse vähesusest tulenevalt puuduvad paikkondlikud palgalised töökohad sealsetele koordinaatoritele, mistõttu kannatab peaaesjalikult organisatsiooni jätkusuutlikkus ja ERKL-i eesmärkide laiapõhjalisem elluviimine.

Käsitööliikumise sisemise nõrkusena võib välja tuua tagasihoidliku koostöö ja infovahetuse osas paikkondades. Vajaka jääb reklaamist, et jõuda iga huviliseni. Paikkonna infopunktid ei ole soovitud tasemel käivitunud, teabe edastamiseks ei jätku piisavalt vahendeid. Käsitöö propageerimiseks ei ole ERKL-il avalikkuses levitatavat väljaannet, avaliku elu tegelasi ei ole piisavalt kaasatud ERKL-i tegevusse.

Puudub koostöö kunsti- ja käsitöö huvikoolidega. Ei ole loodud noorteorganisatsiooni.

Käsitöö ei ole pelgalt kultuurinähtus, vaid ka elatusallikas. Viimastel aastatel hoogu võtnud tegevus väikeettevõtjate toetamiseks pole andnud veel soovitud tulemusi.

Väliskeskkonnast tulenevad võimalused

Eestlaste eneseteadvus ja identiteet on tugev millest annab tõestust laulu- ja tantsupidude traditsiooni elujõulisus ning tahe kanda oma paikkonna rahvarõivaid. See loob omakorda soodsa keskkonna eesti käsitöö väärtustamiseks ja levikuks.

Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused väärtustavad rahvuslikku käsitööd, kasutades seda oma interjöörides ja ametlikes kingitustes.

Hoogustuv elukestev õppimine võimaldab käsitööl oma kandepinda laiendada nii hobitegevuse kui elatusallikana. Viimane pakub eriti häid võimalusi maapiirkondade inimestele, lastega koju jäävatele emadele, eakatele ja erivajadustega inimestele. Õppekavade uuendamine pakub võimalusi käsitöötundide mitmekesistamiseks üldhariduskoolides, kutseõppes ja õpetajate täiendkoolituses. TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna õppekavaarenduse tulemusena koolitatakse kõigis traditsioonilistes käsitöösuundades uurijaid, meistreid ja ettevõtjaid.

Käsitöö, kodundus ja tööõpetus on Tallinna Ülikoolis taas populaarsed erialad.

Maalähedase ja loodusliku eluviisi levik suurendab traditsiooniliste käsitööoskuste juurde tagasipöördumist. Ühiskonnas on tugevnemas keskkonnasõbralike tehnoloogiate kasutamine ja taaskasutusmõtteviisi juurdumine. Hoogustuv siseturismi areng ja turistide profiili muutumine on toonud kaasa eriliste ja vahetute elamuste otsimise, mis omakorda suurendab nõudlust omanäoliste ja paikkondlikku identiteeti kandvate toodete ja teenuste järele.

Väliskeskkonnast tulenevad ohud

Kuna pealekasvav põlvkond tihti ei väärtusta füüsilist tööd ning madala sündimuse tõttu on lähiaastatel kooliteed alustavate noorte hulk märgatavalt vähenemas, on tõsine oht käsitööliikumise elujõulisusele järelkasvu puudumine.

Üleilmastumine ja tarbijate vähene teadlikkus on löönud teatud väärtushinnangud ühiskonnas paigast ära. Endiselt on suureks probleemiks odava masstoodangu pealetung, mida tihti pakutakse eesti rahvusliku käsitööna. Masstoodangus on märgata ohtlikku tendentsi rahvusmuustrite üleekspluateerimisel.

Linnastumine ja omakultuurist võõrandumine loob olukorra, kus paikkonna traditsioonilisele käsitööle ja sellega seotud väärtustele ei pöörata piisavalt tähelepanu, et tagada jätkusuutlik areng.

Käsitöö arengule seab piire riiklike ja kohalike toetusmehhanismide, stabiilse tegevustoetuse puudumine paikkondades. Riigi regionaalpoliitika on puudulik, käsitööd ei väärtustata piisavalt kui kultuurinähtust, elustiili ja võimalikku elatusallikat.

4. Strateegilised eesmärgid

EESMÄRK 1. ERKL on hästitoimiv organisatsioon, mille võrgustik koosneb paikkondlikest keskseltsidest, käsitöökeskustest ja valdkondi esindavatest alaliitudest. Igas paikkonnas toimib infopunkt.

Kindel struktuur, ladus koostöö

Mõõdikud:

- paikkondlike keskseltside arv
- käsitöökeskuste arv
- alaliitude arv
- paikkondlike infopunktide arv
- toimivad andmebaasid (liikmed, toetajaliikmed, käsitööettevõtjad, alaliidud, koostööpartnerid)
- käsitöökonsulentide arv

Olulisemad tegevused

- Jätkusuutliku võrgustiku hoidmine, organisatsiooni põhiväärtuste mõtestamise ja arendamise kaudu.
- Paikkondlike keskseltside loomine ja toetamine.
- Käsitöökeskuste loomine ja toetamine.
- Alaliitude loomine ja toetamine.
- Paikkondlike infopunktide tegevuse hoogustamine.
- Korrastatud ja toimiva käsitöövaldkonna andmebaasi olemasolu tagamine.
- Teabepäevade korraldamine paikkondades.
- Käsitöökonsulentide süsteemi loomine ja väljaõpe

EESMÄRK 2. ERKL on oma valdkonna tuntud ja tunnustatud institutsioon Eestis ja Euroopas.

Meil on palju sõpru, oleme nähtavad

Mõõdikud:

- kuulumine valdkonnaga seotud olulistesse ühendustesse Eestis ja Euroopas, osalemine juhtorganite töös
- koostööpartnerite arv
- koostöölepingute arv
- süsteem enda nähtavaks tegemiseks, meediaplaani olemasolu
- toetav meediakajastus – ERKL-i tegevust kajastavad saated, ilmunud artiklid

Olulisemad tegevused

- Jätkusuutliku koostöö tugevdamine Eestis ja Euroopas.
- Ühistegevused koostööpartneritega.
- Visuaalse identiteedi kujundamine, logo tutvustamine.
- Logo kasutamise õiguste täiendamine ja kontroll.

- ERKL-i tegevuse kajastamine eesti- ja ingliskeelsel kodulehel ja suhtlusvõrgustikes.
- Reklaammaterjalide ja infolehe Teataja kirjastamine.
- Koostöö ajakirjaga Käsitöö.
- Ettevõtmiste laiem propageerimine meedia ja väljaannete kaudu.
- Meediaplaani koostamine, olulisemate ettevõtmiste pidev kajastamine meedias.

EESMÄRK 3. Rahvusliku käsitöö säilimine on tagatud elukestva õppe, järelkasvu toetamise ja mitmekesise koolitustegevuse kaudu.

Õppida on mõnus, see viib asja edasi

Mõõdikud:

- erinevatele sihtgruppidele (paikkondlike keskseltside ja alaliitude juhid, meistrid, huvilised, õpetajad) suunatud koolituste arv
- koolitustel osalenute arv
- kutsekeskuste arv
- kutsestandardite arv
- väljaantud kutsetunnistuste arv
- õppekirjandus (loengukonspektid, kursusematerjalid)

Olulisemad tegevused.

- Pakkuda organisatsioonisisest koolitust — Juhtide kool ja õppereisid.
- Täiendkoolitused käsitööühenduste juhtidele, meistritele, huvilistele ning õpetajatele.
- Koostöö huvi- ja üldharidus-, kutseõppe- ja kõrgkoolidega ning käsitööõpetajate ning tööõpetajate seltsidega. Ühisosa leidmine ja koolitusprogrammide koostamine.
- Pakkuda lastele võimalusi käsitööga tegeleda- meistrikojad laatadel ja väljanäitustel, suvekursused jne.
- Mitmekesiste õpetamisvormide kasutamine- suvekool, meistriõpe, kursused, käsitöölaager jne.
- Vaimse pärandi säilitamiseks võtta kõrgendatud tähelepanu alla hääbuvad käsitöötehnikad ja hoida pidevat sidet valdkonna meistritega.
- Meistrite kaasamine üldhariduskoolide käsitöötundidesse.
- Laiapõhjalise koolituse korraldamine väikeettevõtjatele.
- Hoida töös jätkusuutlik süsteem koolitustegevuse teavitamiseks- info üleval kodulehel, teabeleht, elektrooniline teavitamine; teavitamine suhtlusvõrgustike kaudu.
- Motiveerida inimesi taotlema meistritunnistust (rahvakunsti- ja käsitöömeister I-V).
- Luua uusi kutsestandardeid.
- Korraldada regulaarselt eksamissessioone kutsehariduskeskustes ja ühildatud eksameid kutse- ja kõrgkoolides.
- Teavitada käsitöövaldkonda õpetavaid kutseõppeasutusi ja kõrgkooli võimalusest saada kutseksamikeskusteks ning pakkuda nende koolide lõpetajatele võimalust omandada rahvakunsti- ja käsitöömeistri vastava taseme kutsetunnistus koos kooli lõpetamisega.

- Uute koolitusprogrammide leidmine ja rakendamine Euroopa Liidu struktuurfondide toetusel.
- Rahvusvaheliste seminaride/konverentside korraldamine Eestis ja osalemine rahvusvahelistel ettevõtmistel.

EESMÄRK 4. Traditsioonide ja järjepidevuse väärtustamise, tegijate tunnustamise ja tegevuse mitmekesistamise kaudu on säilinud elujõuline rahvuslik käsitöö. Käsitööalased ettevõtmised on saavutanud ühiskonnas laia tuntuse.

Koos tehtud, hästi tehtud

Mõõdikud:

- vaimse pärandi (erinevate käsitöötehnikate) kaardistus paikkondade kaupa
- Pärandihoidja auhinnad
- erinevate stipendiaatide hulk
- mardilaada ja keskaja päevade toimumine
- paikkondlike käsitöölaatade arv
- käsitöönäituste arv
- aastateemaga seotud ettevõtmiste arv
- iga-aastased käsitööpäevad
- käsitöö populariseerimisele ja uute toodete väljatöötamisele suunatud konkursside arv, osalejate arv
- avaldatud trükiste arv

Olulisemad tegevused.

- Rahvusliku elulaadi ja traditsioonide hoidmine ja säilitamine keskaja päevade ja mardilaada traditsiooni kaudu.
- Vaimse pärandi väärtustamine, kaardistamine ja laiemale üldsusele tutvustamine.
- Pärandihoidja auhinna väljaandmine, statuudi muutmine vastavalt vajadusele;
- Käsitööstipendiumi väljaandmine Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu fondist. mis tegutseb SA Eesti Rahvuskultuuri Fondi raames. Eesmärgiks säilitada ja kasvatada fondi vahendeid stipendiumide iga-aastaseks väljaandmiseks.
- Lühi- ja pikaajaliste stipendiumide väljaandmine nii meistritele kui ka õpilastele-käsitöövaldkonna edendamiseks, traditsiooniliste käsitöötehnikate omandamiseks.
- Rahvakunstilaatade korraldamine erinevates paikkondades.
- Paikkondlike, üle-eestiliste ja rahvusvaheliste rahvakunstinäituste korraldamine.
- Käsitöö eri valdkondade laiaulatuslik propageerimine aastateemade kaudu.
- Rahvarõivaste valmistamise ja kandmise traditsiooni hoidmine ja edendamine.
- Pidev eriteemaliste käsitöökonkursside korraldamine täiskasvanutele, noortele ja lastele nii uute toodete kui ideede saamiseks.
- Paikkondlike käsitöötraditsioonide tutvustamine käsitööpäevade kaudu;
- Eesti ja Euroopa käsitöömeistrite omavaheliste kontaktide tihendamine ja ühistevuse korraldamine.
- Aastateemade ja konkurssidega seotud kirjastustegevuse korraldamine

EESMÄRK 5. Eestlane väärtustab ja oskab tähele panna unikaalset eesti käsitööd, mis on üheks eestluse identiteedi aluseks.

Oma on armas

Mõõdikud:

- unikaalsete käsitööesemete tunnustamine ja tutvustamine meie kanalite kaudu
- tootearenduspreemiate arv
- konkursside võidutööde jõudmine käsitööturule
- käsitööliidu poolt tunnustatud käsitööpoodide ja avatud meistrikodade arv
- ERKL-i toetajaliikmete (väikeettevõtjate) arv

Olulisemad tegevused.

- Tootearenduspreemiad uue toodangu käsitööturule toomiseks.
- Toetada käsitööpoodide ja avatud meistrikodade loomist.
- Väikeettevõtjate ja avatud meistrikodade kaardistamine ning tutvustamine erinevate ettevõtmiste kaudu (*ring ümber käsitöö* jne.).
- Uue käsitöötoodangu tutvustamine meedia vahendusel.
- Otsida uusi turgusid Eestis ja Euroopas ning pakkuda huvilistele otsekontakte ERKL-i kaudu.
- Ettevõtlusfoorum.
- Parimate toodete tunnustamine keskaja päevadel ja mardilaadal.
- Aasta parima käsitöönäituse väljaselgitamine.
- Kontaktmessidel osalemine.

AASTARAAMATU LISAD:

1. Teataja nr. 24 (kevad)
2. Teataja nr. 25 (sügis)
3. Mardilaat 2010
4. Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu infovoldik 2010/2011